

9005

ДІСВРТАЦІЯ

ДЕСПРЕ

ТІПОГРАФІА

РОМАНІЯ.

B.A.

6952

38.052 2012

Author Name
D. George Smith
V. Dade City Fla.
specie Drawing is
Ephemeral in Vera,
Miami Lagoon
Rader's Mississippi
mr.

Author

G. Baritiuk
ДІСАГІДІБ.

ДЕСПРЕ

ТИПОГРАФІЛЕН

РОМЖНВЩІ

30. SEP 2012

АН

6552

Трансіаваніа ші ʌнвечінателє Шэрі ДЕЛА АН-
ЧЕП8Т8А ЛОР ПОНІЗ АА ВРЕМІЛЕ НОАСТРЕ.

Скріж ʌе

ВАСІЛІВ ПОПП,

а фръмоаселор Мхестрїй, а Філософії ші Медічі-
ней Доктор, ші К. К. Монтано-Камерал
Фізік ʌи благна.

СІБІХ, 1838.

Сав тіпштіт аа Георгіє ʌе Клоцік.

1769

1934

91

1992

Multa in his rebus quaeruntur, multaque nobis clarandum est, plane si res exponere avemus.

Lucretius.

9005

Imprimatur:

Cibinii die 18-a Februarii 1838.

Jos. Benigni de Mildenberg m. p.
Censor et Libr. Revisor.

КРЪБЩИЙ САДЕ ФНЪЛЦІМІ

ФЕРДІНАНД, КАРОЛ, ІОСІФ,

ДЕ ВСТЬ;

КРЪБСКѢДѢЙ ПРИНЦ АЛ ҲНГАРІЙ, ШІ АЛ БОХЕ-
МІЙ, ЯРХІДѢКІЯ ЯУСТРІЙ;

АЛ ВЕЛЕР҃ЛДѢЙ ДЕ АДР, АЛ ОРД҃ЛДѢЙ С. СТЕФАН КРАІЧЛ
ҲНГАРІЙ, АЛ МАРІЙ ТЕРЕСІЙ, АЛ С. ЙНДРЕІД, ЯЛЕКСАН-
ДР НЕВСКІ, АЛ ВІЛТВР҃ЛДѢЙ АЛБ, ШІ АЛ С. ЙНЕЙ КЛА-
СІ І-ЛІК; АЛ К. ОРД҃ АЛ С. ФЕРДІНАНД ДІН СІЧІЛІА,
ШІ ПЕНТР҃ МЕРІТЕ; АЛ К. ОРД҃ А ГВІЛФІЛОВ ДІН
ХОЛАНДІА А КР҃ЧІЙ ЧЕЙ МАРІ КАВАЛЕР; КЕСАРО-КР҃ССК
ФЕЛДМАРШАЛ; АЛ РЕГЕМЕНТДѢЙ ДЕ ХЧСАРІ НЧМ. З.,
ШІ А АНДѢЙ РЕГЕМЕНТ ДЕ ХЧСАРІ ҃ЧССК ПРОПІЕТАРІД,
ШІ ГЕНЕРАЛ-ГЧБІРНАТОР АЛ ГАЛІЦІЕ; ка ҲНДІ БЗР-
КАГ, Кафе къ Тактіка мілітэрѣскъ, ші къ ероіче-

ікъл съз съфлерг чѣ маи аджикъ ѧнцелепчне а
ѹнѣ бѣркат а Статълѣ, шї чѣ маи фербінте сі-
лінцъ спре ферічірѣ Монархї ѧнпребѣнѣ шї ѹнѣш;
ка челѣй маи маде Меченат а фрѣмоаселор щинце,
шї а фолосітоарелор Мхестрї, ѧн чѣ маи аджикъ
пакъчне пе сіне, шї ачкетъ Картічікъ ѧнкінѣ
ѧвкторъл.

теа), ші де ар фі авт морочіре Ромжнїй дін Цара ро-
мжнїсскї ші дін Молдавія а ржмжнѣ сбpt Прінц
націоналї; ші де нѣ ар фі веніт вѣквла ал оптпрежѣ-
челѣ, каре пентрѣ джншї кѣ дрптвл съ поате зіче
вѣквла чел тріст, ти каре Прінці стреїнї де нѣм ал

1581 ашікдерѣ Стз Скрїс. „Ши ам Скрїс ек Тзх.
„ржш чл мни, нає ам дегцат ѣ Скачнѹл Срашн.
„лгнї Бчнврещї.“ (Всїт ѣнтрѣ Христоакеле Коколнї
Логофетнїсї Екатеріна Барнїсїска).

а) Фострѣ ѣнтрѣ адебзр ти Цара ромжнїсскї ші Мол-
давія пе ачѣлѣ тімпврї Бібліотечї аша ді вестіте,
какт ѣнсвїшї європїнї чеї ѣнквцлї ле аг чречетат.
Каднїа, каре С'лг тіпзрїт ти Брашнс ла анвл 1580,
прквм С'лг зі: маї С'лг, о аг афлат Лгка Хіршер
(Lucas Hirscherus) ти Цара ромжнїсскї, ти Бі-
бліотека Мітвополїт 8лгї Серафім. (Шрафаціа млї
С'лг зісі Кузаннї). Карпѣ С. Ніл європодлгї ші
Мжченквдлгї, каре Се нѣмтїшї ѣнквцатврз деспреміл-
ца крепшнїсскї, Скрїс ѣречїшї, іаргш ѣнтрѣ о Бі-
бліотека л Царї ромжнїсскї о аг афлат Іоан Хонтер
(Ioannes Honterus) ѣнтрѣ лнї 1533 ші 1549, пр-
квм Се етдє дін Аедінаціа 8лгї Міхал Неландер (Mi-
chael Neander), каре атасіт Карпѣ ла анвл 1569 о
аг тіпзрїт ти Басілія (Basilea in Helvetia) 8нде аша
Скрїс: „Ачест Актор ал мг (Ніл) л'аг афлат Іоан
Хонтер ти одре каре Бібліотека фолрте вѣкн, ла
„олмені маї кѣ потвл барабарї, ти Цара ромжнїсскї,
„какд аг чречетат Бібліотечїл ачї Проскінїї ші л Ве-
„чнїи Молдавії. Meum Auctorem (Nilum) reperiit a-
„liquando in bibliotheca quadam vetustissima, apud bar-
„baros pene homines, in Valachia Ioannes Honterus Co-
„ronensis - - - dum ejus regionis et vicinae Moldaviae

стажніт ач'есте Прінціпат'єрі; ної негрешіт, ам а-
в'є үн Конте Сечені, үн Конте Телекі, үн Барон Бру-
кенталь); поате шіо Конт'єк Телекі b). К' үн к'є-
вхніт, ної ам фі авт'є де м'ялт Бібліотечі де океан
на-
ціонале. Батър к'є ші ڏи ачел т'єт в'єк ڏиңж с'а॒
а-
флат ڏиңрәж ڏиңшій եзреаці іск'єсіці ші ішк'єт'єрі де
шійнціж. Антрачест в'єк с'а॒ віеңдіт Дамаскін, Кесаріе
ші Філадельф үпіскопії Рімнік'єл'є, қарій, қжанд ші
қжанд, а॒ маі әешептат Дімба ғомжн'єскіж; ڏиңрәж
ачест в'єк с'а॒ ібіт ші Іоан Бан'єл Віктореск'єл, қаре
к'є о несп'єскіж եзреаціе а॒ әешептат Дімба, ші нодо

„bibliothecas excussit; plura autem procul'dubio reper-
turus - - - fuerat, si eum virum - - - fata minus
aequa, ei terrae et publicae etiam utilitati non invi-
dissent.“ Wallaszky consp. Reipubl. Litter. in Hunga-
riae. pag. 183—4. Budae. 1808.

- a) Қаре Літератор ғомжн н'є а॒ а'зіт діспри аят Бі-
бліотека қистітіз дін П'євл, қаре Контеle Széchényi
а॒ ғадінат, ші о а॒ чіншітіт Нациї? К'єт н'є қ'є-
нонк'єшік Бібліотека дін Мұрзаш - Башархе'ж а Конте-
ль'є Teleki, ші ч'є дін Сісі'ж а Барон'єл'є Bruckenthal, амандодо бінел'єт де оеши сфиңціті.
- b) Сұсанда Контека Teleki, Соціа маі с'єт н'єміт'єл'єт
Конте Teleki, а॒ ад'янат о коленціе де Қарці үн-
г'єреші, маі біне на ал о міе де А'кторі, қарій н'є
мажна Са іа॒ ڏиңемніат ڏи Каталог, ші ла мозарт'є Са
аша діспордісіе а॒ ф'єк'єт, на ач'есте Қарці Са іе ұн-
пред'єніе к'є Бібліотека Барбат'єл'є Са'ж дін Мұрзаш-
Башархе'ж, қаре Са'ж н'єміт маі с'єт. (Biblioth. Sam
Com. Teleki de Szék. Pars. III. in praef. pag. 3. Viennae
1811).

віацз іо⁸ фнсфлат. Александ^р Фіїчл ачеет⁸ла ар фі
дат ші л⁸ст⁸ Дімб⁸ ноаст⁸ре, дак⁸ нек⁸мп⁸ніт⁸ла
патріотісм, ші націоналісм н⁸ а'ар фі р⁸піт дін⁸т⁸
чей вій фнк⁸ фн флоар⁸ тінер⁸целор. Іо фн к⁸лаз⁸торіа
м⁸ фн ан⁸ла 1820 ші 1821 прін Цара ромжн⁸еск⁸ ші
Молдавія, ам афлат м⁸лате Бібліотечі прівате, каре
к⁸прінд⁸ фн сіне чей ма⁸ вест⁸ці⁸ А⁸кт⁸орі гречеші, ла-
тінеші, ші ма⁸ к⁸ сам⁸ французіші, фнс⁸ ач⁸ка, че
ам к⁸чтат, адек⁸ К⁸рц⁸ ромжн⁸еші, н⁸ ам афлат.
Дар н⁸мі мірафре; пент⁸ к⁸ фнайнте д⁸ доа⁸нчі ші ма⁸
він⁸ де ан⁸, фн ач⁸сте Прінц⁸іпат⁸рі, Дімба ромж-
н⁸еск⁸, каре ак⁸м (м⁸л⁸ц⁸міт⁸ марел⁸і Д⁸мн⁸ез⁸) с⁸e
чинст⁸к⁸ше д⁸ Ст⁸пхн⁸іре; с⁸e ворк⁸еші прін Касе⁸е челор
Ноблі, ші прін Болтеле Нег⁸ц⁸торілор; с⁸ек⁸жн⁸т⁸ прін
Пр⁸в⁸л⁸їле М⁸єш⁸рілор; ачаст⁸ Дім⁸ез, зік, с⁸e а⁸з⁸к⁸
н⁸м⁸а⁸ фн г⁸ра Попор⁸ла⁸ї, ші н⁸м⁸е⁸ле д⁸ Ромжн,
к⁸т⁸к⁸ н⁸д⁸р⁸т⁸т⁸! в⁸ра сінонім⁸ д⁸ склав, са⁸в⁸ ров;
песк⁸р⁸т, н⁸м⁸е д⁸ окарж.

Л⁸н⁸к⁸ ак⁸м о д⁸л⁸че н⁸д⁸ж⁸де не м⁸н⁸гже, к⁸ дін-
коло пест⁸ м⁸н⁸ц⁸ї Ка⁸рат⁸ла⁸ї с⁸п⁸т⁸ а⁸ріп⁸іл⁸ а д⁸о⁸
Прінц⁸і націонал⁸, і⁸к⁸іт⁸рі д⁸ М⁸х⁸е, ші д⁸ ос⁸к⁸і⁸
чинст⁸іт⁸рі а Нац⁸ї; а д⁸о⁸ Мітрополіц⁸, чінч⁸ б⁸піск⁸оп⁸,
о м⁸л⁸ц⁸і⁸м⁸ д⁸ П⁸рінц⁸і Я⁸х⁸імандріц⁸, ші ат⁸та Но-
бл⁸к⁸з, Іарж дінкоач⁸ д⁸ Ка⁸па⁸ї с⁸п⁸т⁸ 8⁸м⁸ра н⁸к⁸р⁸і-
т⁸ї Паж⁸ре, с⁸п⁸т⁸ ок⁸рм⁸бір⁸ а ш⁸к⁸п⁸т⁸ б⁸піск⁸оп⁸ї на-
ціонал⁸, ші д⁸ ос⁸к⁸і⁸ с⁸п⁸т⁸ фнгріжір⁸ К⁸саро-К⁸р⁸ешії
Касе а А⁸ст⁸рії, каре м⁸лат⁸ ші мар⁸ жер⁸т⁸е фач⁸ пент⁸
к⁸л⁸т⁸ра ач⁸її Нац⁸ї; н⁸ н⁸м⁸а⁸ щ⁸и⁸н⁸ц⁸ле, дарші Дім-

ка ва філорі, ші сж бор рждіка ноадо Тіпографії ші Бібліотечі націонале а), каре сжнг ҳрана Альбрілор. Дела анăл 1580 п擒з ла тімп'ярілө ноастре, ғи 25 дє Тіпографії ромжнещі, ғнтрұ о діастімк дє 258 дє анї, ккте Кэрці нұ сі бор фі тіпхріт? Де ар фі дін ачбетк, дін фіеші кара, батар нұмаі үн үкемпілар ғнтрұ о Бібліотека ромжнекк, оаре че ар зіче үн Калкторіш ғнважат? Іо сокотеск, кж л'ар прінде мі-
раре вжжид о аша колекцие дє Кэрці ромжнещі ла о Націе, пі каре үброптіні о сокотеск аша неғнважа-
тк; ші ғи аша Ҷарі, каре п擒з ақым пентрұ мұлци
үброптіні аз фост нұмаі тегта incognita. Де о аша ко-
лекцие, с'ар үкібра, ғнтрұ адебір, маі мұлт ді-
ккет дє орї че фәліліш дє Кэрці, кð каре сжнг пініе Бі-
бліотечіле үбропенещі. П擒з аічі деспре Стражмоший но-
цирі, ші деспре пашіл лор ғи Дітератұра ромжнекк.
Акым чева деспре ачбесте алғм'яле остеңелі — Додозеї
дє анї сжнг, декжид мі страждеск ғи адънарк ші
оржндурик Тіпографійлор ромжнещі; пентрұ ачбак прін
клиторіа мі прін Ҳнгаріа, Трансільваніа, Ҷара ром-
жнекк, Молдавіа ші Бұковіна, нұ аз рзмае о Бі-
сібірікк, үн Преот, сағ үн Дзекзлаш, ла каре нұм'аш
фі ажеттіт, шінч аш фі черчетат ші ғнтрекат деспре
ачбест фәліліш дє Кэрці, дін каре се пот афла батар
үрмелі Тіпографійлор ноастре. Де лжнг ачастк квал-

а) Аи Бұлғареши, ғи Коблевіч дела с. Саба Саб ші деш-
кіс о Бібліотека націонале дє оеші. Gazeta de Trans-
sylvania. Braschov, 2 Julie. 1838.

торіє скріс'ам о мълцімѣ дѣ Кэрці ла фѣлічрімѣ дѣ въз-
кацї Тіпографії ші Еібліополі чиржнѣдь Каталоаце ші
Лицемнікѣ дѣ Кэрці ромжненші, дар, катэр къ міръ-
шіне а спуше, дѣла мълці нічѣ ржепінс нѣ ам къп-
тат. Да атакта апатіе ажънсесе ювна катрѣ Дітера-
търа инастри. Былъ аѣ фост, пе каре аічѣ къ мъл-
цімітѣ фл нѣмеск, Пэрінтеле Тімотеїш Ціпар, Про-
фесор Дімкілор оріентале фн Академія Блажълді, ші
Діректор Тіпографії дѣ аколо, каре ла фнтжа мѣ
Скрісоаре, міаѣ тріміт Каталогъл Кэрцілор ромжненші,
каре се афлж фн Еібліотека Семінарілді ші а Пх-
рінцілор Клдгжрѣ дѣ аколо. Прін ачѣстѣ фнделън-
гате але мѣле останелі ам авѣт ачѣ норочіре, кът ам
афлат Кэрці (адѣсіорѣ ла оамені къ прѣпѹцинтікѣ
фнвзцхтър) деспре каре маїнайнті нічѣ фн Дітератор
Ромжн, нічѣ къ аѣ вісат. Чіне аѣ щійт чеба пхнѣ а-
към деспре ачѣ вѣке Тіпографії дін Бніевском фн Рѣ-
сія? деспре чѣ дін Сламбета-Марѣ (Гігнавія) фн Ун-
гарія? деспре чѣ дін Клдж фн Трансілванія? Поате
аѣ маї фост ші алате Тіпографії ромжненші, каре акъм
къ тот с'ад стінс, фнж акірора Продуктърѣ, чіне
щіе, фнтра идї мнї се афлж, сад къ че праф стаѣ
акоперіте. Дескоперірѣ ачѣстода о лає челор війторѣ;
міе мі десчъл, къ ам пѣтът а адѣна ачѣстѣ оаке,
каре ера ржепітє прін атактѣ локърѣ, ші але пѣнє фі-
щіе каре ла скелетъл скѣ; ші къ ам дишкіс калѣ, пе
каре къ маї лесніре съ поатѣ кължторі чеї үрмжторї.
Грешелі пот фі мълте фн ачастѣ Карте; ші към ера

алмінтрелѣ къ пчтінцѣ? ѧнсѣ каре ю, нѹмаѣсѣ міле
арѣте чїнева, сжнѣ гата, нѹ нѹмай але кѹноаще,
даф але ші ѧндрапта; пентрѣ къ а греші, е лѹкѹ о-
менеск, іарж аш кѹноаще, ші аш ѧндрапта грешелі-
ле, іасте даторіа фієщі кзрѣ ом ѧнцелепт, ші деосевіт
амѣ, каре прін ачастѣ нѹ ам кзбгат алт чева, де-
кът ѹн адвѣр історіческ, ші статорнічірѣ ѹнді дѹм,
пе каре мергжнѣд Тінерімѣ Дако-ромянѣскж, сж ѧн-
вѣце къ оареш қаре лесніре а адѹна, ші а ѧнсжна
векіміле Патрій сале, спре чїнсїтѣ Нацїї ші фолоєбл о-
менірї.

Окріс'ам ѧн Յлагна ѧн

24 Խնլі 1838.

Աշկորչա.

Деспре ʌнчеп8т8л Тіпографійлор ʌн Е8ропа песте топ.

I.

Нічі о Мхестріе (афарз де Мхестріа скрієрії) н8 а8 аж8тат аткта спре к8лт8ра с8флєт8л8і ші мінциі оменеши, прек8м ші спре ʌнайтар8 шійнцелор, прек8т а8 аж8тат афлар8 Мхестрії тіпографічеші. Ячестій Мхестрії дре а м8лц8мі Е8ропа ч8 л8мінатз к8лт8ра Наційлор, каре о л8к8еск. Дар прек8м алте Щійнц8 ші Мхестрії, аша ші Мхестріа тіпографічаск8 дела ʌнчеп8т8рі мічі, ʌнчет пе ʌнчет с'а8 ʌнвлацат ла ачастг8 к8лме, ʌн каре с8 афл8 а8м ʌн тімп8л ностр8.

Зік 8ній, к8мк8 Кінезії к8 м8лте в8к8рі ʌнайтар8 Е8роп8нілор ар фі скобіт Літере пе табле д8лемн, ші аша ар фі тіпэріт 8кте о фоae. Зік маі ʌнколо, к8мк8 ачастг8 Мхестріе дела Кінезі о ар фі ад8с ʌн Е8ропа одре каре Марк8

БЕНЕЦІАН, каре Ігестріє май тажізів Альбертіє
Востер, Четвіцан дін Харлем а) аша біне оар
фі Альтреебінцат, кэт де Патріоції Сві Аль-
тажізів Тіпограф, ші Альбіорізіл Тіпогра-
фії с'а8 н8міт. Батэр кв май тажізів с'а8 аде-
вірат, кв Ігестрія Тіпографії с'а8 афлат прін
Немці, ші ан8міт прін Іоан Генцфлайш, н8міт
Гутенберг, Аль Могунціа b). Адевірат, кв ача-
стк Ігестріє к8 Літере спате Аль лемн, іасте
м8лт освітітк де Ігестрія Тіпографії де ак8м,
Аль каре Літеріле сжнг мішквчолсе, кжт лесне,
ші Альпіз пазчірс се пот м8та. Чел дінтжіз, ка-
ре а8 афлат Літеріле чіле мішквчолсе, тзате
с'а8 чоплітк дін метал, а8 фост май с8с н8мі-
т8л Іоан Гутенберг, каре ашвханда8се к8 лі-
квінца Аль Аргенторат, с) а8 афлат адевірата
Ігестріє а Тіпографії.

Ачест Гутенберг Альтрз анії 1438 — 1439
а8 тіпзріт м8лціме де Кврці Альтрз аск8нс d).

- a) Харлем, Ораш ф8мос Аль Холандіа, Ахнгк рж-
8л Спара.
- b) Могунціа, немцеши Майнц (Meinz) іасте Чета-
те вестітк н8 де парте д8 рж8л Райна, Аль Мареле
Прінціпат Хессен.
- c) Аргенторат, немцішве Шрасберг (Strasburg),
о Четате таре, апроапе д8 рж8л Райна (Rhenus)
с8 ціне д8 Крхімѣ Францезілор.
- d) Пентрз че а8 тіпзріт ачест Гутенберг Альтрз а-
ск8нс, веzi Граматіка Домініл8ї I. Вліад. Сікій.
1828. Аль Префаціе, Фола XXI.

Тот ачест Гуткенберг д'юпэ з'єче ані лінторканд-
льсє ла Могиціа се фэк8 Товарш к8 оаре каре
Доктор Іоан Фасст , ші к8 8и8л Петр8 Шефер ,
каре дн лок8л Літерілор челор чопліте с'я8 тва-
те а8 афлат ч'єле в'єрсате , каре Тіпографії пань
дн зіоа де астхзі ле лінгребвінцахз . Дін Арген-
торат ші Могиціа с'я8 лінгінс Мхесгрія Ті-
пографії прін тоатз Германія , Галлія , Італія ,
ші алте Пробінцій але В'єропій , дар дн пірцілє ,
дн каре лжквеськ Романії авіа а8 стрзбет8т а-
частз Мхесгрія пела лінчеп8т8л в'єк8л ал шай-
спрєз'єліе а).

Деспре лінчеп8т8л Тіпографіїлор дн Трансілаванія песте тот.

II.

Пела лінчеп8т8л в'єк8л8і ал шайспрєз'єліл
лінгінзінд8сє Догмелє А8теранілор ші але Калві-
нілор прін тоатз Єнгарія ші Трансілаванія , се
стрзда8л фієщє каре парте а сэмкна ші а лзі
Догмелє сале к8 кжт ар п8т8к к8 маі маре фо-
лос , ші сокотінд ку прін! тіпогріб Кэрцілау8 к8
атжта маі лесне с'ар п8т8к аж8ищє ачел скопос :
дн ск8ртз бр'єме а8 рждікат 26 де Тіпографії ,

а) Виж деспре ачестк маі пе ларг Nemethi Memoria
Typograph. Pestini. 1818. pag. 7 — 8.

дін каре н8май 8на ера а Папісташілор, чѣлелалте тоате, с'а8 къ ера а Л8теранілор, с'а8 а Калвінілор а). Ачеџі ної Реформаторі н8 ера м8лцузміці, ка н8май пе ачѣлѣ Нації, каре се цінѣші 8рма ДогмелЕ Ап8с8л8т, с8ле трагъ къ-
тре ДогмелЕ сале, чі се стрзда8а дн тот кі-
п8л, ка ші пе чеі де лѣфѣ Резсріт8л8т, пе Гречі,
С8рбі, ші маі вжртос пе Ромжні, карії ера АН-
тінші прін тоате Трансільваніа, ші дн оареші
каре п8рці а Єнгарії, аї вжна спре Анвзц8т8-
рілЕ сале.

Пентр8 ачѣлѣ Анчеп8рз а тіп8рі К8рці гре-
чеџі, с8рбеџі ші ромжнеші, прін каре аместека
Анвзц8т8рілЕ сале. Дар н8 н8май ачеџі Абзуз-
торі прін ДогмелЕ, че с8мжна прін К8рцілЕ са-
ле, дар днсвші маі марі ІІзрії ла Ад8нзрілЕ де
обіше, се сілѣ дн тот кіп8л, ка Анвзц8т8рілЕ
ачестора се с8 л8цаск8 Антр8 тоате НаціїлЕ, ші
де осевіт Антр8 Ромжні.

Дн діета с'а8 Ад8нарѣ ІІзрії дін 30 Ноем-
вріє 1566 Артік8л8л 36. 37. ачѣстє 8рм8тоаре
став днсомннате: „Дн трѣба қ8черій днкъ маі
„наінте к8 обвшск8 днцелѣщєре с'а8 ҳотзржт,
„ка д8п8 к8прінс8л Артік8лелор маі дінаінте,
„проповед8ірѣ Евангелії (д8п8 днцелес8л
„Аноіторілор) нічі днтр8н фѣлі8 де Націє
„с8 н8се днпѣдече, нічі крѣщєрѣ чінстї л8т
„д8мнез8 с8 н8 се батеме, ба маі біне тоате

„ЛНКІНЧЧВНІЛЕ ІДОЛЕЩІ, ші ЧІЛЕ ЛНПОТРІВА ЛВІ
 „ДВМНЕХЕЗ ЛВКРУРІ СЗ СЕ КВРЦЦ, ші СЗ ДНЧЕ-
 „ТІХЕ; ші АКВМ ДЕ НО8 С'А8 ХОТСРЖТ, Ка ЛН
 „Цара ачаста ЛН тоате Націїле АЧЕСТ Ф'КЛІ8 ДЕ
 „ЕРЕС8РІ (Кредінца Яп8с8Л8І ші а Рвсзрі-
 „Т8Л8І) СЗ СЕ ЛАПЕДЕ, маі ВЖРТОС ЛНТРУ
 „Ромжнії; Акврора Пгсторі орбі фіїнда, Повз-
 „Ц8ЕСК ПЕ ОРБІ, ші АША ШІ ПЕ СІНЕ ШІ Попо-
 „Р8Л ДВК СПРЕ ПЕРІРЕ. — ЯЧЕЛОРА, КаРЕ Н8 АР
 „БР'К СЗ АСК8ЛТЕ АДЕБЗР8Л, СЗ ПОРВНЧАСКZ ЛНЗЛ-
 „ЦІМ'К СА (Прінц8Л Цзрії) Ка К8 ЕПІСКОП8Л ШІ
 „С8ПЕРІНТЕНДЕНТ8Л Георгіє СЗ СЕ ДІСП8Т8 ДІН БІ-
 „БЛІЕ, ші СЗ М'КРГІЛ АЛНЦЕЛЕС8Л АДЕБЗР8Л8І,
 „ШІ КаRІІ ШІ АША Н8 АР Да ЛОК АДЕБЗР8Л8І, СЗ
 „СЕ ПРІНДZ, фіЕ ЕПІСКОП Ромжн, Преот, са8К-
 „Л8ГЕР, ші Н8МАІ ДЕ АЛЕС8Л ЕПІСКОП Георгіє С8-
 „ПЕРІНТЕНДЕНТ8Л, ші ДЕ Преоцїї ПРІН АЧЕЛАШІ А-
 „ЛЕШІ, СЗ АСК8ЛТЕ, іар АЧЕА, КаRІІ С'АР ЛНПФО-
 „ТІВІ АЧЕСТОРА, СЗ СЕ ПЕДЕПС'КZ Ка ЧЕЙ НЕКРЕ-
 „ДІНЧОШІ Цзрії а).

- a) A' Religioral végeztelett volt ez előtt-is egyenlő akarattal megtekintvén, hogy mindeneknek fellete minden keresztyéknél Isteni dolgat kellyen Sze-
 mek előtt viselni, hogy az előtt Artikulusok tartása szerint az Evang. praedicalása semmi némű nemzet között meg nehábortassék, és az Isteni tisztesége neveledése meg ne bántaszik, sőt inkább minden bál-
 ványozások, és Isten ellen való káromlások közülünk kitisztassanak, és megszünyenek, mostis azért uj-
 jabban vigeztetett, hogy ez biradalomban minden

ДЕ АІЧІ СЕ ВѢДЕ, КІ О ПАРТЕ ДЕ РОМЖНІ ПРІ-
МІ АВЦЦТВРІЛЕ АЧЕСТОР АНОІГОРІ, КВРОРА ПРІН-
ЦІПВЛ ЛЕ ДВД8 ЕПІСКОП ПЕ МАІ СВІ ЗІСВА ГЕОРГІЕ.
ЛІНГВ ТОАТЕ АЧКСТЕ ХОГВРЖРІ, РОМЖНІІ, ПАР-
ТВЧ ЧІ МАІ МАРЕ СТА ТАРЕ АНПРОТИВ АЧЕСТВІ
МАІ СВІ Н8МІТ ЕПІСКОП, ШІ СЕ ЦІНК МОРЦІШ ДЕ
АНВЦЦТВРІЛЕ ВЕКІЛОР СЗІ ПРЕОЦІ, ПЕНТР8 АЧКСА
АНОІНТОРІИ АН ДІЕТА, КАРЕ С'А8 ЦІН8Т АН Т8Р-
ДА АН 6 ІАН. 1568 'ЯРТІК8Л' АЛ 13ЛК ТАРЕ СЕ
ЖЕЛВЕСК, К8М РОМЖНІІ Н8 ВРК8 СЗ АСК8ЛТЕ ДЕ Е-
ПІСКОПВЛ ЧЕ ЛІСА8 РЖНД8ІТ, ЧІ СЕ ЦІН ДЕ АНВЦЦ-
ТВРІЛЕ ЧІЛЕ ГРЕШІТЕ А ВЕКІЛОР ПРЕОЦІ; ПЕНТР8 А-
ЧКСА СЕ РОАГZ, КА АНЗЛЦІМК СА Д8ПZ ХОГВРЖ-
РІЛЕ, ЧЕ А8 ФЗК8Т К8 ЦАРА МАЙНАІНТЕ, МІЛОСГІ-
В'КШЕ СЗ АНГЗД8Е АННАІНТАРЕ ЕВАНГЕЛІЙ, ШІ ОР-
БЕЩІЛЕ АНПРОТИВІРІ АЧЕЛОР ЧЕ СЕ АНПРОТИВЕСК, СЗ

Nemzetség közül efféle bálványozások ki töröltes-
senek, kivált képen az oláhok közül, kiknek Pastori
vakak lévén, vakakat vezetnek, és eképpen mind
magakat mind a' szegény községet veszedelemre
vitték. Azoknak, a' kik az Igazságnak engedni nem
akarnának, ö Felsége parantsolja, hogy György
Püspökkel és Superintendessel az Bibliából megve-
tekedgyenek, és az Igazságnak értelmére menye-
nek, ki ha ugyis a' megesmért igazságnak helyt
nem adnának, a' tartoztassának, vagy ohla Püs-
pök, vagy Papok, vagy Kalugerok lésznak, és
mindekkal egy választott Püspökhez György Su-
perintendeshez, és az ö tölle választott Papokhoz
halgassanak, a' kik pedig ezeket megháborítanak
hitellenség poenajaval büntetessenek.

ЛЕ ПЕДЕПСІСКІ. Маі с8с зісвіл Яртік8л аша с8ні : „Лицлацімій тале к8 8мілінці архтвм. „Самт м8лці дн ачастк Царк а Лицлації тале, „карій 8піскоп8л8і, каре дін міла Лицлації тале „с'а8 Лицлацат спре чінстк 8піскоп8сік, н8 се „с8п8н, чі с8п8інд8сє векілор с8і Преоці, ші „аск8лтжнда де ржтчіріле лор, ачаст8ж се Ли „протівсік, ші дн Дретгвторія са ал Лицлації „к8. Не р8гзм Лицлації тале, ка д8пз ржнд8елег „ле майнаінте к8 Цара ф8к8те, с8 Лицлації м'єр „, үер'найнте 8вангелій, ші дндресн'целе Лицлації „тівірі ачастк 8піскоп8сік с8ле педепсіші. а)

Ачаст 8піскоп Георгіе, каре л8п8дас8 л'8у8 гречаскі, ші прімі ч'ка а лиоіторілор, с8 в'кде, к8 а8 м8ріт ла ан8л 1577 пентр8 к8 дн Дієта дін 5 Апріліе ачаст8і дн, Яртік8л ал 7л'8 ач'кстє се афл8 скріс : „Фіїнда к8 ші днтарк „Р8мжні се афл8 де ачев, пе карій л8мінжн8і „Д8мнез8, с'а8 л8п8дат де Л'8у8 гречаскі, „ші аск8лтк к8вжн8л а8і Д8мнез8 (д8пз

- a) Felségednek alázatoson jelentyűk, sokan vadnak ez Felséged országában, kik az oláh Püspöknek, mellyet Felséged kegyelmeségéből a' Püspökségnak tisztére választatott, nem engednek, hanem a' régi Papoknak, és azok tivelgéseinek engedvén ellent állanak, eötet az Tisztében elő nembotsátyák, könnyögünk Felségednek, hogy Felséged országával tett elebeni végzese szerént az Evangeliumnak kegyelmesen engedgyen előmenetelt, és az ellen való vakmerő bátorlási bűntessemeig.

„Лицълесъл Аноиторилор) ші ле а8
 „м8ріт С8перінтендент8л (Бпіскоп8л) пен-
 „т8 ачѣл пот с8ші алѣгз алт8л Аи лок8л а-
 „чел8л. а) Ажнгз тоатъ стагорнічіа ғомжнілор
 пе лжнгз Аѣүк щі Кредінца Стржмошілор с8і
 чѣ гречѣскъ, тог8ші м8лці а8 треқ8т Анг8
 ачѣле врѣмі ла Догмелѣ Аноиторилор, май алес
 флоарѣ Ноблѣції, Аибінші са8 прін м8лте нз-
 ка98рі, че лісъ фзчѣ; са8 прін дар8рі щі Аре-
 гзторії че лісъ фзгзда8л. б)

- a) Mind hogy az Oláhok kőtig vagynak olyanok, kiket az Isten megvilágosítván, a' Görögyvalástol elallatak, és az Isten igéjét halgattyák, és Superintendesek megholt, ök magoknak mászt választ-hassanak helyébe. Везіј деспре ачѣстѣ Яртік8ле чѣле вені а Царії Ярдѣл8л8ї ғи Манѣскріпт8рі, карїї се афлак ла Праѣфінциаса Пэрінгеле Бпіскоп ал Фзгзраш8л8ї Іоан Деменї, каре ка івкіторій де Исторія щі Антажмплажріле Нацїї сале, іа8 к8мпзрат дела Д. Алексіе Шофалві, Секретарій тезадзраліческ к8 о 130 Фіоріні ғи арфінг. Везіј деспре ачеџї Яртік8л щі Картічіка: Tudományos Gyujtemény 1830. XIV. Esztendei foljamat III. vagy Mart. kötet. Pesten pag. 97.
- b) Везіј: Relat. Petri Dobra Fiscal. Direct. de 28 Decemb. 1748. ad R. Thesaurar. apud Vajda Sinopsis Jur. Transylv. Claudiop. 1830. pag. 156—7. Suppl. Libell. Valach. Claudiopoli 1791. pag. 42—3.

Деспре линчепутчл Тіопографіїлор ромжнешій лн
Трансільванія де осзбіт.

Брашов (Corona) лн Дістрикт8 Брашов8л8і са8
а Бжарії.

III.

Іоан Хонтер, каре с'а8 нзск8т лн ачест О-
раш ла ан8л 1498 а8 фост чел дінтажі8 , каре
а8 ад8с Мхестрія Тіопографії лн Трансільванія. А-
чест бзрбат врбднік, д8пз че а8 суважшіт тоа-
те лнвгцзт8ріле лн Якадеміїле дінафарз , с'а8
жнторс ла Брашов ла ан8л 1533 ад8кжнд к8
сіне тоате ч8ле тредвінчолсе пентр8 Тіопографіє ,
ші лн ан8л 8рмзторі8 1534 а8 ші лнчепут а
тіпзрі Кврці , маі вжртос латінеші. Ф8кі , ж8-
деle Брашов8л8і , ші Іоан Бенкн8р спре лнте-
малр8 ачесії Тіопографії ла ан8л 1546 а8 рзді-
кат о Модарз де ҳжртіе а). Хонтэр ла ан8л
1544 сз фжк8 Парох Брашов8л8і , ші м8рі ла а-
н8л 1549. Валентін Кагнер , 8рмзторі8л л8і
Хонтер лн Парохіл Брашов8л8і н8 сз м8лцзмі
к8 ачел , ка н8маі пентр8 Папісташі , пе карії
парг8 ч8 маі маре іа8 трас кжтрез Догмеле са-
ле , сз тіпзр8к8 Кврці , чі се сіл8 лн тог кі-

a) Бегі: Mathias Miles Siebenbürgischer Würgengel.
Seit. 40. ла Wallaszky Conspl. Rei publ. deterat.
Budae. 1808. pag. 187.

пъл ка пе Гречі, Българі ші Ромжні, карій лъкъвъ
жн Брашов, сві трагъ кътъръ Амвонътъріле са-
ле; пентръ ачѣа спре Амтреевънцарѣ Гречілор
нъ нъмаї Катехізъл агі Агтеръ ла анъл 1550,
дар ші нъла Тестамент пе гречіе префъкът ла а-
нъл 1557 къ келтъяла са л'аг тіпъріт а). Тот
Амтръ ачест тімп се въде къ аг адъс ші Айтъре
кірілічесі; пентръ къ ла Бісъріка с. Ніколае дін
Болгарсегізъ Брашовълъ, жн подішоръл Фъмей-
лор, се афлъ о Евангеліе скрѣбъкъ тіпърітъ жн
анъл 1562 къ порънка ші келтъяла агІ Йоан Бенк-
нѣр, Жъделъ Брашовълъ.

Пела анъл 1580 Амчепъръ аічі асе тіпърі
ші Кърці ромжнені; жнсъ, батър къ о Хроно-
логіе ромжнѣскъ b), каре се Амчѣпе пела анъл
1492 ші скріе деспре венірѣ Българілор ла Бра-
шов, деспре Амтамплъріле Бісърічіи с. Ніколае
де аколо, ші деспре Преоції ачеї Бісърічі, ші се
Амтінде пънъ ла анъл 1637 спънне, къ пе ачест
тімп с'ар фі тіпъріт аічі мълціме де Кърці ро-
мжнені, тотъші пънъ акъма нъмаї о Карте не
іасте къносъкътъ дін ачѣле тімпърі, ба, чеї маї
мълт, о сътъ ші маї мълт де ані нъсъ маї въд
Кърці тіпърітъ жн Брашов, че аг фост прічіна
нъ се щіе. Къ мълт маї чжръзізъ, пела анъл 1733
іаръ аг Амчепът а тіпърі аічѣ Кърці; дар ші а-

a) Nemethi oper. sup. cit. pag. 71. Wallaszky oper.
sup. citat. pag. 145.

b) Marienburg. Siebenb. Geschichte. Pest 1806. S. 178.

ч'єстѣ т'reкв'e съ фіе фост фоарте п'язінe; п'єн-
т'я в'зші дін ач'єсте в'ремін'яма і о Карте не іасти
к'вноекв'тъ. Пела дн'чеп'ял в'їкв'ялі в'рг'г'г'орів
с'ял ів'т май м'ялте К'врці дін ачастъ Тіпограfіe,
дн'съ в'з Літере фоарте проасте, ші май к'всамъ
н'ямаі К'врці в'їск'річеші. — Анаінте де дої ані
се в'їде в'з 8и Тіпограf стреін в'з н'ямелe Г'г'тт
(Gött) а8 трас ачастъ Тіпограfіe к'вт'р'з сінe,
ши оа8 дноіто, дін каре а8 ші ешіт в'роо к'жте-
ва К'врці фоарте н'їтед тіп'яріт, ші авем н'ї-
д'їжде в'з май м'ялте бор еші ла л'ямінз.

Ч'є дінт'їв Карте, каре а8 ешіт дін ача-
стъ Тіпограfіe, ші ч'є май в'їке дн'г'р'з К'врцілe
ром'янеши, іасти ачастъ 8рм'г'гоаре:

Карте че се к'їмж Евангеліe в'з д'ївц'г'т'яр'я ти-
п'яритъ. А зилеле М'яріи л'ви Батори Кри-
шов, ши А зилеле М'яріи де Д'їз'ял в'з
м'янат Архієп'їк'оп'ял в'з Генадіе че а8 фост
спре tot десп'ял М'яріи л'ви. Ат'янче ера
деспоіт'яр'я тоатъ цара р'юм'ян'їк'я в'з н'яла
Крешин, ши д'ялче Михн'їк' Воевод'я. є в'з
аж'їт'ор'ял А. ші в'з в'з ач'естор т'яг'яр'я,
ши аалтор', є8 ж'юм'ял Х'ршила) А'кач
ж'юд'ец'ял Брашов'ял в'з ши атот цин'ят'ял Бра-
сей, деду деле тіп'яри, ла о м'є ф'п. б)

-
- a) Н'ямелe чел аде'ярат а8 фост А'кач Х'ршиер.
b) Ячастъ Карте аре додо Прек'в'яни'я; ти ч'є
дінт'їв аратъ, к'юмка пе ачел тімп а8 фост
Принц Ірад'їл в'з Кришоф Баторі, іаф ти Цара

Календари: Якъм лтми рѣмънѣск. Ішезат
депе чел Сѣрбескъ. пе лимба рѣмънѣскъ. ка
лтрѣ ѕ де ани съ слѹжаск, ка ши чел сло-

ромънѣскъ ера Домн Міхнѣ, ши Йрхімітрополіт
Серафім. Ядоаоа Прекубжнтаре є маї лѣнгъ ші
плінг де морал, каре ла ѹи лок аша сѹнж:
„Дрепт ачѣа єջ Жѹпкнѧл Хржшил Доукачи Жѹ-
„деѹла де ƒ четатѣ Брашовоулоуи ши а тоатж
„цинѹтѹл Бржсн фоарти кѹ инимж фіербинте ши
„жале апринск де мѹлт жалѣ ла ачастж лоуми-
„натж Карте. Дрепт ачѣа ƒ мѹлте пк҃ци амь
„, ƒнтребат шам кѹтат пк҃нж ѿ ам афлатъ ƒ
„Цара роумънѣскъ, ла Йрхімітрополитѹл Се-
„рафимъ, ƒ четате ƒ Тржгавище. Ірж дѹпж че
„, ѿ ам ѿблиичить, гар єջ фоарти мам вѹкбрать,
„ши кѹ мѹлть рѹгжчнє чершѹтѹам дела Сфи-
„циа лѹи, ши ши ѿ аз тримис, гар єջ дѣка
„, ѿ вѹзю че ƒвзацјтѹж дѹмнезеаскъ ши кѹ фс-
„, лос соуфлетѹли ши тѹпѹли писте ƒтѹл а,
„гар ѿни маќ се ƒдѹлчи, ши фоарти мж
„, сфхтѹи кѹ лѹминатѹл Митрополитѹл Мареле
„, Генадіе де ƒ тот цинѹтѹл Йадѣлѹли ши ал
„, Сѡржсн ши кѹ мѹлтж клироск де Прешцие челе
„, треѹж ачастж карте. Інкъ ш кѹ алци Сфѣт-
„, ничій мічи, ши кѹ воя тѹтѹоръ ачестора, ши
„, кѹ воя Митрополитѹли Серафим, ион ѿ дѣ-
„, дем лѹ Кореси Діаконѹл, че ера меџер ƒвзацјат
„, ƒтракест лѹкѹ, де ѿ скօсає де ƒ картѣ са-
„, бѣскъ пре лімба рѣмънѣскъ, ƒпреднж ши кѹ
„, Прешци дела Бисѣрика Шкѣилор, де лїнгъ
„, четатѣ Брашовѹли, анѹме Попа Іане, ши
„, Попа Михаи, ш. ч. Ячѣстѣ пот съ ажѹнгъ

ВЕНЕСКЬ, АТРАЧЕСТЬ КИП АВ ФОСТ ЛА КІЕВ СКОС.
ДЕ ВН МАРЕ ДОХТОР М8СКАЛ. САВ ТЕЛМЗ-
ЧИТЬ, АТРАЧЕСТА КИПЬ АК8М ИЗБОДИТ. ШИ

АТЖТ СПРЕ ІСТОРІА АЧЕЦІЇ КІРЦІЇ, КАТ ШІ СПРЕ А-
ОСКЕРКЕ СТІЛ8ЛДІ ДЕ АТДНЧІ ДЕ ЧЕСТ ДЕ АК8М. ЧІ-
НЕ АВ ФОСТ СТВПЖНДЛ АЧЕЦІЇ ТІПОГРАФІЇ ПЕ А-
ЧЕЛК ВРЕМІ, АНТРД АДЕВКР НД СК ЦІЕ, ЧІ ФІНД
КХ ДЕЦІЛЕ САСІЛОВ (Statuta Saxorum) КАРЕ ҐН
БРАШОВ КД ТРЕЙ АНІ МАЇ ТЖРДІС С'АВ ТІПЗРІТ,
СХНТ ТІПЗРІТЕ ҐН ТІПОГРАФІА ЛДІ МАТЕЙ ФРОНІДС,
СЕ ВКДЕ КХ ШІ АЧАСТК КАРТЕ АКОЛО С'АВ ТІПЗРІТ,
ШІ КХ АЧАСТК ТІПОГРАФІЕ АВ ФОСТ А ФАМІЛІЇ ФРО-
НІДС, КАРЕ ЛДКРД КД АТЖА СЕ ВКДЕ МАЇ АДЕВК-
РАТ, ПЕНТРД КХ ҐН КАРТК, КАРЕ СЕ АФЛК ҐН ЯР-
ХІВДЛ БІСКЕРІЧІЇ С. НІКОЛАЕ ҐН ШКЕІ БРАШОВДЛДІ А-
ЧЕСТ СЗМН СК АФЛК МF, КАРЕ ВРД СК ЗІКZ: Мі-
ХАІЛ ФРОНІДС, ПРЕК8М АДЕВКРДЗ О ТНСЕМНАРЕ
НЕМЦАСКZ, КАРЕ СТК АДПЗ АЧЕЛ СЗМН, ШІ Е А-
СТДЛ ДЕ КДРІОЗКZ, ШІ АША СДНК: Anno 1630 de
25. May hahen ich Martha Benknerin, hinterlassene
des wohlselichen Herrn Michaelis Fronii in die walla-
chischen Kirch das Buch verehrt zum ewigen Gedecht-
niß, damit vielleicht die abgöttische zur wahre Erkennt-
niß des Herrn Jesu Christi mögen dadurch bekert
werde. Jo. Hirscherus. АФЛЖЕ АЧАСТК КАРТЕ РАРК
ШІ ҐН БІБЛІОТЕКА СЕМІНАРІДЛДІ ҐН БЛАЖ. ІАР А-
СПРЕ ДЖНСА ПОМЕНКЩЕ ПЕТРД МАЮР ҐН ІСТОРІА БІ-
СКЕРІЧІЇ РОМЖНІЛОВ ҐН ЯРДКЛ, ЛА БДДА, 1813,
ФОЛ 144. ВІЗДІ ШІ КІРТІЧІКА, ЧЕ СКРІЕ: Eszrevé-
telek Schwariner Márton az Oláhokról tett Jegyzé-
sekre. pag. 9. Pesten. 1812.

прекъмъ лѣмъ афлатъ и стампъ ноаш са^з дат.
и Брашов. фев. є. Аулаг. а)

Оуша покъзинци^и къ 4 кипъри де рафаил сме-
ритъл Монах дин с. Манастире а Нѣм-
цъла^{зи}. Брашов. 1812. де Типографъл Фри-
дрих Херфърт.

Уалтиръ и керсъри де Ішан Пралък Молдо-
вѣнъл, къ о Прѣфаціе амъ деспре кърсъл пое-
зъи ромѫнеши. Брашов. де Херфърт. 1827.
Регъламентъл Касіней негъцъторещи дин Че-
татъкъ Коронен. Брашов. 1835.

О міе 8на де нопці, Історій Арабіческі са^з
Халіма, атжіашдатъ дін немъкъше де Іоан
Бєрак Магістратъл Транслатор ал Брашо-
вѣла^{зи}. Том. I. II. III. 1836. Том. IV. V. VI.
1837. ла Іоан Гигт. Къ келтъала дъмнѣ-
ла^{зи} Ръдолф Оргідан.

Правілъ комерциалъ, каре къпрінде регълеле
Комерци^и, але Катастіфелор, ші але Вексе-
лілор, ші сокотъла Інтереселор. ш. ч. А-
към атжіашдатъ тълмъчігъ дъпъ чѣ ге-
манічаскъ де Еманъл Іоан Некіфор, ші да-
тъ ла тіпарі^в къ келтъала Д. Георгіе Ніка

а) Да сфершитъл Кълиндарі^у ачкестъ къбинте
стад скрісе: „Сфершитъ кълиндарюлъи прин
штенъла Даскалъла Петъл Шоанъл, дела Бра-
шов, ши лъни дъмнѣзъл ладъз. Поменъше деспре
ачастъ Карте Петъл Маіор и Orthographia Latи-
но - Valachica. Budaе. 1825. pag. 5.

Інспекторъ Шкоалеи Комерціалъ а Капелі
ромжнеші дін Четатъ Брашовълъ. Да дній
деля ХС 1837. Брашовъ, са8 тіпзріт а Ті-
пографія лві Іоаннъ Gött.

Фоіле Думінечій к8 кіп8рі. К8 келт8іала лві
Рудольф Оргідан. 1837.

К8бантаре школястічаскъ де G. Baritz. Бра-
шовъ. 1837.

Gazeta de Transilvania. ші Foe literara. Бра-
шовъ. Да Гетт. 1838.

Оржюїа (Saxopolis) Ораш аи Скальбл Оржюїї.

IV.

Пэрінтеле Радъ Тэмпъ, фостъл Діректор
а Шкоалеор націоналіческі н8 8нігє прін Мареле
Прінціпат ал Трансільванії, скріє дн Префація
Грамматічій сале, каре с'а8 тіпзріт дн Сібій
дн ан8л 1797 к8мкъ пела ан8л 1583 ар фі
фост дн Оржюїе о Тіпографіє, дін каре ар фі
ешіт ла лвінів Кврціле лві Моісі Пророкъл: Фа-
черъ, Апокаліпсісл. ш. а. Де чіне а8 фост ф-
ктуз ачаста Тіпографіє, ші канд а8 днчетат,
н8 сэ ціе.

Бэлград (Alba-Julia, акум Alba - Carolina) Ораш
тн Вармегія *) Бэлградъю де жос.

V.

Фоста8 дн ачест Ораш Тіпографіє днкв пе-
ла ан8л 1565, днсв н8 ромжнѣскв, нічі к8 Лі-
теје кірілічесї, чі латінешї. Гавріл Бетлен
Прінц8л Трансільванії а8 фост чел дінтжі8, ка-
ре с'а8 сіліт, ка сз факв Тіпографіє ромжнѣ-
скв аічѣ, ші сз тіпзрѣскв с. Бібліе, днсв мъ-
рі маїнаінте де аші п8тѣ днпліні скоп8л а).
Георгіе Ракоці чел вэтржн, 8рмзгорі8л д8ї Бет-
лен дн Прінціпат, а8 фост чел дінтжі8, каре
ад8кннд Тіпографіє дін Цэрі стреінє, а8 рзді-
кат Тіпографіє ромжнѣскв дн Бэлград пела а-
н8л 1638, каре л8кр8 сз вѣде де аколо, кв Ге-
надіе Ярхіепіскоп8л ші Мітрополіт8л Бэлградъ-
л8ї вржнд а тіпзрі о Каџаніе, каре дн ан8л
1580 ешісв дн Брашов ла л8мінз, сз сілѣ дн
тот кіп8л сз факв Тіпографіє дн Бэлград ші
сз о тіпзрѣскв аічѣ, прек8м с'а8 ші днтам-
плат; пентр8 кв венінд дін Цара ромжнѣскв
8н Даск8л Тіпограф, к8 н8мел€ Попа Добрѣ,
Мітрополіт8л с'а8 р8гат де Прінц8л, ка сзі
дѣе вое а тіпзрі аічѣ Кэрці, ші іса8 ші дат;
ші н8маї дек8т с'а8 ап8кат де тіпзріѣ маї с8с

a) Benkő Transylv. Tom. II. pag. 327.

*) Вармегіе днсжнѣдж ачкіа, че дн Цара ромжнѣ-
скв се зіче Ж8д ец, дн Молдова Дін8т.

н8мітей Кэрці, прек8м аратъ Префаціа ачеї Кэрці а), к8м къ ачастъ Тіпографіе с'а8 днчеп8т дн ан8л маї е8с н8міт 1638 съ адеверѣзъ де аколо, къ тіпзрірѣ Каџанії с'а8 днчеп8т с8пг Генадіе, іар Генадіе съ вѣде афі м8ріт дн ачаст аи, пентр8 къ тот дн ачел аи съ івѣшъ алат Мітрополіт къ н8мелѣ Ішрест, Квл8гер дін Цара юмжнѣскъ, пе каре'л ржкомандасъ Прінц8л8ї Ракоці, Матеї Басараба Домн8л Ізрії

2 *

а) Префаціа ачеї Каџанії, дін каре м8лте съ пот к8лкъе, аша 8рмѣзъ: „, К8 мила л8й дз'е8 ёу „, Ярхімітрополітъл Генадіе вѣзънд 8н л8крад дз'е8 „, еск ачесте сф: Кэрці, ювангеліе юмжнѣскъ „, къ л8кциятъръ, че съ кеамъ Мэргжріт днп8 „, цинжнѣдсе фоарте, жалъа тоцій Преоцій де а „, частъ Каrtle, ши мж сокотій къ Преоцій міей, „, к8м вою фаче се аддоцем ачест л8крад дз'еесі „, се съ л8цаскъ т м8лте п8рцій се фіе де л8кциј „, т8ръ Крешинилшр, ши фоартемія ера жланіе „, ла инимъ съ адъка типаре се ѿ типзрескъ т а „, частъ царя а Мэрій сале Край. Арапт ачѣа „, сад афлат ачест Даскжал Попа Добрѣ де а „, венит дін цара юмжнѣскъ, де ад фжк8т ти „, паре аничъ т Ярдѣл, ши вѣзънд ачест л8крад „, фоарте мисе тадълчи инима мѣ де ачѣле ти „, паре, ши мж жадвію Мэріен сале л8 Край Ра „, коци Георгіе де ачест л8крад се типзрескъ Кэрці „, аничъ т цжриле Мэріен сале, ши Мэріѣ са мі л8 „, дат вою се типзрескъ. Арапт ачѣа ю н8 крвцаю „, дин чемій дзрднсе дз'е8 де авѣрѣ че дѣду Да „, скал8л8й аж8торю се се типзрескъ т типарѣ че

ромжнешї а). Ачест Архіепіскоп маї све н8міта
Карте, каре о жнчеп8св Генадіє, ші каре ла
мсафтї са, прек8м аратв Прек8важнтарї, с'а8
р8гат, ка орі пе чіне ва ал'їуе Д8мнез8 Архі-
мітраполіт 8рмвторїв, св о іспрзвїскв, іарш
а8 жнчеп8т до тіпзрї, дар ші ачеста м8рінд жн
л8на л8ї Авг. 1640 б), с'а8 іспрзввіт Картї жн
ан8л 8рмвторїв 1641. Ачаств Тіпографіє ла а-
н8л 1658 прін венірїк Т8рчілор ла Бзлград к8
тот8л с'а8 р8сіпіт с), жнсв ла ан8л 1668 Мі-

„ фж8. Д8пж ачїа тарж кннд а8 жнчеп8т асе ти-
„ пзри ачесте кжрїй ноаж нисе фтжмплж петрїче-
„ ре чїстї л8ме, ши ам лжсат ла мօарте ноастрж
„ пре чине ва л8мина милюстив8л Д8е8, пре
„ скадн8л Митраполій Бзлград8л8й ся н8 пзрз-
„ саскж ачест л8к88 в8н чи се фтжрїскж. Дрепт
„ ачїа к8 мила л8й Д8е8 Ішрест Архімитрапо-
„ літ8л в8зжнд ачест л8к88 Д8е8ск че сад фост
„ фнчеп8т де ачел Пжриннте Кур Генадіє, фօарте ми-
„ се фтд8лчи инима ши мж в8к8раю дрепт сж сж
„ фтжрїскж л8їцї крешинїскж ши кр8динца Д8е-
„ їскж, дрепт ачїа кжт на8 оумпл8т ачел Пж-
„ риннте, тарж в8 днчеміа8 фост джр8йт Д8е8ам
„ оумпл8т ши ам сжвжршил ачесте сф: кжрїй ка
„ се фм8лцаскж к8важн8л л8й Д8е8 ши прин
„ тбате биск8речил є се се фіе преоцила8р де про-
„ победаніе. ш. ч.

- a) David Hermann Mediensis Annales politici in Ms.
b) Kemény. Notitia Capit. Albensis Transylv. Cibinil.
1836. Part. II. pag. 295. N. 253.
c) Benkő, Sup. cit. op. Tom. II. pag. 257.

Хайл Апафі Прінц⁸л Цзрї порвнчі Суперінтен-
дент⁸л⁸ї калвінеск Петр⁸ Коваснаї, ка ад⁸нжнда
рэмшіцел ачешиї Тіпографії, іарші с⁸ о роз-
діче ла лок а). Нічє к⁸ а8 фост фэрз спорі⁸ а-
част⁸ порвнк⁸ а Прінц⁸л⁸ї, фіїнд к⁸ д8п⁸ а-
част⁸ врѣм⁸ іарші с⁸ вэд⁸ Кврц⁸ тіпзріт⁸ лн
ачаст⁸ Тіпографіе пзн⁸ ла ан⁸л 1702, кжнд к⁸
тот⁸л а8 лнчетат. Прічіна, пент⁸л⁸ каре а8 лн-
четат ачаст⁸ Тіпографіе, вом вед⁸ ла алт лок,
кжнд вом грзі деспре Тіпографіа дела Кл⁸ж,
ші ч⁸ дела Блаж. Кврц⁸л⁸, каре с⁸а8 тіпзріт⁸ а-
іч⁸, сжн⁸т ач⁸ст⁸ 8рмштоаре:

Казаніе, 1641.

Катехіс префзк⁸т деспре чел калвінеск (*Cate-
chisis palatina*) деспре Тайна Ботез⁸л⁸и
ши а К8минек⁸т⁸рій 1642 b).

a) Benkő Sup. cit. op. Tom. II. pag. 327. n. 3.

b) Ачест Катехіс іасте о Кафт⁸ фоарте варж, ші ла
п8цін⁸ к8носк⁸т⁸, нічі к⁸ є8 вреодат⁸ о ам вк-
з⁸т, дар tot⁸ші деспре ан⁸л тіпзріт⁸ н8м⁸ фи-
деск; пент⁸л⁸ к⁸ фн хрісов⁸л Прінц⁸л⁸ї Георгіе
Ракоці дін 10 Окт. 1643, каре л'а8 дат л8ї Сте-
фан Сіміон Пап нодл⁸ї вспіскоп, н8м⁸р⁸л ал 2л⁸
с⁸ фаче поменіре деспре ачест Катехіс, 8нде аша
четеск. „, К⁸ Катехіс⁸л⁸ чел а⁸дм лор дат фл ва
„, прімі (вспіскоп⁸л) ші ва ав⁸к⁸ гріж⁸, ка ші алц⁸
„, с⁸л⁸ прім⁸еска, ші пре Тінеріме ші єл к⁸ сірг⁸-
„, ін⁸к⁸ о ва фнвж⁸ца Катехіс⁸л⁸ ачела, ші пре ал-
„, ц⁸ї ва фаче а фл фнвж⁸ца.“ Quod Catechismus⁸
ipsis jam exhibitum recipiet, recipique per alios eu-

Но^вл Тестамент, са^в Ап^окарѣ, а^в лѣ^бу^к Но^вл
а^вт^и І^с Х^с. А^мн^вт^и Но^вт^и в^изводит^и к^в
Маре Сокотинц^и, дин И^звод^и греческ ши
Словенескъ, пре лимб^и р^им^ин^ик^ик^и, к^в А-
демнара а М^игрій сале Георгіе Ракоци Кра-
юл А^рда^лв^ит^и и проч. Ту^порит^и са^в А^тр^и а
М^игрій сале Ту^пографіе, дин т^ий Но^вт^и, А-
А^рда^л а Четат^и Белград^ив^ит^и. Яній деля

rabit, eumque juventutem ipsam tum ipsem et dili-
genter docebit, tum per alios doceri faciet. Яша да-
рж дак^и ачаст^и Т^ипографіе пела ан^вл 1638 а^в дн-
чеп^ит а т^ип^ирі ма^и с^ис н^иміта Ка^заніе, каре ла
1641 с^ав с^ив^иж^ит, пре^кум ма^и с^ис а^м в^иж^ит,
ші дак^и дн ма^и с^ис н^иміт^ил^и Х^рісов деля ан^вл
1643 с^и фаче поменіре деспре ачест Катехіс, д^е
сіне 8^ир^ик^и, к^и дн ан^вл 1642 с^ав т^ип^иріт. Р^и-
посат^ил^и Пет^ир^и Маіор, каре с^и в^ик^иде а^ф чегіт а-
част^и Ка^рте, зіче к^и дн ачест Катехіс с^ин^ителе
Тайне (а^фарж д^е Бот^иші д^е К^имінек^ит^ир^и) чін-
стір^ик^и Икоанелор, ші а м^иащелор; пост^иріле,
са^лж^ике^ле в^исерічешій, к^ил^иж^иріа, ші то^ате ал^тел^и
с^и лап^ид^и; то^ат^и лѣ^бу^к ші то^ате ц^ерімоніїл^и
с^ин^ит^и с^и н^имеск^и д^икін^инаре д^е І^дол^и, ші с^ип^ире-
тий. В^из^и Історія в^иск^ирічаск^и д^е ачелаш. Фо^л
71—2 д^ипот^иріва ачест^и Катехіс в^ир^илаам^и Мі-
т^ирополіт^ил^и Молдовії, ад^ин^ин^ид ла ан^вл 1645
Сіно^д дін ам^ин^идо^ло П^ировін^ий^ил^и, а^в ск^ир^и, ші,
к^ит^и а^в п^ит^ит, а^в д^иф^ир^ит ач^ик^ит^и д^ив^иц^ит^ир^и,
В^из^и Клайн, Історія в^иск^ирічаск^и дн Ман^иск^ир^и.

**Атрупарт ю Домн^ул^уй ши Мант^уторюл^уй
ност^ур^у І^у С. захми. (1648) Ген^уваріє^у. а)**

а) Аи фаца дін дзрзптул Тіт^улій се в'єде Марка Царії, адек^у в'ял^ут^ур^ула, ш'єпте Четкії, Соареле ші А^уна ж^ум^утате, ші дн^упреж^ур ծ^урм^утоареле Літере. Р. Г. К. Я. Д. П. ц. 8. С. Ш. и. ч. адек^у: Ракоці Георгіє Краї^ул Ярд^ул^ул^уй, Домн^у Пирцілор Ծн^уг^уреці, Сак^улор Шпан, ипроч. Акінар^у Кэр^уції кэтр^у Краї^ул о фаче Стефан^у Мітрополіт^ул^у Бзл^уград^ул^уй, Аи каре кіар арат^ук^у ачаст^у Тіпографії дін Фундамент^у о^у фж^ут^у Ракоці а^ук^уж^уд^у Тіпографії дін Царії ст^уріне^у *), ші к^ум^ук^у к^у ачел^уш^у келт^уялж^у с^у а^у т^уп^уріт. Аи дін Прек^ув^унтар^у кэтр^у Чет^уторі^у с^у довед^ущіе, к^ум^ук^у ачаст^у Карте д^уп^у Гре^ун^у, Славоніе ші Латініе а^у пре-фж^ут^у оареш каре Іеромонах^у к^у н^умел^у Сілвестр^у,

*) Ячеши^у Тіпографії ст^урін^у а^у фост дін Цара ро-
м^ужн^уеск^у ші Молдова. Ве^уї Префація Ка^узанії ма^у
с^ус н^уміт^уз, ші Кем^уну. Sup. cit. op. Part. II. pag.
296. N. 254. ші Пент^укостар^ула Аи Ман^ускріс д^ула
ан^ул 1613 скріс д^у Васіліє, Фі^ул^у Парох^ул^уй Мі-
хайл д^ула Біс^убріка с. Ніколае дін Болгарсегі^у Ерас-
шов^ул^уй, Аи ак^урія А^урхів с^у афл^ук^у ачаст^у Карте,
Аи каре о дн^ужм^унаре с^урб^уеск^у, скріс к^у м^уна
с^у афл^ук^у, каре ро^мжн^ущіе аша с^унт: „Фак д^у
„щіре с^у Стефан^у Тіпограф^ул, к^ум^ук^у ам з^уб^уйт
„о ноапте ші о з^у ж^ум^утате Аи кара Протопр^ук-
„^укітер^ул^уй Рад^ул^у Аи Сат Шінка (Аи Діст^урік-
„^ул^у Фж^уграш^ул^уй) к^уж^уд^у ам м^уре дін Цара ро-
„^ум^ужн^уеск^у ла Бзл^уград^у ла А^урхіеп^ускоп^ул^у ші Мі-
„^утрополіт^ул^у Ярд^ул^ул^уй Стефан. Аи з^улеле л^уй
„^уГеоргіє Ракоці, Прінц^ул^у Ярд^ул^ул^уй. 1644.

Уалтирѣ, че се зиче кжнтарѣ феричитѣлъї
Пророк ши Апостол Давид, кѣ кжнтариле
лъї Мшиси, ши съма ши ржндѣла ла
тоцї Уалмій, исводитѣ кѣ маре сокгтии-
цѣ дин изводѣл жибовеск спре лимбъ ро-
манѣскъ. Бзлград. 1651. а)

Катехис. 1657. б)

Кэраре пе скврт спре фапте вѣне мдрепт-
тоаре. А Бзлград 1685. с)

каре мѣрінд ѣнайите дѣ а іспрѣві лъкрѣл, о аѣ
сфѣршітъо алциї.

а) Ші ачастї Карте с'аѣ тіпзріт кѣ келтвіала Прін-
цѣлъї дѣ атѣнчї Георгіе Ракоці ал доілѣ. Аи Прѣ-
кжнтарѣ Кэрциї аша грекск Традѣкаторї кж-
тарѣ Прінцѣл Ракоці: „Ячѣстѣ тоате вѣжнѣдъ-
„ле ши лъжнѣдле амините Мэріата милостиблѣ
„Краю фоарте дѣмнезеаще ши спре лаѣда лъї
„Дѣмнезеѣ ай порѣнчит ноаш Слѹцилор Мэрін-
„тale ѣпреднїк кѣ Симішн Стѣфан Мітрополи-
„тѣл дин Скаѹнѣл Бзлградлъї.“ ш. ч. Венї
Маіор. Історіа маї сѹе нѣмітѣ. Фола. 147. А-
флаж ачастї Карте юрж ші ѣн Бібліотека Мжн-
стїрї дїн Блаж.

б) Ячест Катехис є тот ачела, каре с'аѣ тіпзріт
ла анѣл 1642, ші ѣпротіва кжріа аѣ скріс Вар-
лаам Мітрополітѣл Молдовї, прекъм маї сѹе
ам ѣнсемнат, каре акъм дѣ ноѣ с'аѣ тіпзріт
ѣпреднїк кѣ Ржепѣнѣбріле лѣ Варлаам, ла каре
се ѣнпотрівеск Калвінїй, ші се нѣбоеск але рж-
тѣрна. Венї Vajda Sup, cit, opreg, pag. 156,

с) Прѣфаціа ачесїї Кэрциї аша се ѣнчѣпе: „Про-
„догловіе кжтарѣ Мэріа са Краю (тарѣ дин Краю)

Рјандвалиа Діаконствелшр, ши кв а веъглаз-
шенійлор каре съ зик ла Литургіе, скол-
съ де лимба словенѣскъ кв Бѣгніа Пресечѣ:
к. Варлаам. Белград. 1687. а)

Молитвѣник изводит дин словеніе пра лим-
ба рѣмѣнѣскъ съпѣт крцирѣ ши бирѣнца
Прѣблминатѣлѣй ши милостивѣлѣй Домн
Михаил Апафи чел май маре, дин мила
лѣй Дѣмнѣзѣ Краюл Ярдѣлѣлѣй, ши Дом-
нѣл Пэрцилшр цврїй оунгѣрецїй ши шпа-
нѣлѣй Сакѣилор ипроч. ши кв благослове-
ніа Прѣсфинцилѣлѣй Пэрінте, Курѣ Варлаам
Митрополитѣл Белградѣлѣй ши а тоатѣ
цара Ярдѣлѣлѣй креце. Типпратѣлѣлѣ
Митрополіа Белградѣлѣй, Анил Домнѣлѣй
захп. (1689) април. йв. б)

„а Цврїй Ярдѣлѣлѣй, Домн. Домн. Апафи Михаї
„Тинкѣлѣлѣй дин мила лѣй Дѣмнѣзѣ Краюл алес
„а Цврїй Ярдѣлѣлѣй, Домнѣлѣлѣй Пэрцилор Цв-
„рїй оунгѣрецїй ши Шпанѣлѣй Сакѣилор. ипроч.
Дѣпѣ ачаста съ рекъмѣндѣ Аѣкторѣл пе сіне,
ші тот Сіодѣл Країлѣл. Де ынде съ вѣде къ мн
ачестѣ ан аѣ фост ла Белград Сіод маре. Афлѣ-
съ ачаста Квртичікъ фн Бібліотека Квкіосѣлѣї Пэр-
інте Аоніфатіе Пітіш, Парох ла Бісѣріка с. Тро-
їцѣ фн Болгарсегїл Брашовѣлѣй.

- а) Аи Бібліотека Семінаріїлѣї дін Блож.
б) Прѣфаціа ачешиї Кврцї аша сънк: „Катрѣ Прѣ-
„шѣфнцилѣла ши † Хс аѣминатѣл Варлаам Яр-

Повесте ла й. дѣ Мъченичѣ ж. й. Мартіе.
Бзлград. захпд. (1689) а)

Куріакодромішн, са8 вѣліе жвццатоаре, ка-
ре аре жт҃р8 ж. Каџаній ла тоате дѣминечи-
ле престе ан, ши ла Праѣничиле Домнеций,
ши ла Сфїцїй чей нѣмиць. Јк8м жт҃ю
жт҃р8 ачеста қипъ ашездать, ши тиpзригъ
ши май дѣминат ж. лимба рѣмкнѣскъ ді-
шадоситж. С8пг Бирчинца Прѣдѣминат8л8й
ши жнлацат8л8й Йосифъ Левпold Краюл
Б8деj, ши ал Цврій оунг8реций ши ал Яр-
дѣл8л8й. Фінд Г8бернатжр Цврій Мзріа-
са Банфи Георгіе, к8 Благословеніа Прѣ-
сфїцит8л8й Квр Яланасіе Митрополит8л
Цвржай. Ж сфїта Митрополіе ж. Бзлградъ.
Ж ан8л дела мжнтирѣ дѣминат8л8й захчд. (1699).

„Хіепископъ ши Митрополитъ сфїтей Митро-
полій а Бзлград8л8й, ал Вад8л8й, ал Силва-
ш8л8й, ши ал Марамѣржш8л8й, ши ал Впи-
скопилор дин Цара оунг8рецка. Да сфїрши: „
Каре дѣминат вѣжнѣ Сфїцїата дин неаж8нс8л
келт8л8лій фінд ши Цара линпситж, наj кр8-
цат келт8л8леле пе ачест дѣминат вѣнь, ш дѣн-
зеск, ши к8 благословеніа Сфїцїитале ай скос
праѣ жнцелес8л ши челвр не жцелегжтварй, пен-
т8 каре дѣн8л дѣн8з8л сж те зиласки пра-
Сфїцїата, спре ладда нѣмел8л Сфїцїитале.

а) Яблжсж ж. Бібліотека Семінарі8л8ї ж. Блаж.

Де Михай ІІїванович Тупографъл тв єз-
сугроблахіас. а)

а) Линкінччунѣ Екряції є фжкътъ кэтрѣ Мітрополі-
тъл Ятанасіє дн ծրմատоріðл кіп: „Прѣсфіїцитъ-
„, лвій ши дѣ ձмнезе8 аլес8лвій Պէտօրю Կүր Ա.օ.ա-
„, насіе Արքієպіկոපъл, ши Մітрополитъл Ծայ-
„, իջլвій Եղլգրад8лвій, ал Բաջլвій, ал Մարա-
„, մնշ8лвій, ал Շիլբаш8лвій, ал Փշշրաշ8лвій
„, ши գ տօտъ Շара Արդել8лвій ши Պէրциլար
„, Ջարкій օւնց8րեցի; Բնձկ8лвій, Բնբար8лвій,
„, Ընլаլյոլ8лвій, ши ал Քրանій, և օւն8й ածեւքրատ
„, Շտյոյ, ши ձ8пж ձր8լ Ճշ8лвій սփіт Պ-
„, բінте օվֆլետ8к պլекате լինкінччуні. շ. չ. Պր-
-կ8м չ2 բ7де մаі դнколо ճін աчастъ լինкінчч-
-նе, կелт8іалел տіпշрій լե ա8 պ8րտат Մітропо-
-լітъл Ятанасіе կ8 Պրотопопъл Գеօրգі Ճіан8լ,
- ші կ8 Ստեփան Րաց Ինспекտօրъл Եղլգրад8лвій; ի-
- թշчѣ մаі մարե պարե ա կելտ8іалелօր օ ա8 ձշր8իt
- Կոստантін Եսարաբа Բրանкован Դոմի8լ Ջար8 յօ-
- մյնեցի. Լա սփշր8ітъл Եկրції ըպ8նե Տіпогра-
- ֆъл, կ2 աчастъ Կազаніе սա8 տіпշріт ձեպе ալտа-
- բ7կե, ձար ձեպе կար, ձեպе չѣ ճін Բրաչօք ճін
- ան8լ 1580 սա8 չѣ ճін Եղլգրած ձելա ան8լ 1641,
- սա8 ձ8пж չѣ ճін Գօվօրա ձելա ան8լ 1642, սա8 ձ8-
- պж չѣ ճін Խաշ ձելա ան8լ 1643 ի8 ըպ8նե. Ԑպ8նե
- հնմաі կ2 դн Ծія շі Օրտօգրաֆіе սա8 ֆжкът օ-
- քշու կար մնտյր. Աчастъ Կարե չ2 բ7де կ2 ս'ա8
- տіпշրіт դн մնլціմե դէ Եկսեմպլար, պինդ8 կ2
- շі դн Յիլել հօաстրե, ձ8пж նի տіմп դէ 130 ձ-
- անі շі մաі բ1նե, լինք չ2 աֆլք մաі դн տօտե
- Եսեբրіչլ Արդել8лвій, Պոմենեցի ձեսպրե աчастъ
- Կազаніе շі Խրісантіյ Պատրіարքъл Երշсаліմ8лвій

Катехісм румънск де Пѣрнителе Павел Бара-
ни (Bárányi). Бѣлград. 1702. а)

Сас - Шебеш (Sabesium) Ораш дн Скаѹнъл Сас-
Шебешълъї.

VI.

Пела анъл 1683 афлагсе дн ачест Ораш о Тіпографіє ромѫнѣскъ, рѣдікатъ дін порѹнка Прінцълъї Цврії Міхайл Апафі чел бѣтромъ, да ѿ къ келтвіала Преоцілор ромѫнешії. Се вѣде, къ ачастъ Тіпографіє фоарте сквортъ врѣме аѣ стз-
твѣт; пентрѣ къ пѣнъл акума нѣмай о Карте не

дн Карти, каре о аѣ скріс гречеши сѹпът Тітъла:
Пері тви Оффікіѡн Клирикатви кai Ярхонтікви
тїс тѣ Христъ агіас Єкклісіас. ш. ч. дн Тжго-
вїше. 1715. Да локъл, ѹнде ворбѣши деспре Мі-
трополіїї Аутокефалоїс, сад деспре ачел, каре
иѣ атжрнъ дела нїчї ѹн Патріарх, зїче, къ Мі-
трополітъл Ярдѣлълъї аре релацие (анафоран)
какърк Мітрополітъл Цврії ромѫнешї сѹпът къ-
вжит де Патріарх шї Єксаарх (Патріархікѡ кai
Езархікѡ логѡ). Маї днколо зїче, къ Мітропо-
літъл Ярдѣлълъї аре треї Єпіскопї шїе сѹпъшї,
адекъ чел дела Марамѹржш, Сілваш, шї чел дे-
ла Вад. Деспре чел дела Фѣгѣраш, деспре каре
поменѣши ачаста Казаніе, таче.

а) Horányi. op. sup. citat. pag. 287.

іастье кѣноскѹтъ дін ачастъ Тіпографіє, каре Карте се нѹмѣше:

Синкруюл де авр, карте де проповеданіе ла
морци скоасъ дин скриптуриле сфинте, кѹ
порѹнка ши Адемнарѣ Мэрій сале Апафи
Михай Краюл Ярдѣвл8ий. Типогрітъ л Че-
тате л Сасшебеш ан8л ѧхпг. Сеп. Ѽ. а)

1689

Сібіїч (Cibinium) Ораш ՚и Скаѹнъл Сібіїчл8и.

VII.

Афлаке ՚и ачестъ Ораш ՚и нкѡ пела ан8л 1575
Тіпографіє, ՚и съ ромжнѣсъ, нічі кѹ Літере
кірілічеши. Антажів пела сфершітъл вѣк8л8і
а шептеспрезѣчілѣ с'а8 івіт аічі о Тіпографіє

а) Ачастъ Карте кѹпрінде ՚и сіне 15 Проповеда-
ній. ՚и партѣ дін жос а Тіт8лії се вѣде Марка
Ераїчл8і ши а Щарій, ши ՚и прежър ՚умжтоареле
Літере: М. А. К. А. Д. П. Щ. Оу. Ш. С. и. п. Пре-
кѹжнтарѣ е фактъ кътря Домнъл Щарій, ՚и
каре адевирѣзъ, кѹм къ ачастъ Тіпографіє дін
порѹнка Прінц8л8і, ши кѹ келт8іала Преноцилор
с'а8 рздікат, ши кѹмкъ май сѹс нѹміта Карте
Антажів ши Антажів с'а8 тіпогріт аічі. Да сфер-
шітъл Ераїчі ачѣстѣ се четеек: „Слѹжай май
„мичай ши плекацій а Мэрінтале: Попа Іоанн
„дин Винце, кѹ тоцій Протопопій ши кѹ тот
„Сикоръл Рѹмжнілар ՚и Ярдѣл.

ромжнѣскъ. Петръ Маіоръ дн Исторіа Бісѣречії
 Ярдѣлвѣті фол 148 адѣчѣ жнаінте ви Часловъ,
 каре с'а8 тіпзріт лічі ла анвѣ 1696, ші іастѣ
 жнкінатѣ лві Теофіл Мітрополітъ Бѣлградвѣ-
 лві, а вадвѣті, ші а Марамвршвѣті, ші а є-
 піскопілор дін Цара сунгѣрѣскъ; іар деспре ачѣлъ,
 адекъ жнтрѣ аквѣ Тіпографіе с'а8 тіпзріт, нв-
 не спѣне. Міе місъ вѣде афі фост ачастѣ Тіпо-
 графіе алвѣ Іоан Барт; пентрѣ къ жнтрѣ анвѣ
 1696, ші 1744 съ афлѣ дн Сібії ви Тіпограф
 къ нвмеле Барт а), каре лвкѣлъ дн Сібії, іарш съ
 вѣде маі адевѣрат; пентрѣ къ дѣпѣ анвѣ 1761,
 с'а8 дѣпѣ че Ромжнїй чеї нвнїцї іарш а8 ксп-
 тат єпіскопъ, каре лвкѣлъ дн Сібії, іарш съ
 івѣщѣ ви Тіпограф ромжнѣскъ къ нвмеле Петръ
 Барт, дн аквѣрія Фаміліе съ вѣде афі рѣмас
 Тіпографіа чѣ вѣке, ла ачест Барт дін ачѣлѣ
 времі, ші маі алес дѣпѣ че дѣла фізвратълъ Іосіф
 Плѣ а8 ксптат деосвѣтѣ словооженіе спре а ті-
 позрі тот фѣлівѣ де Казрци пентрѣ лѣпѣ нвнї-
 тѣ b) пзинъ дн зілеле ноастре с'а8 тіпзріт

a) Némethi sup. cit. op. pag. 52.

b) Вѣхї Псалтірѣ, каре с'а8 тіпзріт дн ачастѣ Ті-
 пографіе ла анвѣ 1791, 8нде кзтѣрѣ Четіторіѣ
 аша скріе Тіпографълъ: „Православниче Чети-
 „тарю! Дз ладж лві Дѣнегеѣлъ къ прин Мила
 „Прѣднѣлцатълъ, ши Прѣмилостивълъ л-
 „пзрат Іосиф ал Дойлѣ ам добжандит атѣта
 „словооженіе ка съ почю ла Дѣпѣ гречѣскѣ неноу-
 „нитѣ де тот фѣлілъ де Казрци а тіпзри ш. ч.

мѣлціме де Козрї. Ічестъ Пєтъръ Барт а8 8р-
мат Іоан Барт, каре м8рінд, ші аванда н8май о
Фатъ, а8 рѣмас Тіпографія ла Щінеріле съ8 Геор-
гіе де Клохіс. *)

Афлакъ лн Сібій8 лнкъ ші алтъ Тіпографіе
ромжнѣскъ ал8и Мартін де Хохмейстер; лнкъ
каре е маі тінзръ, ші каре н8май д8пз ал8л
1780 с'а8 лнчеп8т. Антръ ачастъ Тіпографіе
фоарте п8ціне Козрї ромжнеші с'а8 тіпзріт.

Козрїле, каре а8 ешіт дін ачѣсте доало Ті-
пографії, прекат8мі сжнт к8носк8те, сжнт а-
чѣсте 8рмвтоаре:

Часлов. Сибію. 1696.

Лвзцвт8ръ к8тт8ръ Превцій ши Діаконій, к8м
съ сл8жаскъ л сферта Бисѣрикъ. Сибію ла
Пєтъръ Барт. 1789.

Часлов. Богат. Сибію ла Пєтъръ Барт. 1790.

Т8лк8л Евангелілар. Сибію. 1790.

Чалтиръ Прарок8л8й ши Ап8рат8л8й Давид,
ак8м лтрасеташі кип тунзрітъ л зилеле
Прѣднвлцат8л8й Ап8рат Леополд ал Дой-
лѣ, ши к8 благословеніа Прѣквѣнцит8л8й
Дмн8л8й Герасим Адамович Епископ8л не-
оунит де лѣпѣ Греческъ неоунитъ ал Ара-
дѣл8л8й. Сибій л кесарш кр8лскъ привиле-
гіатъ а Ресарит8л8й Тіпографіе ал8и Пє-
търъ Барт. 1791.

*) Каре лн а. 1832 прїмінд Тіпографія ла мжнъ,
съ зіче Тіпографія л8и Георгіе де Клохіс.

Скврт Изводе пентр8 л8кр8рй дe ѿбще ши дe
килин ж скришрд дe м8лте кип8рй дe прe
лимба словенъскz прe лимба р8мжнъскz
скос ши жтоомит спрe фолос8л Пр8нчилашр
не оунциj, прин Димитрie вустатiевич
Директор8л Шкоалелор не оуните нацiона-
личешиj ж М. П. Ярдѣл8л8й. Сибiю ж Ке-
саро-краваскz привилегiатz а р8сгрит8л8й
Типографie ал8й Петр8 Барт. 1792.

Алеѡандриа са8 Исторiа л8й Алеѡандр8 Ма-
кедон ши ал8й Дарiе дин Персида Апвра-
цилшр, дe Димитрie Ішркович. Сибiю лa
Петр8 Барт. 1794. К8 келт8ллa д8мнѣл8й
Пантѣ.

Алѣуере дин Ӯалтире. Сибiю. 1796.
Грамматикz р8мжнъскz, алкэт8итz дe Рад8
Темиѣ Директор8л Шкоалелшр неоуните
нацiоналичешиj прин Мареле Принципат ал
Ярдѣл8л8й, Сибiй, ж Типографie л8й Пе-
тр8 Барт. 1797.

Ахилеф лa Скиро, Фапта л8й Метастасiе, а-
к8м жтaiй т8лмчитz дe д8мнѣл8й Ішдане
Слатинън8л. Сибiй лa Петр8 Барт. 1797.
Бертолдо, ши ал8й Бертолдино Фечшр8л л8й,
дин прe8нц к8 ал8й Какасино Непот8л л8й.
Сибiй 1799.

Философiа чѣ л8кр8тоаре а р8нд8елиашр дреп-
т8л8й фирiй, ж 4 Перциj, Сибiю 1800.
Історiа л8й Яргир ж веpс8рй дe Іоанн Бэррак.
Сибiй. 1800.

Акадист. 1802.

Исторія Синдипій Філософ⁸л⁸й майст⁸р⁸їй са⁸
ж⁸т⁸в⁸р⁸ дин лимба персак⁸ а Елин⁸еск⁸,
ши ак⁸м р⁸мжн⁸еск⁸. Сибій. 1802.
Б⁸коавн⁸ де Лит⁸гріе. 1802.

Алфавита. Сибій. 1803.

Л⁸в⁸ц⁸т⁸в⁸р⁸ аде⁸в⁸рат⁸ преск⁸в⁸р⁸т⁸ а виндека Бод-
ла с франц⁸л⁸й. Сибію ла Пет⁸р⁸ Барт. 1803.
Л⁸в⁸ц⁸т⁸в⁸р⁸ де м⁸л⁸те цін⁸це пент⁸р⁸ фачер⁸
Ревашелш⁸р. 1803.

К⁸в⁸жн⁸т⁸ песк⁸в⁸р⁸ деспре оул⁸т⁸в⁸р⁸ в⁸р⁸ат⁸л⁸й
де вак⁸ спре ж⁸т⁸в⁸р⁸ и ним⁸ пент⁸р⁸ то⁸й
Принц⁸їй дин Яр⁸бл⁸, аш⁸зат⁸ де Михаил
Найшетер⁸ Протомедиک⁸л⁸ а Марел⁸е Принци-
пат ал Яр⁸бл⁸л⁸й. Л⁸а Іоанн Барт. 1804.
Пент⁸икостар⁸ю, а Т⁸упографія л⁸й Іоанн Барт.
1805.

Евангеліе Богат⁸ , а Т⁸упографія л⁸й Іоанн
Барт. 1806.

Вер⁸р⁸ий бесселитоадр⁸ ж⁸т⁸в⁸ чинст⁸ пр⁸бл⁸мина-
т⁸л⁸й ши пр⁸ж⁸есф⁸н⁸цит⁸л⁸й Домн⁸ Сам⁸ил
Б⁸л⁸кан⁸ Епископ⁸л⁸й Греко-кадолическ⁸ ал О-
р⁸зді⁸ей мар⁸ , к⁸нд ла ан. 1807 л⁸н л⁸на
л⁸й Маю прин⁸ В⁸з⁸елен⁸ція са Іоанн⁸ Б⁸б⁸,
Епископ⁸л⁸ Ф⁸иг⁸раш⁸л⁸й са⁸ сфин⁸цит⁸ Епи-
скоп⁸ а Блаж. Сибію а Т⁸упографія л⁸й
Іоанн⁸ Барт. 1807.

Пирал ши Т⁸исбе а вер⁸р⁸й де Василіе Аарон.
Сибію. 1808.

Патимиле Домн⁸л⁸й ностр⁸ ІС ХС, ^и вер-
с⁸р⁸и д⁸ Василі⁸ Ярон. Сибію. 1808.

Повг⁸ц⁸вир⁸ к⁸ праксис к⁸т⁸р⁸ спорир⁸ Ст⁸пин-
лор. Сибію. 1808.

Аб⁸ц⁸т⁸р⁸ к⁸т⁸р⁸ Даскалій ншрмал⁸чес⁸й а
Шкоалел⁸р⁸ н⁸ сунните дин ма⁸ре⁸ле Принци-
пат ал Ярд⁸л⁸вай. 1809.

Аб⁸ц⁸т⁸р⁸ д⁸ м⁸л⁸те шінн⁸це фолоситоаре Ко-
пійл⁸р⁸ к⁸р⁸еши⁸ц⁸й, че в⁸р⁸ в⁸р⁸ с⁸ з⁸ Аб⁸к⁸е,
ши с⁸ з⁸ ц⁸е д⁸мн⁸ежел⁸ска скрип⁸т⁸р⁸. 1811.
Вор⁸и⁸ре ^и вер⁸с⁸р⁸ д⁸ г⁸л⁸м⁸е ^ит⁸р⁸ Лешнат бе-
ци⁸в⁸л⁸, ши Дорофата М⁸к⁸р⁸ са, д⁸ Васи-
лі⁸ Ярон. Сибій. 1815.

Б⁸коабн⁸ д⁸ Ншрм⁸ д⁸ М⁸оси Ф⁸л⁸к⁸ Дирек-
т⁸т⁸р⁸л⁸ Шкоалел⁸р⁸ націоналичес⁸й н⁸ сунн-
ите дин Ярд⁸л⁸. Сибію. 1815.

Карт⁸ичка Н⁸рав⁸рил⁸р⁸ в⁸н⁸е, д⁸ ачела⁸ш. Си-
бію. 1819.

Б⁸коабн⁸ д⁸ Н⁸ме к⁸ слове ро⁸м⁸н⁸е⁸ц⁸й ши ла-
ти⁸н⁸е⁸ц⁸й, д⁸ ачела⁸ш. Сибію. 1820.

Аб⁸ц⁸т⁸р⁸ д⁸е⁸ол⁸ог⁸и⁸чес⁸к⁸ д⁸ес⁸п⁸р⁸ н⁸рав⁸ри⁸л⁸
ши д⁸ет⁸р⁸і⁸л⁸е⁸ шаменил⁸р⁸. Сибію. 1820.

Л⁸н⁸л⁸ ч⁸ел⁸ м⁸но⁸с, ^и вер⁸с⁸р⁸ д⁸ Василі⁸ Ярон.
Сибію. 1820.

Д⁸ес⁸п⁸р⁸ Я⁸п⁸е⁸ м⁸н⁸ер⁸але д⁸ела Яр⁸п⁸так, Бодок
ши Кобасна, д⁸ Докт⁸р⁸л⁸ Василі⁸ Попп.
Сибію ^и Типографія л⁸в⁸ Ішанн Барт. 1821.

Ист⁸р⁸ія л⁸в⁸ Со⁸ф⁸рон⁸им ши а⁸ Харите⁸, ^и вер-
с⁸р⁸и д⁸ Василі⁸ Ярон. Сибію ^и Типографія
л⁸в⁸ Ішанн Барт. 1821.

Лвэцватврэ деспре фирѣ Азкүстелвр челвр
оумелгтоаре, ши прэпэдирѣ лвр. Сибію
1828.

Бъкоавнэ пентрѣ Прѣнчій чей рѣмжнѣшій. Си-
бію ʌ Типографіа лвї Іванн Барт. 1828.

Молитвѣник богоат. Сибію ʌ Типографіа лвї
Георгіе дѣ Клоzі8с. 1833.

Екстракт дин Тестаменту векю. Аколо. 1834.
Бротокріт, ʌ 5 Томврї. Сибі8 ла Георгіе дѣ
Клоzі8с. 1837.

Уалтирѣ богоат ʌ веpсврї. Тот аколо. 1838.
Жертва 8мілітей Нації ромжнѣшій дин Трансіл-
ваніа ад8сг ла ссрѣбрѣ Націерї Прѣднѣл-
цатвлвї Апзрат ши Країв Францї I. ʌ а-
нвл 1832. Сибію ʌ Типографіа лвї М. дѣ
Хохмаістѣр.

Кэрці, каре с'а8 тіпзріт лн Сібі8, лнсэ
каре н8 сэ щі8 лн каре Тіпографіе с'а8 тіпзріт,
санг ачѣстѣ 8рмѣттоаре.

Грамматіка ромжнѣскъ дѣ Д. I. Вліад. Сі-
бію. 1828.

Пле8шанвл Гр. челе дінтів кѣношінцѣ пентрѣ
треевінца копійлор, традвсе дін францезѣ-
шѣ. Сібій. 1828.

Ачелаш Абецедар францезо - ромжнѣск. Сібі8.
1829.

Ачелаш. Йнѣта ші А8бен. Історіе адевзратъ
дін Мармонтел. Сібі8. 1829.

- Ячелаш. Діалогурі французо - романеци. Сібір. 1830.
- Ячелаш. Лімба французаскві ортографіа еї , а8 Грамматіка французаскві д8пз М. Фюрніер. Сібір. 1830.
- Баккнересквл І. Логоф. Поехії ал'єс. Сібір. 1830.
- Капецін'єнвл Станчв. Бібліотека десфутзтоаре дін француз'є. Сібір. 1830.
- Ячелаш. Мітологіе пе Лімба романеїскв к8 63 де Ікоане. Сібір. 1830.
- Ячелаш. Мірім'є ші сквад'єрк Романілор д8пз Монтеїкі. Сібір. 1830.
- Ячелаш. Садін са8 үрзітоарк дін Француз'є д8пз Болтер. Сібір. 1830.
- Марковіч. Сім. Віаца Контелві де Коммінж , са8 Тріумфвл асвора амар8аві , дін француз'є. Сібір. 1830.

Клавж (Claudiopolis) Оратш 4н вармігія Клавжвлаш.

VIII.

Ди ачест Оратш се афлз Тіографіе днкв пела ан8л 1545 , днкв н8 романеїскв , нічі к8 Літере кірілічеві , к8 кадре труеск Романії . Тіографіе романеїскв дтків ші днктків сз ів'єші аїчі пела ан8л 1703 . д8пз че Ятанасіе Мітрополітвл романілор дін Бзлград дн ан8л 1698 прін дндемнвл Іеззвіцілор а8 пріміт 8нірк к8 Біс-

ріка Ромеї; ачевші Іесувіці н8май декжт а8 ачеп8т асе местека жн треділе Мітрополіт8л8ї, ші атжта п8тѣре а л8а песте ачела, кжт німіка н8 жандржнѣ а фаче фврз де цірѣ лор а). Ачевші Іесувіці, прек8м місє паре, а8 п8с мжна пе Тіпографія Мітрополії; пентр8 кз д8пз дої ані дела прімірѣ 8нірї, адекв ла ан8л 1702, Павел Барані Іесувіт8л а8 тіпзріт жн Бзлград 8н Катехісм ромжнеск, прек8м ам ввз8т маї с8с, 8нде ам грзіт деспре Тіпографія дела Бзлград, жнсъ, с'а8 жн ан8л ачеста, с'а8 жн чел 8рмѣторі8 а8 д8с Іесувіції ачастг Тіпографіє ла Кл8ж, 8н Іесувіт, к8 н8мел€ Бзіт8л а8 тіпзріт лічі алт Катехісм ромжнеск. Пзрѣрѣ мѣ ші прін ачкіа се жнтурѣшє; пентр8 кз д8пз ан8л 1702 маї м8лте Кзрці ромжнеші жн Бзлград н8 с'а8 маї тіпзріт, іар ла Кл8ж афлзм 8рмеле Тіпографії ромжнешії дела ан8л 1703 пзнз ла ан8л 1744, с'а8 пзнз ла ачел тімп, жн каре ачастг Тіпографіє с'а8 л8ат дела Іесувіці, ші с'а8 дат єпіскопілор 8ніці а Ромжнілор, акзорора ф8сѣші ші майнайnte; пентр8 ачкіа д8пз ан8л 1744 н8се маї ввд 8рме де Тіпографіє ромжнѣск жн Кл8ж; пентр8 кз а8 тред8т ла Блаж, 8нде ші ак8ма се афлз.

а) ВІЕЗІ: Петр8 Маіор. Історія Бісѣр. маї с8с. Фол 98 — 9 — 100.

Карці тіпзріте жн Тіпографія Клаждальї н8-
май ач'єсте 8рмзтоаремі сажт квносквте:

Катехісмъш, са8 с8ма крединцій католичеши
ал8и Петро8 Канісіе Доктор скриптбрій сфин-
те дин ржнд8л Соціей л8и ІС. Атоарс пе
Лимба р8мжнѣскв а).

Б8ковнз че аре жн сине деприндерѣ жн в8-
цэтбрій копіилшрь ла Карте, ши Сумбо-
ль крединцій крещинеши. З'єче пшрвнчй
але леций векій, ши але чей ноаш, шапте
гайнє але Бессречій ржсвріт8л8и. ипроч.
Як8м а адоашарз типзритг жн Клажд8л к8
типарюл чинститеї якадеміей — де Мишаю
Бечкереки. Лн8л Домн8л8и. зафмд.

Блај (Blasium, Balásfalva, Villa S. Blasii) • Оршава
жн Кафегія Бжалград8л8и де с8с.

IX.

Деспре жн чеп8т8л ачешії Тіпографії, батзр
кz н8е пр'єв'єке, жн кz н8е л8к8л к8 тоз8л л8-
м8ріт. Пр'єк8віос8л Пзрінтеle Ісафат Девлі,

а) ячест Катехісм іасте префжк8т пе ромжніє де 8и
Іес8віт к8 н8мелe Георгіе Б8іт8л, пе каре Хорані,
Хорануї nova Memoria Hungarorum. Tom. I, pag. 627.
Ал н8мѣще 8нг8р, жнкz ші порекла, ші лок8л
націерії (Караншегеш) ші де сажжаршіта щінцз а
лімбій ромжнії дест8л аде8ар'єз, а фі фост,
Ромжн.

фост⁸л майнаїнте Преф'єкт Окружній та ачесії Тіпографії, дн^тр⁸ о Релаціє аса дін 29 Окт. 1771 квіт⁸л Епіскоп⁸л де ат⁸нчі Атанасіє Реднік, ла З дн^тр⁸б⁸рі а Губернатор⁸л⁸ Концелі (Гроф) Ауерсберг (Auersberg) адек⁸: ка⁸е е ста⁸р⁸к Тіпографії де а⁸м? че ф⁸лі⁸ де Кврці се тіп⁸р⁸еск дн^т ач⁸к⁸? ші че о⁸жн⁸д⁸вл⁸е пен⁸т⁸р⁸ Шен⁸зра Кврцілор? аша скріе, к⁸м к⁸ Мітрополіт⁸л Атанасіє ші д⁸п⁸ прімір⁸к⁸ 8нір⁸ дн^тк⁸ а⁸ тіп⁸р⁸іт⁸ к⁸те о⁸ Карте пент⁸р⁸ Попор⁸л с⁸в⁸, іар д⁸п⁸ моларт⁸к⁸ ачес⁸т⁸л а⁸ т⁸р⁸к⁸ Тіпографія ла 8рм⁸тор⁸ Епіскоп⁸ї Патокі (Іоан), ші Барон Клаїн (Іоан Інокентіє) ка⁸ї ф⁸н⁸д⁸ к⁸врінші к⁸ а⁸т⁸ л⁸к⁸р⁸р⁸ ма⁸ м⁸р⁸, а⁸т⁸ Кврці н⁸'а⁸ тіп⁸р⁸іт⁸. Ма⁸ дн^тколо, зіче, к⁸ дн^тцелег⁸нда дн^тп⁸р⁸ціа, к⁸м к⁸ пент⁸р⁸ Клер⁸л 8ніт⁸ с⁸ а⁸д⁸к⁸ Кврці дін а⁸т⁸ Пробінції (Цара ром⁸н⁸ськ⁸ ші Молдова) ка⁸е с⁸нт⁸ дн^тпротіва 8нір⁸, а⁸ т⁸р⁸н⁸т⁸ прін 8н мілостів Декрет дін 14 Окт. 1746 ка⁸е се тіп⁸р⁸еск⁸ Кврці д⁸п⁸ дн^тцелес⁸л 8нір⁸, ші с⁸ н⁸се ма⁸ а⁸д⁸к⁸ Кврці дін Пробінції С⁸реін⁸. Пен⁸ а⁸ч⁸ Пр⁸к⁸віос⁸л П⁸рін⁸т⁸л⁸ Д⁸ба⁸ дн^т Релація са, ка⁸е а⁸ч⁸ п⁸ ла⁸рг с⁸ ба⁸ д⁸ес⁸к⁸р⁸е а). Де

a) Illustr. ac Rever. Dom. Praesul!

Domine Patrone gratiosissime!

Ad Gratiostissimum Exc. D. Gubernatoris mandatum
meum ab Illte. V. 27. labentis mensis gratiose communi-
catum, quo Idem jubere dignabatur, genuinam ac
circumstantialem sibi super statu hujus Typographiac

ЗНДЕ СЕ ВѢДЕ, къ Пизрінтеle Девай а8 фогтъ
ачъ пизрѣре, къмъ къ Тіпографіа Мітрополії дін
Бзлград ші д8пъ прімірѣ 8нірї а8 рзмас ла
бі-
піскопі 8рмшторі, ші аша Тіпографіа Блаж8л8ї
дє астззі дрепт ші дє одатъ дела Мітрополі-

submitti Informationem, an item, et quales in eadem
hic libri edantur, quaeve circa eorundem Censuram
provisio subsistat, haec quae novi Ilti. V. humillime re-
ferro. Ad 1. Quis nempe sit praesens status Typogra-
phiae? Dei gratia et auxilio in tali statu modo hic ere-
cta habetur Typographia, ut jam in eadem pro neces-
sitate hujus populi Graeci Ritus Uniti omnes libri tum
Valachici, qui de praescripto S. R. E. ad recitandum
Divinum officium ritui huic competunt, tum Scolastici
Latino-Valachici, qui pro necessitate Studentium re-
quiruntur, juxta factas jam dispositiones imprimantur,
ac imprimi possunt.

Circumstantialis vero hujus Typographiae status hic
est; Typographia haec valachica ante susceptam S.
Unionem hic in Principatu erecta fuit, ut libri tunc im-
pressi id ostendunt, suscepta vero S. Unione Episco-
pus quoque Athanasius pro suo Clero et populo unum
alterumve librum imprimi curavit, cuius typus eo de-
cedente ad successores ejusdem Episcopos Patakium
nempe et B. Klein, qui aliis majoribus distracti, inter-
rim libros imprimi non curarunt. Anno vero 1746
posteaquam sua Majestati Sacratissimae innotuisset,
libros valachicos ex exteris Provinciis S. Unioni mul-
tum praejudiciosos hunc in Principatum inferri, Ea-
dem B. suo Decreto de 14. Oct. a. ej. emanato cle-
mentissime ordinare dignata est, ut huic Ritui in
Transsilvania proprio idiomate characterizato omnino
consoni edantur, ne deinceps ex extraneis Provinciis S.

•гъл Ятанаcie ав трекът ла 8рмътори Епископи,
ли потрива първия мъле, прън каре, кънд ам
къвъннат деспрѣ Типографіа дін Клъж, пе скърт
ам архат, към къ Типографіа Митрополи
дін Бълград ав трекът ла Йесъвіц ла Клъж. ба,

XCVI

Unioni perniciosi inferantur. Succedens ergo in hunc Episcopatum pie defunctus P. P. Aaron et observans in Clero populoque sibi subordinato maximam librorum ecclesiasticorum haberi necessitatem ex eo, quod totus Clerus libris apud Schismaticos impressis uteretur, memor postea superius citati B. Decreti circa librorum hic editionem hic emanati, mox relictæ a suis praedecessoribus Episcopis Typographiae, typum jam desertum suis propriis iisque magnis sumptibus renovavit, ac eo perfectionis deduxit, ut multos jam, quo usque ipse visit hanc Ecclesiam, ecclesiasticos libros in eadem imprimi curaverit. Volens autem idem Episcopus ad mentem S. Canonum pro suo Clero fundare Seminarium, hanc etiam Typographiam diaecesanam pro fundo subsistentiae erecti Seminarii aequa Diaecesani Pauperum B. Virginis Mariae annuntiatae nuncupati in suo Testamento, per Majestatem Suam Sacratissimam anno 1765 2-a Junii Benignissime confirmato, applicavit. Quod Seminarium ab eo tempore divino auxilio aequa propriis sumptibus ad tantam perfectionem hanc Typographiam perduxit, ut jam uti praemissum est, omnis generis libri valachici imprimantur. Ad 2. illud np: an, et quales libri hic edantur? omnes libri valachici, qui ad ecclesiasticum officium recitandum necessarii sunt, in hac Typographia impressi habeantur, praeter unum Menologion dictum, quod etiam sub censura est. Doctrina item Christiana seu Catechismus minor a S. R.

Днісшій м8лт чінсіт8л Пэрінгел Тімотеів Щі-
пар Професор8л с. Теології ші а Лімбіор орієн-
талічесії дн Академія Блаж8л8і, дін аквр8л
Бонетате ам кепетат маї с8с н8міта 8еласіє,
днкв се в'де афі дн пэрк8л Пэрінгел8і Дебаї.

Ecclesia approbatus impressus habetur. Latini vero S. Joannis Damasceni opera Philosophica et Theologia; SS. item Patrum Dorothei, Pachomii, et Theodori Studitae Doctrina christiana, et quaedam Grammatica Italico-Valachica, quae perfecte non dum est finita.

Ad 3-um. Quae videlicet circa librorum censuram provisio subsistat? Dum aliqua Majestati suaे Sacratissimae circa statum hujus Typographiae facta fuisset relatio, et Eadem pro zelo illo suo Apostolico, quo in S. Unionem propagandam fertur, hanc Typographiam confirmare, atque pro majori illius incremento virtute B. sui Decreti inductionem quoque librorum valachicorum ex exteris Provinciis medio Exc. R. Gubernii Anno 1768 6-ta Junii prohibere Benignissime dignata est, ejusdem B. Decreti sui virtute censuram quoque librorum theologicorum V. Illtati. et P. Theologo (Jesuita) Politicorum vero Ecc. R. Gubernio concedere dignata est; et sic ex eo tempore revisio librorum manet penes eos, quibus tunc a sua Majestate concredita est. Quod cum pro muneris mei obligatione Illustr. V. humillime refero, jugi ejusdem observantia maneo. Balasfalvae 29. Oct. 1771.

Illustrissimitatis Vestrae

humillimus in christo Servus

P. Josaphat, Sem. Praef.

Ачест бърбат ла лнтребарѣ ші пэрѣбрѣ мѣ деспре лнчептвл Тіпографії де аколо, лн о Скрайсаре аса дін 1 Апр. 1835 аша скріе: „Акжтві „пентрѣ Тіпографія ноастрѣ I. кѣм къ ар фі „тректвг Тіпографія Мітрополій дѣпз прімірѣ „8нірї ла Іесвіцї, къ адевзрат деспре ачаста „нѣшів німіка, неавжнд де апроапе врѣме де „амъ лнделетнічі къ черкарѣ векімілор ромж „неші. Тотвши Домнвле, лтвѣ ачест обіект, „вежі, че поате пазті ші Продословія дела Страс „нік дін анвл 1753, чеса8 тіпзріт (лн Блаж) „де власіліе Костантін къ чел де лтжів Тіпарів. Аколо пе фаца а З аша четеck: „Ши афлажнда „кѣм къ дин зилеле ръпосатвлвій Кур Аданасіе „Митрополитвлвій Бзлградвлвій, пннз л врѣ „мѣ де акѣм а ноастрѣ Тіпографіе л мѣрамъ „са8 цин8т лвзлитг.“ Маї лнколо зіче ачест бърбат: „Зіса ачѣл лн мѣрамъ, съ поате „лнцелѣціе метафорічѣшіе дѣпз кѣм чела че а8 „цин8т талентвл лн мѣхрамъ асквнс, ла лѣка „19. Асъ тотвши батзр атжата місъ вѣде а зі „чє, кѣм къ Тіпографія де атвнчѣ пннз лн зі „леле лвї Ярон (Бпіскопвл) на8 фоет лн лвкраг „ре, дар нічі къ ар фі фоет ръпгчітг, нѣ по „менѣціе. Де іасте дрепт скріе маї лнколо, кѣм „къ Іесвіцї къ Тіпарівл Ромжнілор а8 тіпзріт „Катехісмвл дін анвл 1703 (лн Клаж) съ ва „кѣноаціе дін форма Словелор. Ші спре ачест „Сфжршіт, ка съ тѣ лнкредінцезі, де лї Квр „ціле поменіте ла мѣнз, нѣ преуега але але-

„търа ші къ Тестаментъл чел ноз, (тіпзр. д Бъл-
„град дн анъл 1648) акъръл Матрічі ші Стам-
п, пі ші астъзі дн Консерваторіъл Тіпографії нод-
„стре.“

Swat

Ачъсте къвінте ачестор доі бъргаці, деспре
днчепътъл ші днтажмплъріе ачесії Тіпографії,
де ші сънт къ оареш каре темеіъ зісе, тогъш
нъ пот къ тогъл съ мъ днвінгъ деспре ачъл,
към къ Тіпографія Мітрополії Бълградълі дъ-
пъ пріміръ 8нірії прін Мітрополітъл Атанасіе
а8 ръмас ла 8рмъторії Епіскопі, ші нъ а8 тре-
кът ла Іесъвіці. Пентръл ачъл, че зіче Пърін-
tele Деваі, към къ Мітрополітъл Атанасіе ші
дъпъ пріміръ 8нірії (1698) а8 маі тіпзріт къ-
те о Карте шит alterumve librum, пентръл
Клеръл ші Попоръл съз, нъї адевърат. Ачаста
е адевърат, къ Куріакодроміон са8 Каџаніа,
каре с'а8 тіпзріт съпъ Мітрополітъл Атанасіе,
іасте тіпзрітъ дн анъл 1696, ші аша прін 8р-
маре 8ніріе; днсъ міе міе въде афі фост днч-
епътъл тіпзрірії ачесії Каџанії дн анъл треекът
са8 днаінте де 8ніріе, ші нъмаі къ с'а8 сфер-
шіт дъпъ 8ніріе; пентръл къ Стефан Рац Інспек-
торъл Бълградълі, каре ера аша маре днпогрі-
віторій 8нірії, прекъм се въде дін 8елациа лві
Петръл Добра Діректорълі фішкаліческ маі със
нъмітъ, ші Костантін Басараба Домнъл Щрії
ромжненші, нъ ар фі дат ажъторій спре тіпзрі-
ръкъ Кърції, дар към къ ачесії амъндоі а8 дат,
съ въде дін Прекъбжнтарък зісеї Кърці. Іарз къ-

твії пентр8 Катехісм8л, каре а8 ешіт дін ачаств
 Тіпографіє ла ан8л 1702 н8 е тіпзріт де Мі-
 трополіт8л Атанасіе, чі де Павел Барані Іес8ві-
 т8л, прек8м ам ввз8т маі с8с. Аша дарз д8пз
 прімір8к 8нірії ла Бзлград нічі о Карте н8 с'а8
 маі тіпзріт. Дін потрівз ла Кл8ж ла ан8л 1703
 с'а8 тіпзріт, прек8м маі с8с ам ввз8т. Ачел
 Декрет дела ан8л 1746, деспре каре помен'щє
 Девай ʌн Релація маі с8с н8мітз, місз в'єде а
 фі о фаптз а Епіскоп8л8ї Іоан Інокентіе Клаін,
 каре пе ач'ле времі ера ла віеннна пентр8 проче-
 с8л че ав'к к8 Іес8віцї ші к8 алці протівнічі;
 прін каре Декрет Тіпографіа, каре ф8с'ксе а Мі-
 трополії, іарвш о а8 квзігат дела Іес8віці; ка-
 ре л8кр8 міе к8 атжт місз в'єде маі адевзрат,
 пентр8 к8 д8пз вр'км'к ачестві Декрет Кврці ті-
 позріте ʌн Кл8ж ла Іес8віці н8сз маі взд, чі
 ʌн ск8ртз вр'кме сз івеск ʌн Тіпографіа Бла-
 ж8л8ї. Ба чеї маі м8лат, ʌнс8ші Тіпограф8л Беч-
 керекі, каре майнайнте ера ла Кл8ж, д8пз врео
 кажіва ані сз ів'кшє ʌн Блај а). Ачаств ам'к
 позр'кре ʌнсз пзнз ат8нч'к рзмжне н8маі позр'к-
 ре, пзнз ва вені ла л8мінз Декрет8л маі с8с
 н8міт дела ан8л 1746, каре са8 позр'кре м'к,
 са8 позр'кре ачелор дої бзргаці ва ʌнтарі. Іар
 зіса ач'ка а Домн8л8ї Професор Щіпар, к8мк
 Мэтрічіле ші Щ'кмпії Тіпографії чеї векі а Мі-

а) Візьї Квртічіка: Doctrina christiana. Balásfalva.
 1757. ші Літ8ргіа tot аколо тіпзрітз. 1756.

трополій Болград8л8ї ші астзї се афлз дн
Блаж, поате фі дн tot кіп8л адевзратз са8 кз
днданз д8пз прімірѣ 8нірї а8 трек8т Тіогра-
фіа ла Епіскопії 8рмзторі, д8пз пэрѣрѣ д8мнѣ-
л8ї ші а Пэрінгел8ї Декаі, са8 кз днтжі8 о а8
к8прінс Іес8віцїї, ші маі тажі8 дела ачещѣ а8
веніт, д8пз пэрѣрѣ мѣ, ла Блаж.

Кврціле, каре с'а8 тіпзріт дн Блаж, пре-
кят не сант к8носк8те, сант ачѣсте 8рмз-
тоадре:

Флоарѣ Адевзр8л8ї пентр8 пачѣ ши драго-
стѣ де ѿбще. Дин Грздиниле сфїтелшр
Скрипт8рї прии маре стрзданія к8чѣрни-
чишр дтвз Іеромонахї. А Мэнстирѣ с.
Троицз дела Блаж. Да ан8л ѿау. к8лѣса
— аколш адодарз ѿауї.

Страсник, Блаж. 1753.—1804.

Лут8рїе, 1756—1807.

Левц8т8рз крешинѣскз прии дтревзрї ши
рзсан8н8рї, пентр8 прокопѣла шкоалелшр.
Як8м адодарз тупзритз к8 Благословеніѧ
Прѣсфинцит8л8ї Курі8 Кур П. Павел Я-
рон Владика Фагвараш8л8ї. А Мэнстирѣ
сфїтей Троицз ла Блаж. Маю й. ѿауї.
де д8митр8 Рамничан8л.

Пегторѣска Даторіє дзееший ч8рме, беститз
ши к8 благословеніѧ Прѣсф. А. П. П. Я-
рон, тупзритз дн Блаж. 1759.

Геронгіе Которе дин чин8л Марел8ї Василіє
Іеромонах, ал Мэрісале д. Петр8 Павел

Яаронъ, прин Цара Ярдѣл8л8й ши Пэрциларъ єй лпревнате Блгдик8л8й Фзгзраш8л8й л чѣле с8флетецій генерал викарі8ш. Фрэціиларъ воастре чинстициларъ Протопопій дела Домн8л ХС феричире, спѣсеніе, ши маре мілъ. А Блаж. չավճ.

Пасторѣска Посланіе са8 Догматика լвցւ-
т8ръ а Бисѣричій рзсррит8л8й կэтръ к8-
вәнгтցгоарѣ т8рмъ к8 Благословеніа Прѣ-
шевинцит8л8й ши Прѣл8минат8л8й Күрі8
Күр Петր8 Павел Яарон Блгдик8л Фзгзра-
ш8л8й, ак8м датъ ши түпзритъ ла сփѣт
Троицъ և Блаж. չավճ. Маю նї. де Петր8
Сибіан8л түп. — адօашаръ аколш 1816.

Яарон П. П. Адевзрата мәнгзере և времій де
липсъ. А Блаж. 1761.

Ачѣперѣ Աշեզմանт8л ши Искълит8риле
сփѣт8л8й ши а тоатъ л8мѣ Сзбор дела
Флоренціа дин чѣле векій гречеций ши ла-
тинеций спре Ճцелѣպерѣ ши фолос8л Нѣ-
м8л8й ностр8 ак8м լտյо префзк8те, ши
լтражест кип түпзритъ к8 благословеніа
Прѣшевинцит8л8й ши прѣл8минат8л8й Кү-
рі8 Күр Петр8 Павел Яарон Блгдик8л Фз-
гзраш8л8й, ла сփѣт. Троицъ և Блаж. Ա
ан8л Домн8л8й չավճ. Աпр. ն5.

Акадист. 1763.

Եвангеліе. 1765 — 1776.

Սալтире. 1764.

Часлов. 1766 — 1793 — 1808.

Пентикостарю. 1768.

Катавасієр. 1769 — 1793 — 1802.

Әктоиҳ. 1770 — 1792 — 1825.

Трішд. 1771 — 1813.

Катехісм8л чел маре к8 ʌтреғзрй ши расп8н-
с8рй алкәт8йт ши ʌткомит пентр8 фоло-
с8л ши прокопе8ла т8т8ршр Шкоалелшр н8р-
м8леши а Н8м8л8й р8м8н8ск д8 Г8рг8
Гавріял Шинкай Директ8р8л, ши Катехе-
т8л Шкоалей чей н8рм8леши дин Блаж,
ши челел. ʌ Блаж к8 Типарюл Семинарю-
л8й. ғаұпг.

Клаін Сам8ил ʌбз8т8рй ла м8рций. ʌ Блаж.
1784.

Іванн Бобб Епіскоп8л Фагграш8л8й Қ8жант
ʌ зіва Інсталаций, қанд са8 ашезат ʌ
Ска8н8л чел архіереск. ʌ ә. 18ніе. ғаұпд.
адоашар8 тип8рит ʌ Блаж. 1812.

Р8нд8л8 пентр8 Школй. 1785.

Шинкай ʌдрептаре к8т8р ʌриам8тик8. ʌ
Блаж. 1785.

Библіа. 1795.

Феологіе Догматик8 ши м8рал8 деспре ч8ле
шапте Тайнे ʌ 8 п8рций. Блаж. 1801.

Феологіе Догматик8. П8рций 2. ʌ Блаж. 1804.

Япостол8рю. 1802.

Карт8 деспре ʌбз8т8рй к8ршинеши, деспре
дешэрт8ч8н8л8м8й пр8 лимба ром8н8ск8
ашезат8 де Іванн Бобб 8л8дник8л Фаггра-
ш8л8й. ʌ Блаж. 1805.

Лішінцаре каре а8 фзк8т Бкц. са Іш. Бобб
Блажика Фзгзрашвл8й чинститвл8й с28
Клер деспре рздикарѣ Капитвл8й ʌ Блаж,
ла ан8л 1807.

Атжл зи 18ліе, адзогжна ши 2 К8вжнтарй
деспре Преоцие, ши деспре А8х8л чел б8н
ши ачел8й р28 пасторий С8флетеск. Блаж.
1808.

Форма Клервл8й ши а Пзетварюл8й б8н. ʌ
Блаж. 1809.

К8вжнт пастореск (де Ішанн Бобб) Блаж.
1811.

Форма дела к8мп (де Ішанн Бобб) Блаж. 1812.
Вайдя Димитріе К8вжнтарй (доаш) дин каре
чѣ динтажу с8пч н8мелe Клирвл8й чел8й
май езгржн, к8 Прилежвл8я Інсталаций Ка-
ноничілшр де Бкц. а8м де н08 ф8ндзл8-
ицї 1807. Пе Атжл 18ліе са8 алк8т8ит.
Чѣллалтъ с8пч н8мелe Клирвл8й чел8й ти-
ншр ʌ М8зє8м8л с28 ʌ зіша к8нд Бкц. са
ʌ Кл8ж семн8л С8рдвл8й л8й Леополд ал
2лѣ ла8 примит ʌ ан8л 1809. 25. Апр.
ш8 зис. Блаж. 1813.

Триста Предикъ каре ла ʌгропарѣ Бкццелен-
цї сале прѣл8минатвл8й ши прѣмзритвл8-
8й Домн Ішанн Бобб de Kápolnok Mo-
nastor, ал прѣл8налтвл8й Стат дин л8н-
т88 крзеск Консіліар, ал стрзл8чітвл8ї Орд-
іналцатвл8ї Імператшр Леопол Коменда-

твар ін М. Прінціпат ал Ярд'єл8л8ї ші а
Пірцілвр дпревнате Греко-Католік Впіскоп
ал Фагграш8л8ї, дтвр в'чника поменіре а
пр'є8н8л8ї Впіскоп, ші Пірніте дін фіа-
сіка драгосте ін А8на л8ї Октомврі а 7.
зіле 1830. А с. Міністіре а Блаж8л8ї са8
к8вжнгат прін Феодвр Поп de Ujfalу Ка-
нонік Пріміщері8, а с. Скріпт8рі Клер8л8ї
тингр Професшр ші Парох а Ораш8л Блаж.
1830.

Баноанеле Свб8р8л8ї маре дін ан8л 1833. А
Блаж З 18ліє.

Ун Пречт ромжнеск, вр'єднік де ад8чере амін-
те, ші де 8рмаре, преп8с дтро Предікъ,
кар'к, д8пв че са8 д8с а Бес'єріка Каадрал-
лз рзпосат8л Домн Гавріїл Стоіка де Бачі,
Препосіт8л Капіт8л8л8ї, Канонік8л Бес'єрічій
Каадрале, Вікарі8л үенерал а Мзрій сале
пр'єл8мінат8л8ї Впіскоп ал Фагграш8л8ї,
Протопоп8л Блаж8л8ї, Декан8л а Коміта-
т8л Бзлград8л8ї де жос, ші ал Звранд8-
л8ї, Продіректшр8л8ї Ліце8л8ї дін Блаж,
о а8 зіс Канонік8л Костантін Ал8тан а Бе-
с'єріка Каадрал з 14. Маю 1836. Блаж.
к8 Тіпарі8 Семинарю8ї.

Деспре днчепұтқыл Тіпографийлор ғи Шара ромжанбеккә
песте тот.

X.

Матеі Қодаз Басараба, каре ағ домніт деда аңыл 1632, поза ла аңыл 1654, 8н Езрекат, жи каре сө вәд а фі фост 8ніте ші вітежіе жи рәзбоі⁸, ші ішерік ферічірій Патрій, ші о деосхейтк політіккә де а стәзжні; пентр⁸ кә о домніе 18нгз май біне де доа жеңі де аңі, пе ачқле кремі, жи Шара ромжанбеккә, н8 жисемнбеккә алт чева, декажт о неміржініткә лауда пентр⁸ фіеше че Домн. Ячест Матеі⁸ ағ фост чед динтжі⁸, каре ағ гандіт деспре рәдікар⁸ 8ній Тіпографий ромжанеци. Прічиніле, каре лағ аплеқат спре ачаста се вәд а фі фост рәдікар⁸ Тіпографийлор ромжанеци жи веңінат⁸ Арадж⁸, каре Тіпографий, прекым ера рәдікате, ші оқжармайті де Калвіні ші Аугустані, аша ші Езрекіл⁸, каре се тіпзр⁸ жи ачқл⁸, ера мұлт пәнін аместекате Догмелег ачелор Аноігорі. Каң⁸ атажта май таре сө поат⁸ ста жи протіва ачестор жиңізжат⁸ стреіне, н8 ағ пыт⁸ Матеі⁸ май бүн міжлок а афла декажт рәдікар⁸ 8ній Тіпографий, ші тіпзр⁸ Езрекілор, жи каре сө се күпрінд⁸ темеі⁸ др⁸птеі кредінц⁸, ші прін каре, де ар фі де ліпс⁸, сө поат⁸ ас⁸ ші

оці къ оареш каре фолос днпротіва Аноіторілор. Спре ачест скоп ад8са8 Матеі8 дн ан8л 1634 ви Кул8гзр къ н8меле Мелетіє Тіпограф дін Македонія, пе каре л'а8 ржнд8іт вг8мен ла с. М8нгастіре Говвра а), виде а8 ші рздікат дн ск8ртв бркме Тіпографіе. Шврбан водв Канта-

а) Ачаста о адевзркзж 8и Хрісов ачест8і Домн скріс дн Б8к8реції дн б. Іан. 1634, каре аша 8рмкз:

„Каждий са8 факт милостиивий, ши каждий а8 „ав8т даринца ши прич8пере, ши тоци чей че „са8 невоит съ фак8 в8н8т8ц8й, ши н8 алт че „ва ф8рж н8май къ дх8л дмн8зеск а8 фост „п8ртаций, ши ачест8 са8 твр8дничит а8 кіе „ма Фій ай п8терій, ши Мощ8ний Ап8рж8ц8й че „гасте г8тит8 дела днчеп8т8л фачерій л8миней, „прек8м ши Апостол8л Зиче: каждий съ поарт8къ „дх8л л8й дмн8з8, ачест8 сънт Фій л8й дмн8з8. Ашиждер8 п8нтр8 ачка tot кареле ва съш „мжн8т8аскъ с8фл8т8л са8, датор гасте съ дур „м8з8е ч8л8р милостиивий, ши къ ачаста ши сън „г8р пре сине съ твр8дничаскъ, прек8м Зиче „Ма8ей в8н8гелист8л: фериче де чей милостиивий, „къ ачек вор фи мил8иц8й, каждий кжн8 вор але8 „га ла п8рциле Ап8рж8ц8й черюл8й, съ н8 лиск „тк8е, чи май в8ртос къ в8к8ре съ лиск деш „кизж ши къ м8рире ши къ чинст8 чка че гасте „тнаннт8 л8й дмн8з8, ка нище Фій ай п8терій фін8д т л8каш8риле ч8реши л8к8д1т8р8 „т в8к8й в8к8ил8р дк8н8нжн8д8с8 къ нестрик „чоас8 ши неп8т8ре де к8н8ний. П8нтр8 ачка ши

къзенъл днкъз а8 фогт і8біторі8 ші стрзда8іторі8
пентр8 Тіпографійле ші Література романіскъ.
Гар с8пт 8рмзторі8л ачествіа Константін Бодз

„Е8 ұт8ХС дмнезе8 кън крединчес8л, ши благе-
„честів8л ши д8ХС юбитарюл I. Мадей ВВ. къ ми-
„ла8й д8мнезе8 ши къ дмнезеаска воинцъ Домн
„а тоатъ Цара Оугровлахіей, Непот ржпосат8л8й
„бижажн8л8й Iw. Басараб Воевод къ даринцъ
„ам оурмат челвр че а8 фогт майнаніте де ной
„де д8мнезе8 ұқшонацай Домний, карій а8 дж-
„рдит, ши а8 ұт8ріт дмнезешиле Манастирій.
„Яшиждерѣ ам юбит ши Домніа мѣ, ши ам
„ав8т даринцъ к4т8р д8мнезешиле Мана-
„стирій, гар май вжартос к4т8р сғйтта ши дмн-
„зеаска Манастире че съ кіамъ Говвра престе
„апа че съ кіамъ шлт8л, оунде тасте Храм8л
„Ядвармирій прѣсфітей ши прѣк8вратей Ст8пж-
„ней ноастре де дмнезе8 Наскітоарей ши п8р8-
„рѣ Фечоарей Маріей, ши а Пэринтел8й Иг8-
„мен. Мелетіе Макидонѣн8л Тупогра-
„ф8л, ши т8т8рвр челвр ұт8ХС Фрацій лж-
„к8йтарій ачес8ї сғйтте Манастирій, пентр8 ка-
„съ фіе сғйттей ши д8мнезешиле Манастире оун
„Сат, каре тасте апроапе де Манастире пре воле
„май ұ жос, ши н8мелe Сат8л8й Говвра, пре
„н8мелe сғйттей Манастирій, ка съ фіе ұ паче
„ши словоз8й де бир, ши де міадре къ чарж, ши
„де дижме, ши де фжн, ши де к88, ши де
„кал домніск, ши де шае сѣкж, ши де з8ч8л-
„ле, ши де шерит, ши де дижмжріт де ст8пій,
„ши де ржмжтарій, ши де винжріт, ши де ма-
„гле, ши де келт8лла шкнелвр, ши де ұпр8-

Бранковънъл ажънс Тіографіїле ші Література романійскъ ла чѣ маи маре старе атакта, кѣт орі че аре Література ші Вълтура романій-

„мѹтаръ, ши де кай де шлак, ши де подвоа-
„де, ши де тоате мѫнкътѹриле, кѫте сѫнт
„престе ан тъ Шара Домній мѣле, ши нименѣ
„сѫ нѣ айбъ ничий въ аместекътѹрѣ кѫ дѫншій,
„пентрѹ къ ачастъ сфиѣтъ ши дѹмнезеаска Мѧ-
„нжѣтире Говшра а фост видитъ де Ст҃ржмошій
„ши Мошій ношрій, дѹпъ ачаста ажънс врѣ-
„ме де аж сдржитъ, ши тоате Сателе исад
„спартъ, ши сад ржипит прин тоате пэрциле
„ши прин алте Щаръ, де майнаните врѣме. Пирх
„дѹпъ ачѣа кѫнд аж фост тъ зилеле Домній мѣ-
„ле, кѫнд ұтру тот дѹмнезе бине аж воитъ, ши
„мила са асѓора мѣ аж варгатъ, ши чинститѹл
„Лпжратъ, каре мад джрѹйт кѫ стапжнирѣ Ща-
„рій рѹмѫнешій. Пир Домнія мѣ вважнѣ пре а-
„чест кѹкішс езрекат ши врѣдник Мелетіе Маки-
„донійнъл там дат лѹй ачастъ сфиѣтъ Мѫнжѣти-
„ре, каре скріе май сѹс, ка сѫ фіе (адекъ нж-
„ставник) пижитарю, ши шкэрмѹторю сфиѣ-
„тей Мѫнжѣтий. Дѹпъ ачаста ачест прѣкѹвішс
„Пзринте Мелетіе Макидонійнъл, кѫ мѹлтъ ш-
„стенѣлъ сад невоитъ, ши аж адѹнат кѫцва ша-
„менъ рѹмѫній, карій аж фост фѹций дин Са-
„теле сфиѣтей Мѫнжѣтий, ұсъ дин Сат дин
„Глодъ, ши дин Бжржій, ши Ивжнешій, ши
„дин Миҳжешій, ши дин Нжнешій, ши дин
„Стончѣній, ши алцій шаменъ лжгѹрашій дин
„твлalte пэрций, ши кѫцій аж врѣт сѫ віе дин

съз нѣмай ачестор трей Бэрбаці, адевграці Фії
ші Пэрінці а Патрії, аре а мѣлцумі. Тоци аче
Домні, карії аз 8рмат д8пз Бранкован8л, май

„твачкесте Сате, та съ фіє т паче, каши Рѣ-
„мжній сфітей Манастирій, ккці схит аз-
„наці дин Сателі май с8е зисе. Центр8 кк а-
„частк сокотинці сад токмѣлж ѿ ам фкдт
„Домніа мѣ т зіша де Беогавленіе ѧнаинтѣ а
„тот Саквар8л, ши Ярхіепископ8л8й ностр8 Ку-
„рі8 Кур Григоріе Митрополит8л, ши алдій
„Феофил 8пископ8л Ржмник8л8й, ши 8фрем
„8пископ8л Б8заж8л8й, ши алдій 8пископій, ши
„а т8т8рар 8г8менілар, д8пре ла тоате Мк-
„настіриле дин Хотарюл І8рій ноастре, ши т-
„наинтѣ т8т8рар чинстицилар Боярі а Домній
„мѣле, ши Домніа мѣ ам ашкзат аша, ши
„ам д8р8йт ачест8й к8віс8 Бэрбат вредник
„Мелетіе Макидон8н8л ка съ фіє 8г8мен твача-
„стк сфітк Манастире Говара п8нж ла мօартѣ
„л8й, ши ачест Сат Говара, че гасте пе н8меле
„сфітей Манастирій, съ фіє т паче ши словод
„де тоате ккте скріе май с8е т вѣчій. Ка съ
„фіє сфітей Манастирій де фолосинці ши де а-
„ж8т8рю, ши к8вішилар К8л8г8рі де твр8-
„каминте ши ҳранк, та Домній мѣле ши П-
„ринцилар Домній мѣле, ши Стражмошилар,
„ши Мошилар ношри вѣчникі поменире, ши
„де кктер8 нименій съ нѣ айек нічій ѿ кант8л-
„лк, кк аша гасте гвардіка Домній мѣле. Лк
„ши блестем ам п8е Домніа мѣ, д8пж мօартѣ
„Домній мѣле пре каре ва алѣце твр8 тот в8-

БІНЕ КА О СВІТІ ДЕ АНІ, МАЙ МІЛТ С'АУ СТРДВІТ
ПЕНТРВ СІНЕ ДЕКЖТ ПЕНТРВ ЛІТЕРАТВРА РОМАНІС-
СКВ, ФІЇНД ТОЦІ СТРЕІНІ ДЕ НІМ ШІ НІЗІМІЦІ. ДІН

„НІЛ ДМНІЕЗЕВ А ФИ ДОМН ІІЗРІЙ РОМЖНЕЩІЙ, САВ
„ДІН РУДЕНІА НІКМУЛДІЙ ДОМНІЙ МІЛЕ, САВ НІК-
„МІЛ НОСТРВ, САВ ПЕНТРВ ПАКАТЕЛЕ НОАСТРВ ВВР
„ФИ ДІН ТРАЛТЕ НІКМУЛДІЙ, ВЖ РОГ ПРЕ ВОЙ КД
„НІМЕЛЕ ДОМНУЛДІЙ ДМНІЕЗЕВ ШИ МАКІТЧИТАРЮ-
„ЛДІЙ НОСТРВ ІС ХС, КА СЗ ЧИНСТИЦІЙ ШИ СЗ А-
„НОЦІЙ, ШИ СЗ АТЯРИЦІЙ АЧЕСТ ХРІСОВ АЛ ДОМ-
„НІЙ МІЛЕ, ШИ ПРЕ АЧЕЛА ДОМНУЛ ДМНІЕЗЕВ СЗЛ
„ЧИНСТІСКВ, ШИ СЗЛ ПАДІСКВ, ШИ СЗЛ АТЯРІ-
„СКВ АТЯРВ ДОМНІА ЛДІЙ, ТР А ВІАЦА ЧІВА ЧЕ ВА
„СЗ ФІЕ СКІЙ ШДИХНІСКВ СФЛЕГУЛ ЛДІЙ. ТР КА-
„РЕЛЕ НІЛ ВА ЧИНСТИ, ШИ НІЛ ВА РНОН, ШИ НІЛ
„ВА АТЯРИ АЧЕСТ ХРІСОВ АЛ ДОМНІЙ МІЛЕ, ЧИЛ ВА
„СПОРЦЕ, ШИЛ ВА КІЛКА, ШИ ПРЕ АЧЕЛА ДОМНУЛ
„ДМНІЕЗЕВ СЗЛ КАЛЧЕ ШИ СЗЛ СФІРЖМЕ, ШИ СЗЛ
„РУШИНІВЕ АИЧІЙ А ТРУПУЛ ЛДІЙ, ТР А ВІКУЛ ЧЕ
„ВА СЗ ФІЕ СФЛЕГУЛ ЛДІЙ, СЗ АЙБК ПАРТЕ КД ІВ-
„ДА, ШИ КД АФІРІСИТУЛ ЯРІЕ СЗ ФІЕ ЛА odyn лок,
„ШИ КД ЧЕАЛАЦІЙ НЕКРЕДИНЧОШІЙ ЖИДОВІЙ, ШИ
„СКІЙ ФІЕ ПАРЖШ ПРІКВАРАТА ШИ ПРІКЛАГОСЛОВИ-
„ТА СТАЖНА НОАСТРВ НАСКАТОАРК ДЕ ДМНІЕЗЕВ
„ШИ ПУРУРК ФЕЧОАРЖ МАРІА АЛ АФРИКОШАТУЛ
„ШИ НЕФІЦАРНИКУЛ ЖІДЕЦ, ОУНДЕ НД ГАСТЕ ФІ-
„ЦАРІЕ А ВІЧІЙ АМИН. ЛКЖ ШИ МАРТУРІЙ АМ ПУС
„ДОМНІА МІС, ПЕ ЖІПАН ХРИЗА ВЛ. БАН, И ЖІ-
„ПАН ІВАШНО ВЛ. ДВАРНИК, И ЖІПАН ГЛІГАРІЕ
„ВЛ. ВІСТ., И ЖІПАН ФЕІДОСІЕ ВЛ. ЛОГОФЕТ, И
„МИХАЙ ВЛ. СПІТАР, И БІЗНИКА ВЛ. КОМІС, И

каре прічині мълте Тіпографії, каре съпт Бранковънъл ера жи флоарѣ лор, аша с'а8 стажис, кът акъм нъмаі дін Історіе ле щім. Ёндеі акъм Тіпографія дела Търговішє, Снѣгов, ші чѣ дѣла Евзоз а Епіскопії? Къ ачѣсте Тіпографії, каре съмт аріпіле Літератури ші Кълатури, а8 жи чепът ші лімба а сквдѣ жи тру8 атата, кът пела сфершітъл въкълай ал оптспрѣзѣчілѣ, ші жи чепътъл ал ноашспрѣзѣчелѣ пъцін а8 ліпсіт, ка къ тотъл съ се піархъ ші къ лімба ші жи чеші Нація жи Цара романѣскъ.

Говора (Gobora) Мънжестіре жи Жъдецъл вълучѣ.

XI.

Говора е о Мънжестіре дін чѣле маї векі, ші жи векіме 8на дін чѣле маї богате а Царії

„Бъчина Вл. Пъхарник, и Жъпан Констандин „, Вл. Постѣник. Лесмий Домніл мѣ ам скрие, „ши ам скрие єз Радъл Спудей*) „ Четатѣ Скаѣ „, нълай Бъкърещилар, „ Адна лъй Генчаріе „ б. „ дѣла Ядам „ замв. Йній Домнълай „ахлад. —

Яфлжск ачест Христов жи тру8 Скріторіе Спіталълай дин Бъкърещії, каре съ зіче Спіталъл дѣ лжигъ Чісмѣкоа (пъцъл) лъй Мавроғеніе.

*) Σπύδεος κъвжнг греческ, каре зіче: Ёченік, Жибакъчев, Studiosus.

ромжнеші. а) Матеі^У Водз Басарака пела ан^Ул 1634, пек^Ум ам в^Уз^Ут маі с^Ус, а^У р^Унд^Ут ла ачаст^У Манжстіре єг^Умен^Ул Мелетіе Макі-дон^Ун^Ул, ші а^У р^Удікат аколо Тіпографіе. К^У-т^У в^Ук^Ум^У а^У в^Уе^Ут^У ачаст^У Тіпографіе, ф^Ун^Ут^У а^Уд^Ув^Ур н^У с^У ш^Уе; м^Уі^У мі^Ус^У па^Ур к^У пела ан^Ул 1652, с'а^У стр^Ум^Ут^Ут^У ла Т^Урговіш^У, в^Унде ера ші Мі^Утрополія. — К^Ур^Уці тіп^Уріте д^Ун ачаст^У Ті-пографіе, ач^Ук^Уте 8р^Ум^Утоар^Ум^У с^Унт^У в^Уноск^Ут^У:

Правила ст^Ух^У апл^У. С^Уп^Ут^У Матеі^У Водз д^Уе Мелетіе Тіпограф^Ул ж^Уовора захм^У. б)

а) Рад^Ул Водз, Фечор^Ул л^Уї Влад Водз К^Ул^Угж^Ул, Дом^Ул Ц^Ур^Уї ромжнеші, ф^Ун^Ут^Ун^У Х^Урисов д^Ун 23. Ма^Ут. 1497. скріс д^Ун Т^Урговіш^У, з^Уче к^У ачаст^У Манжстіре єз^Удіт^Ук д^Уе С^Угр^Умош^Уй л^Уї. Іар ф^Ун-т^Уралт Х^Урисов скріс д^Ун Т^Урговіш^У д^Ун 3. Ма^Ут 1502, пент^Ур^У ачаст^У М^Уши^У 8р^Ум^Утоар^Уле М^Уши^У ші вен^Ут^Ур^У ф^Ун^Ут^Ур^Уеш^У. Я^Уд^Ук^У Е^Ур^Уж^Уї; Г^Уод^Ул; Х^Ун^Уцова; Н^Ун^Уш^Уеш^Уї; Є^Ур^Уї; І^Ун^Уц^Уї; С^Уто^Уч^Ук^Уї; П^Ул^Ув^Уж^Ук^Уї; К^Ука; Н^Увоа; о^У М^Уоар^У ла Р^Умнік, ші о^У в^Уе ла К^Уп^Учел. — Д^Ун Ж^Уде^Уц^Ул Р^Уманаці-
лор 10 г^Ул^Ук^Ут^У д^Уе гр^У8; 10 г^Ул^Ук^Ут^У д^Уе ш^Ур^У; п^Утот ан^Ул, 200 в^Уд^Ур^У д^Уе в^Уін^У; 4 ф^Уої д^Уе в^Ужн^Ук^У; ші 6 д^Уе 8р^Ул д^Ун Ж^Уде^Уц^Ул Ц^Улор^Ут^Ул^Уї; ші мір-
т^Ук д^Уела окне 3000 д^Уе асп^Ур^У п^У ан. — Л^Ун^Ур^У С^Укрі^Уріл^У маі с^Ус^У н^Уміт^Ул^Уї С^Уп^Утал.

б) Ячаст^У П^Уавіл^У, прек^Ум с^У в^Уд^У д^Ун П^Урефаці^У, ячаст^У ф^Ук^Ут^У д^Уе Г^Уна^Уді^У Г^Ураді^У А^Ур^Ухіеп^Уі^Ук^Ул ші Мі^Утрополіт^Ул А^Ур^Уф^Ул^Ул^Уї. — В^Уз^Утам ачаст^У К^Ур^Уті^Ук^У ж^Уар^У ла П^Ур^Ун^Ут^Ул^У Сіміон Жі^Ун^Ур, П^Уро-

Левицатъръ престе тоалте зілеle деспре лимба
гречаскъ препъсе де Мелхиседек а) Игъменъ
нъл дела Лавръ Длагомпли (Кампълънг).
Благодъръ захмб. Говора *Govora*
Пъзчене ие ал Говора захмб. б)

Търговище (Tergobistum) Орада *и* Жъдевъл Дом-
бовици.

XII.

Матеиъ въдъ, прекъм міе місъ паре, ші
къ Мітрополитъл Стефан пела анъл 1652, аз
адъс Типографія дела Говора ші оаз ашвзат *и*
Търговище, вънде пе ачълъ времі ера Мітропо-
лія с.). Ячастъ Типографіе аз фост *и* небогзицъ

топоп ші Парох неиніт ал Фагърашълъї. — А-
флъжъ ші *и* Бібліотека Семінарълъї дін Блаж.

- а) Везі поменікъл с. Манастіръ *и* Кампълънг,
и каре ачест Игъмен Мелхиседек съ афлъ пела
анъл 1636.
- б) Поменъше деспре ачастъ Пъзчене Темпък *и*
Прекъвънтаръ Граматичій маи със нъміте.
- с) Антръл о діатъ съдъ Тестамент алъї Дімітре
Ворнікъл дін 12. япр. 1632 съ афлъ съптскръс
ші Мітрополитъл Царій де атънч Григоріе, каре
съ нъмъше Архімітрополіт; ші Бпіскопъл Ржм-
нікълъї Феофіл, ші Бпіскопъл Бъзълъї Бфрем,
карій се нъмъскъ Ерхіепіскопі, ші алъї 12 Коаръ.
Ли ачастъ Скрісоаре съ бѣде печътъ Мітрополії

маї пе 8рмв ші к8 Аїтере гречеци, преkвм аратгз Козрціле гречеци, каре a8 ешіт дін ачк Тіпограfiе. Віеç8іта8 ачастг Тіпограfiе позиа ла an8л 1716, са8 позиа ла мояртк л8i Стефан 8одз Кан-

апчастк пе ф8м8л л8міній, к8 о скрієре 8нпреж8р: Сін Митрополитк - - - ѿ Тяжговище. 8ахсі. - 8ркд. ші 8н пече8те, пе кжт ам п8т8т к8л8к-
иу, ера Пр8зник8л 8нзлцзрій. Везі 8нтр8 Скрі-
соріле марел8і Бан Грегоріе Бзлкн8л. — Банд а8
к8пжтат 8піскопі Ржмнік8л8і ші а Б8зз8л8і ті-
т8л8 д8 Ярхіепіскоп, ші кжн8 а8 пеф8т8о, пе-
т8р8 к8 ак8м с8 н8мек н8май 8піскопі, н8 8і8.
Атжта 8і8, к8 8нтр8 ачкле вр8мі 8нтр8 аде-
в8р аша с'а8 н8міт. 8нс8ші Матеі8 8одз 8н-
тр8 о Скрісоаре аса 8омжн8ск8 дін 5. Маі8 1637
каре о скріе к8т8р8 Стефан 8піскоп8л Б8-
зз8л8і, 8л н8м8ще Пр8кчинстит ші Пр8к-
8ифинціт Ярхіепіскоп ал Б8зз8л8і. Везі Кондіка марел8і Бан Гевргіе Філіпеск8л,
с8пт тіт8ла: Кондік8 д8 Мошіа Симилеший д8-
ла Б8зз8, и війле дін д8л8л Взрнжцилор 1818.
С8кт. 29. Фоа 2. Н8мзр8л 3. — Н8дзж8д8ім к8
с8 ва апропіа ачел тімп д8ріт, 8н каре с8 ва
ск8ла 8редн8 Пагріот 8нвзцат, ші не ва фаче
к8носк8тк Исторія Іерархії Шзрі 8омжн8щі, ші
ачкле л8к8р8і, каре ак8ма ніс8 від 8нтр8неко-
се, ніле ва фаче л8міноасе. Кжте Хрісове ші Скрі-
сорі н8 са8 п8т8 афла спре ачест ск8пос 8н Яр-
хів8л Мітрополій, 8піскопі Ржмнік8л8і ші а
Б8зз8л8і; 8н Манастир8 д8ла Камп8л8нг, Ко-
зія ш. ч. С8ч8ріш8л е фоарте м8лт ші 8огаг8,
тімп8л е біне пріміт, н8май С8ч8р8т8р8 с8 фіе.

такожінвіл, ші Барбара лозідаре дін скавінвіл
Мітрополій ші 8рмвтоарѣ мідрте алві Янтім
Іверѣнвіл Мітрополітвіл Цврї а).

Кврцілє, кжте не сжнт квносквте, каре аз
ешіт дін ачаств Тіпографіе, атжта ромжненії ші
греческії сжнт ачкстѣ, че 8рмѣхъ:

Правила ж Тврковище 1652 б).

Сжкоих ажм аквм жгай твлмжит пе лимба рв-
мжнѣску ши тупорит ла їд. де аний а ж-
нілацатей Домній Іван Константин Б. Ба-
сараба воевод, кв тоатв келтвала Мітропо-
политвіл ал Оунгровлахій Кур Янтим І-
вірѣнвіл ж с. Мітрополіе а Тврковищій.
зажуві. Де Георгіе Радович.

Литвріе. 1713.

Молитвѣник. 1713.

Шилде філософії депе лимба гречаскв твлмж-
чите рвмжнѣшє, каре кв квчеріе са8 жкинат
прѣблвминатвілвій Сжблгдвітшрій Цврї рвмж-
ненії Іван Константин Басараб воевод, фіїнд
Мітрополит Кур Янтим Івірѣнвіл, де Кур
Іанвіл ал лвій Апостолій, кв акврвла кел-

a) Regi: Engel Geschichte der Walachei. Halle 1804.
2-ter Theil. Seite 5.

b) Pray Dissert. hist. crit. vet. Hunnor. Diss. 7. § 3.
pag. 139. Sulzer Geschichte des Transalpinischen Da-
ciens. 3-ter Band, Seite 70. 8нде поці сж везї ті-
твла Кврці латінѣшє, каре аша сж жнчѣпе:
Regula legis voluntati divine accomodata, etc.

тъмълъкъмъ лътълъ съвъти първът въ Търго-
вище. Да лътъгъ. 1713.

Катавасиевъ де Георгіе Радовичъ. Въ Търговище.
1714.

Часловъ, акъмъ лътълъ тъпървът въ лимба ръмъ-
нъскъ, къдълъла лътъ Аントнъ Ивицънъзъ
Митрополитълъ въ Търговище. 1715.

Въблъонъ енгелсъонъ тънъ апагаи ехълесъгъстъкинъ ахълъ-
тианъ периъхъгъанъ. 1708. Енъ тънъ Митрополитънъ енъ
Теругъбъстъ. a)

Енгелсъонъ Зегъаденъ Паноплия. 1710. b) Христаиъ тъзъ
Макариятътъ Патриархъ тънъ Иеросолимънъ Сънтау-
матъонъ пери тънъ оффикъианъ. Енъ тънъ като Теругъбъ-
стъонъ тънъ Оуугуробълахъиа агъотатъ Митрополетъ.
1715. c)

Бъкърецъ (Bucurestinum) Орашъ де къпътенъе вънъ
жъдецълъ Іафовълъ.

XIII.

Бънгелъ зъче, къдъ Швърбанъ въодъ Кантакъзъ-
нълъ аръ фълъ фъкътъ лътълъ Типографіе вънъ Бъкърецъ
d). Анонъ де е адебърата нълъ, каре съ афлълъ Кар-

-
- a) Lapis ostendiculi. Vratislaviae 1752. pag. 115.
 b) Le Quien oriens christ. Tom. I. pag. 1249, каре
 спънне, къдъ ачастье Карте съвъти първът въ Търговище.
 ла лътъ Атанасиевъ Митрополитълъ Држестъ. Wallasz-
 ку оп. cit. pag. 431.
 c) Картье май със нъмътъ Lapis ostendiculi pag. 147.
 d) Картье май със нъмътъ. 2-ter Theil Seite 329.

те, каре съпту тітла Кл848л са8 кѣл ж-
вцѣт8рій, дн ан8л 1675 са8 тіпзріт дн
Б8к8реци, аша н8 Шэрбан, чі Д8ка Бодз, ка-
ре а8 домніт пе ачела тімп, са8 Мітрополіт8л
Барлаам, каре а8 віец8іт пе ачѣле времі, а8
рздікат ачастъ Тіпографіе. Съпту Шэрбан Кан-
так8жен8л ші Констандін Бодз Бранковѣн8л;
съпту Мітрополії Теодосіе ші нем8ріторі8л
Янтім Івірѣн8л а8 фост лж8нс ачастъ Тіпографіе
ла чѣ маі маре к8лме, прек8м адеверѣхъ
м8лцімѣ Кэрцілор, каре са8 тіпзріт пе ачѣле
времі дн ачѣ Тіпографіе. Д8пз гроҳава моартѣ
а Бранкован8л8і, ші д8пз 8ржата ісгоніре дін
Мітрополіе а Мітрополіт8л8і Янтім, съ вѣ-
де, къ ші ачастъ Тіпографіе м8лт а8 пэтіміт.
Неофіт Мітрополіт8л пела ан8л 1742 іарші а8
жноіт ачастъ Тіпографіе а). Чѣ маі маре лові-
т8рз, ші ране а8 пэтіміт ачастъ Тіпографіе де-
ла ан8л 1793 пэнз ла ан8л 1819 съпту Мітропо-
полії Досітей ші Нектаріе, амандой стреіні
бпіроці b). Тріст скріе деспре ачастъ Тіпографіе

a) Везі Картѣ, каре се н8мѣшє: Казаній де прз-
н8ріе т Б8к8реци. 1742.

b) Дусітей, майнайнте бпіскоп Б8зз8л8і с'а8 а-
лес, ші с'а8 днітзріт Мітрополіт дн 26 Септ.
1793. Везі Кондіка Мітрополії Б8к8рецилор. А-
частъ с'а8 де Мітрополіе дн 16. Декем. 1812. Тот
ачѣаш Кондікъ. М8ріта8 дн Брашов дн 26. Дек.
1826, ші с'а8 дніграпат ла Капела гречаскъ,

8н Бойар патріот Лінтрэ8'н к8важнт к8т8рз Романії дін ан8л 1821: „О Тіпографіе, зіче, ера ла „Мітрополіе, ші ак8м а8 аж8нс гражд де каї, ші „котен'цуз п8с8рилор дін к8рте. Словел8 тү- „пографічесї, де б8т8рнне че ера с8 точи8рз ші „с8 ү8рс8рз.“ Яч'ст8 аж8нг8 деспре тріста старе ачесїї Тіпографії пе ач'кл8 тімп8рі. Да-к8 ст8ріле лінпреж8р ар фі лінг8д8іт вр'кме Мі-трополіт8л8і Діонісіє Л8п8л, ші да8к8 мօарт8 н8 лар фі р8з8т аша к8ржн8 дінтр8 чеї віец8і-торі; да8к8 н8 ар фі 8рмат ачесг8л лін Мітрополіе Грігоріе, каре бат8р к8 ера Б8рбат лінв8-цат, тот8ш маї м8лт пр8ец8л пр8остім'8 векі-мії, дек8т к8лт8ра в'к8л8і ностр8, ачаста Ті-пографіе ар фі лін ч'к маї фр8моас8 аеї флоаре. Да ан8л 1742 а8 маї фост лін Б8к8реши лінк8 о Тіпографіе, каре се н8м'к: Тіпографіа Шкоалеї в'к8решилор. Фоста8 ачаста Ті-пографіе ші Шкоалы аФамілії в'к8решилор, с'а8 а Манастірїї в'к8решилор, н8 ү8і8. Пела ан8л

лж8н8 д8п8 сіне о ав'ке де 18 мії гал8нїї, а-фарж де алте ск8ле де маре пр8ец. Нектаріе, маї-наїнте үпіскоп Ржмік8л8і, с'а8 фж8т Мітрополіт лін 16. Декем. 1812, іар лін ан8л 1819, кж8т де бое, кж8т де небое с'а8 лж8ат де Мітрополіе. Везї маї с8е н8міта Кондік8. Ячест Нектаріе а8 м8ріт лін Брашов, лін 13. Септ. 1825, ші с'а8 лінг8ропат лін Шк'кі ла Бесс8ріка с. Ніко-лае, плін де анї, ші де д8то8рії, каре фж8се пе сокот'ла ші н8мел8 с. Мітрополії.

1818 с'а8 маї рздікат лнкз о Тіпографіє дн Б8к8реці, каре сз н8мѣ: Тіпографіа д-ла Чісмѣоа л8ї Мавропеніе, рздікатъ де Бойарії Рзд8кан8л Клінчан8л Бив вел Стол-нік, ші Дімітраке Топлічан8л Бив вел Сл8уѣр. Маї сѧнт лнкз доаш Тіпографії, пек8м сп8н, дн Б8к8реці, дар де чінє сѧнт ф8к8те, ші а-к8і сѧнт, п8нж ак8м н8 ам п8т8т щі.

Керціл€, каре с'а8 тіп8ріт дн Б8к8реці дн маї с8с н8мітел€ Тіпографії, пе в8т не сѧнт к8носк8те, сѧнт ачѣсте 8рм8тодре:

Кл8ч8л, са8 Кѣл лнцелес8л8й. 1678.

Бібліа. 1688. а)

Мзрг8ріт. 1691.

Евангеліе гречаскъ ші ромжнѣскъ. 1693.

Молітевнік. 1729.

Каџаній де Михайл Ішвановиc. 1732.

Каџаній де првзн8ире ал8й Иліе Меніат, д-ре лимба гречаскъ пе чѣ р8мжнѣскъ т8л-м8чітъ, с8пt Михайл Ракобицъ ввд., к8 благословеніа ши келт8ала а прѣосфѣнци-т8л8й Митрополит, Кур Нешфіт д-ла Кріт. Бзарх8л Плаюрилор. А Тун. чѣ ноаш. з5н. 1742.

С. Літ8ріе с8пt Кості Ніколае вв. к8 кел-л8ала прѣсф. Митрополит ал кесаріеї па-ластінеї Кур Янаніа. Са8 тун. А Мзни-

а) Яблк8 ачастъ с. Бібліе ші дн Бібліотека днпз-ржтѣскъ дін Віена.

стирѣ с. Сава ʌ Буквареи ʌ Тіпографія
Шкоалеї Вакварешилор. 1742.

Пентекостарій. 1742.

Соктоиҳ. 1746.

Літвріе. 1747.

Трішд. 1747.

Евангеліе. 1750.

Сімон Архієпіскопъл b) Фесалонікъл8ий депе
гречіе пе юмжніе, с8пт Щефлан Раковицъ
Бб. ши Кур Григоріе Мітрополітъл. Буквареи
речій ʌ с. Мітрополіе 1765. де Йордаке
Стоікович Тіпографъ.

Соміліаг адекъ к8винтеле л8і Макаріе чел ма-
ре ал Егіптул8і, депе єлініе пе юмжніе с8пт
АлеѢандр8 Уғилантъл. ши Мітрополітъл
Грігоріе, к8 келтула л8і Філарет Архи-
мандрітъл Мітрополій. 1775, де Попа Ко-
стандін Тіпографъл.

Часлов. 1777.

Куріакодроміон де прѣвсѣфіїцитъл Архієпіскоп
ал Астраханъл8і Кур Нікифор, депре гречіе
пе юмжніе, с8пт АлеѢандр8 Констандин
Бб. Мар8чи, ши Архієпископъл ши Мі-
трополітъл Досиадю ʌ Типографія с. Мі-
трополій ʌ Буквареи, префквт де Іеро-
монахъл Григоріе ши Геронтіе. 1801.

b) Афлаже ачастъ Кафте ші латінѣще тіпзрітъ ʌн
Кафтѣ че се н8мѣцие: Magna Bibliotheca Patrum
et antiquorum Scriptorum Ecclesiasticorum. In fol.
Lugduni apud Anissonios 1677. Tom. XXVII.

Япологія, сав ржспонс дпотріва челор фэрэ
де Днєзев, ши добедире алвй Ішанн Хри-
зостом дпотрива 18дейлор ши а Валини-
лор, іар ак8м ши а алтерицилор, к8мка
Іс Хс іасте Дмнєзев адевзрат, датгэ
тупарю с8пт Алєзандр8 Ніколае С8ц8л вв.
ши Мітрополит8л Оунгроблахій Діонусіе,
к8 келт8лла Д8мн8лор Рзд8кан8л Клин-
чан8л Бив вел Столник, ши Дімітгріе То-
пличан8л Бив вел С8л8жер. А чѣ де н8 ф8-
к8т8 Тупографіе а Д8мн8лор А Б8к8реци
1819.

Ішан Г8рз де а8р шасе к8винте пентр8 Преш-
ціе; ши але алтор трей Пэринцій трей ка-
ноническій впистолій дпотрива Сімоній де-
пе єллініе пе р8мжніе с8пт Алєзандр8 Ні-
колае С8ц8л вв. ши Діонусіе Мітрополи-
т8л Оунгроблахій А Б8к8реци. 1820, А
Тупографіа дела Чисм8коа лвй Маврогеніе.
Доведире дпотрива Арм8нилор де Григоріе
Мітрополит8л тзлм8чит8, с8пт Грігоріе
Димитрі8 Гика вв. А Б8к8реци. 1825.

С8фирѣ Французилор А Росія ла лѣт 1812
д8пз чѣ гречаскы А лимба р8мжн8скы де
Парасківа Кл8ч8рюл де аріе. Б8к8реци 1826.
К8винте панегириче, ши моралніче де євфро-
сін Потека Професор де Філософіе. Б8к8реци
ла Мітрополіе. 1826. де Іероним Стра-
торник Тупог.

Елементъръ дѣ Філософіе моралъ дѣ НEOFИТ
Бамба. Тълмъчите депе гречие пе рѣмъніе дѣ
Констандин Родовичъ динтъръ Голеци. А
Бъквареци ла Чисмъба лвій Мавропеніе. 1827.
Медетаціи поетически динтъра лві дѣ Ламартін
прін д. И. Бл. Бъквареци кв о Ікоанъ літо-
графітъ.

Регълі са8 Грамматика поезії традъсъ а л рѣ-
мънѣце дѣ И. В. Бъквареци. 1831.

Марковіч Кълѣце дін Нопціле лві 18нг. Бъ-
квареци. 1831.

Росет д. И. Еракліе Апърат а л Ръсгрітълві.
Традъсъ дн 5 актъръ дѣ П. Корнелі, тра-
дъсъ дин франц. Бъквареци. 1831.

Регъламентъл органік. Бъквареци. 1832.

Арон Флоріан, Исторіа Швейцаріи ромжненци. 3 Том.
Цанлі Географія Швейцаріи ромжненци.

Мас літтаресъ тилъ.

Снѣгов (Snagova) Михаилъ дн Жъдецъл
Ілфовълві.

XIV.

Пела сферштѣл вѣкълві а л шѣптерезъ-
чілѣ ші мнчепътъл а л оптспрѣзъчілѣ ера ла а-
частъв Манастіре о Тіпографіе вестітъ, каде съ
нѣмѣ Тіпографіа домнѣскъ. Де үнде кіар се вѣ-
де квм кв а8 фост рѣдікатъ дѣ Констандин Бодъ
Бранковънъл, поате прін мндемнъл немѣріто-

рі8л8і Аптім Івірѣн8л, каре пе ачѣле врємі ера
вг8мен ла ачѣ Мэнгстіре. Кажт а8 веç8іг ачаст
та Тіпографіе, днтр8 адевзр н8 се щіе. Сзвѣ
де лнсв к8 к8 моартѣ Прінц8л8і Бранковѣн8л
ші ал8і Аптім Івірѣн8л, ші ачаста Тіпографіе,
8на к8 Патронії сзі, с'а8 стжнс.

М8лте Кэрці дін ачаста Тіпографіе н'а8 е-
шіт: кажте ле в8носк, сжнт ачѣсте, че 8рмѣз:
Флоарѣ да8л8й.

Евангеліа. А Снѣгов. 1697.

Карте, са8 л8минз к8 дрѣпте доведирй дин
Догмел€ Бисѣричій рэсвріт8л8й ас8пра деж-
гинзрій Паписташилэр де Маѣм Полопо-
ниcѣн8л к8 пор8нка ши келт8іала л8й Ко-
стандин Б. Б. Воевод ші к8 благословеніа
Митрополит8л8й Феѡдосіе. А Тупографіа
домнѣскъ, А сѣнта Мэнгстіре Снѣгов.
1699. де смеріт8л днтр8 Іеромонахъ Ап-
тім Івірѣн8л.

Авзцв8рій крециннеций фолосигтоаре де с8флет
фіецие кэр8л Крецин, ак8м дтжай скоасе де-
пе лимба гречаскъ пре чѣ р8мжнѣскъ А зи-
леле прѣл8минат8л8й Домн Константин Ба-
сараб Воевод, к8 благословеніа прѣсфин-
цит8л8й Митрополит Кур Феѡдосіе. 1700.
Л8на л8й Ганваріе А Снѣгов, де Геѡргіе
Радович. Са8 префзк8т де Філоадей Стар-
горец8л.

Бъзъз (Buzoium) Ораш тн Жъдецъл Бъзъзълъї.

XV.

Фостав дн векіме ші дн ачест Ораш о Тіпографіє ромжнѣскъ, рздікатъ, пекъм съ вѣде пела Янвъл 1691 де Мітрафан а) Бпіскопъл Бъзъзълъї, каре фнсъші ера Тіпограф. Ачастъ Тіпографіє се вѣде, къ нѣмай атажа врѣмѣ аз віецъшіг, катъ врѣмѣ Бпіскопъл Мітрафан аз фост днітръ чеї вї, с'а8 пннъ квтгръ анвъл 1702.

Кврці, каре аз ешіт дн ачастъ Тіпографіє, сѫнг ачѣсте 8рмъзгоаре:

Православника Мітрафіє а съборнічесій ши апостоличесій Бисѣричъ а ръзврітълъї, фнтоарсъ де Радъл Греchanъл. Дн Бъзъзъ. 1691. б)

Трішд. 1697.

Минеюл (Янна лвій 18ніе) каре акъм днітжій са8 тупъріт, къ типикъл, ши Паримійле, ши Синаѧарюл пе лимба 8мжнѣскъ, днн порѣнка, ши тоатъ келтвіала прѣблъміна-

а) Ачест Мітрафан аз фост днітжій Бпіскопъ ла Хъши тн Молдова, д8пк ачѣа ла 10 18ніе 1691 с'а8 алеc Бпіскопъ Бъзъзълъї, ші аз мѣріт ла а-нвъл 1702. Венї Кондіка Мітраполії Бъкъреющілор маі със нѣмітъ.

б) Афлжск ачастъ Карчеві ші тн Блаж, тн Бібліотека Семінарізълъї, ші тн чѣа а Мэнастірї.

тълъвът Ашмн Іш. Къстандин Басараб воевода, Съблъдворю а тоатъ Цара ръмѫнѣкъ, Митрополит фиинд а тоатъ Цара Кур Феѡдосіе. Ши са8 тунпъритън сънта Епископіе дела Бъзъз. А и8л дела Зидирѣ лъмій Ѣс. (1698) дъ8шъ Епископъл Бъзъзълъвът Кур Митрофан фиинд Тунпограф.

Молитевник, гречѣщъ ши ръмѫнѣщъ. Аи Бъзъз. 1699.

Лвцицътъ Прѣщилор пе скъртъ деспре шапте Тайне а Бисѣричій ръсърътълъвъ къ дрѣпте доведирий динъ Правила съ. Пъринци. А Бъзъз. Аи8л 1702.

Рѣмнік (Riwmicium) Орашънъ Банатълъ Країовъ.
Аи Жъдецълъ Вълчѣ.

XVI.

Пела днчепътъл вѣкълъві а оптспрѣзъчілѣ съ іві ші дначест Ораш о Тіпографіе, акврія 8ръхъторівъл съ вѣде а фі фост вестітъл ачела Антимъ Йврѣнъл, каре а8 фост дндемнъторівъ ші спре ръзікарѣ Тіпографії дела Сиѣговъ, прекъм маі със ам грзітъ. Ачест, Ангрѣзъ адебър маде върбатъ, фъкандъсе Аи 16. Март. 1705 Епископ Рѣмнікълъві а), се вѣде а фі авѣтъ чѣ маі маде

а) Везѣ Кондіка Митрополії маі със лъзъдатъ.

гріже, ка сэ факъ ші дн ачастъ парте а Ізрії о Тіпографіє. Віеցітав ачастъ Тіпографіє панъ ла амвл 1787, ші с8пт аріпіле, ші осжрдіа є-піскопілор 8рмшторі с'а8 тіпзріт дічі о м8лціме дє Кврці. Кві н8 е к8носк8т н8мел€ 8н8і Дамаскін, Інокентіе, Кліментіе, Грігоріе, Партеніе, Кесаріе ші Філарет єпіскопілор дела Ржмнік? Бажії в8рбаці, атажтѣ рж8рі а фр8моасеї грзірі; атажтѣ г8рі дє а8рі. Ансэ фірѣщє е ачаста, ка к8 к8т маї таре сэ днналтъ 8н л8к8, к8 атажта маї маре і8цалz сэ кадz. Аша с'а8 дннтамплат ші к8 ачастъ Тіпографіє, каре с8пт аріпіле маї с8с н8міцілор єпіскопі фоарте таре с'а8 фост днзлат, с8пт Нектаріе 8рмшторі8л л8і Філарет, ші Галактіон, 8рмшторі8л л8і Нектаріе а). Nobile par fratum, аша к8 і8цалz а8 к8з8т, к8т поате к8 нічі 8рмеле ісз маї в8д. Даф о н8дѣжде д8лаче не м8нгзе, к8 ачастъ Тіпографіє, с8пт аріпіле ші апзрарѣ Прѣсфінції сале Пзврінтел8і Неофіт єпіскоп8л Ржмнік8л8і, ка а 8н8і б8н ші фіербінте Патріот, іарші ва аж8нцє ла чінстѣ чѣ дінтажі8, ші іарші ва да род8рі, поате ші маї нобле, декжт каре а8 дат майнайнте.

Кврціле, каре с'а8 тіпзріт дічѣ, сант а-чѣстѣ:

Молитевник. 1706.

- а) Нектаріе са8 ф8к8т єпіскоп ла Ржмнік дн 8.
Окт. 1792. Іар Галактіон дн 25. Іан. 1813.
Резії маї с8с н8міта Кондікз.

Чалтире. 1725.

Сфітелеши дмнезециле Литвргій ачелор дим-
тр8 сфіцій Пэринцилор ношри Ішанн Зла-
товст, ал8и Василіе чел маре, ши а Пре-
дештеній. Ак8м лт8 ачесташ кип тупэрри-
тз р8мжнѣше ж сфіта впіскопіе а Римни-
к8л8й. К8 невоинца ши тоатз келт8ала а
прѣшсфинцит8л8й ши де дмнезе8 юбито-
рюл8й Кур Инокентіе впіскоп8л Ржмник8-
л8й; А8на л8й Декембріе ї. Да ан8л дела
Хс ,ауслг. Да сфершит: типэррит8са8 ача-
етз сфітз ши дмнезеаскз Литвргіе прин
щтенѣла Дішртосирій а Попей Иван Фэгэ-
ршан8л, де Влад8л Гэшргіевич Тупограф8л.

Минеюл, ала Ржмник. 1737. Де впіскоп8л
Климентіе, фінд Г8бернатор Ярдѣл8л8й
ши а Балахій мичй Гроф8л Балліс.

Соктоиҳ. 1742—1750.

Пентикостарю. 1743.

Часлов. 1745.

Литвргія. 1747. Тупэрритз де Попа Михай
Лаанаасіевич, к8 келт8ала впіскоп8л8й Кли-
ментіе дела Ржмник.

Б8коавнз. 1749.

Чалтирѣ. 1779.

Казаніе. 1781.

Часлов, де Димитріе Попович Тупограф8л.
1784.

Каталасіїрю, де Михалю Попович Тупограф8л.
1784.

Феодор Студіт. 1784.

ОБСЕРВАЦІЙ АСУПРА РЕГУЛЕЛОР ГРАММАТИЧІЙ РУ-
МЪНЕШІЙ ДЕ ІОНАКЕ ВѢКІРЕСКІЛ ДІКЕОФУЛАѢ
А БІСѢРИЧІЙ ЧЕЙ МАРІ А РЕСВРІТВЛЯЙ ШИ
МАРЕЛЕ ВІСТІЕРЮ А ПРИНЦІПАТВЛЯЙ ВАЛАХІЕЙ.
ДН ТУПОГРАФІА С. ВПІСКОПІЙ А РѢМНИКВЛЯЙ.
1787. ДЕ ГЕОРГІЕ СИН ПОПА КОСТАНДИН ТУ-
ПОГРАФЛ РѢМНИЧАНВЛ.

ДЕСПРЕ ФІЧЕПВЛ ТІПОГРАФІЇЛОР ДН МОЛДОВА.

XVII.

ТОТ АЧѢЛЕ ПРІЧІНІ, КАРЕ АВ АПЛЕКАТ ПРЕ МА-
ТЕІВ ВОДЗ, ДОМНВЛ ЩЗРІЙ РОМЖНЕШІ, АВ ФІДЕМ-
НАТ ШІ ПРЕ ВАСІЛІЕ АВПВЛ, ДОМНВЛ МОЛДОВІЙ
СПРЕ РІДІКАРѢ ТІПОГРАФІЇ ДН ЧЕЛ ПРІНЦІПАТ (НВМ.
ІХ.) АДЕКВ РІДІКАРѢ ТІПОГРАФІЇЛОР РОМЖНЕШІ ДН
ВЕЧІНАТВЛ ЯРДѢЛ, ШІ ФРІКА ДЕ ЛНТІНДЕРѢ ДОГ-
МЕЛВР КАЛВІНЕШІ ШІ АВТЕРЗНЕШІ, КАРЕ СЗ ВВРѢ
ПРІН КВРЦІЛЕ РОМЖНЕШІ, КАРЕ СЗ ТІПЗРѢ ДН
ТРАНСІЛВАНИА. а) ЯДОАОА ПРІЧІНЗ СЗ ВѢДЕ А ФІ

а) КЪМ КЪ Л'АВ ФОСТ ФРІКЪ МОЛДОВЕНІЛОР ДЕ ДОГ-
МЕЛЕ АЧЕСТОР МНОІТОРІ, СЗ ВѢДЕ ДІН КАЗАНИА А
АЛѢ ДЕЛА ДВІМІНКА ЛХСАТВЛІ ДЕ ПРЖНЗХ, ДН
КАРЕ ОКЖРЕСК ПРЕ КАЛВІНІ ШІ АВТЕРАНІ ПЕНТРД НЕ-
ЦІНКРѢ ПОСТДРІЛОР. ВЕЗІ КАЗАНИА ТІПЗРІТЗ ДН
Іаш аа анда 1643, фоіа 33.

фост ہмвлація, каре ера ѧнтарѣ Васіліє ші Мал-
теївъ воевод атжига ѧн рзъбоівъ, какт ші ѧн
шійнцъ. Іар чѣ маі маре прічинъ, съ вѣде, къ
а8 фост вестітъл ачела Петръ Могілъ, фечор дѣ
Домн дін Молдова, каре пе ачест тімп ера ѧр-
хієпіскоп ші Мітрополіт ал Кіовълъ, Халічъ-
лъ, ші а тоатъ Росія, каре ла пофта лъї Васіліє
водъ, іа8 тріміс тіпарівъ къ тоате мешешъгърі-
ле, кактє треебъе ла Тіпографіеа). Мінъне, къ
лжнгъ тоате, къ Молдова а8 авѣт ѧн тоате
тімпъріле мълці бэрбаці ѧнвъцаці, тотъш нъ-
мъръл Тіпографійлор нічі одатъ нъ а8 фост аша
маре ка ѧн Цара ромжнѣскъ. Прічинъ съ вѣде а
фі фост неконтеніtele рзъбоае къ Пробінціїле
ѧнвечінате. А8пз стажнцерѣ Прінцілор Кантімі-
рецъ, ші 8рмарѣ Домнілор Гречі ѧн ачест Прін-
ціпат, а8 ѧнчетат пе ѧнчет тіпъріѣ Кърцілор,
ші къ Кърціле ші Літератъра ромжнѣскъ. Де нъ
ар фі авѣт Молдова Мітрополіці ші ہپіскопі нъ-
маі дін сінъл Нації сале, каре лъкъръ іасте
спре чѣ маі маре ла8дъ, че съ поате гжнди, пе
лесне съ п8тѣ ѧнгъмпла, ка ѧн тімпъріле,
чѣле маі депре 8рмъ, съ се стінгъ тоатъ Літе-
ратъра ромжнѣскъ ѧн ачастъ Пробінціе.

а) Везї Прекубжнтарѣ лъї Барлаам Мітрополітъл ѧн
маі с8с н8міта Кастаніе.

Іаш (Jasii) Ораш де кръхтине дн Димитъл
Іашълъ.

XVIII.

Литръз чѣле мѣлте Манастірі, каре се а-
флъ мн Іаш, се афлъ ші Манастіръ Трісфеті-
телор, са8 а Треї Іерарфі, мн каре Власіліе Во-
дъ А8п8л пела ан8л 1640 а8 ръдікат о Тіограф-
фіе ромжнѣскъ ші гречаскъ, каре А8нгъ врѣмѣ
с'а8 н8міт Тіографіа домнѣскъ. Дом-
нії, карій а8 8рмат д8п8 дімігріе Кантемір, съ
вѣде, къ н8 мѣлтъ гріже а8 а8т деспре ача-
стъ Тіографіе, пентр8 къ д8п8 ачѣстѣ врѣмѣ
н8 съ маі івескъ 8рмеле 8нїи Тіографії домненї.
Пела ан8л 1650 досітей Мітрополітъ С8ча-
веї а8 фзк8т алтъ Тіографіе мн Іаш с8пт н8-
міре Тіографіа Мітрополії, преk8м се
вѣде дін о Карте, каре с'а8 тіпзріт аколо мн
маі с8с н8мітъл ан. Ячастъ Тіографіе съ вѣде
а фі мнчеп8тъл Тіографії мітрополіческі де а-
к8м. Маі тажрзі8 съ вѣде а фі фост мнкъ ші
алтъ Тіографіе мн Іаш; пентр8 къ 8н Часлов
дін ан8л 1750 че зіче а фі тіпзріт мн Тіограф-
фіа А8і д8ка Стоіковіч Тіографъл дела Тасоє,
де н8 к8мба ачест Тіограф а8 фост н8маі мн-
грижіторі8 са8 арендано8 Тіографії мітрополі-
ческі. Пела ан8л 1785 с'а8 адзогат ла Тіограф-
фіа Мітрополії ші літере політіческі, са8 де а-

чълък, каре днитреевинци Ѹз за Ръшии дн скриориле сале, прекъм адеберъз за 8н Кълндарий пе 112 ани, каре ла ан8л н8мит с'а8 тіпзріт аічък, пе-ла ан8л 1794. Іаков Мітрополіт8л іарш а8 дноіт ачастъ Тіпографіе.

Върци, каре с'а8 тіпзріт дн Іаш, пе кът не сънт къносокъте, сънт ачъсте 8рмътоаре:

Казаніе, дн Іаш дн с. Мэнестіре Трісфеті-tele, дн Тіпографіа домнъскъ, с8пт въасіліе въодъ, ші варлаам Мітрополіт8л 1643. а) Ръсп8нс8рі але л8ї варлаам Мітрополіт8л Мол-довей дн потріва Катехіс8л8ї ръмжнекъ, каре дн ан8л 1642 с'а8 тіпзріт дн Бзлград д8пз Догмеле Калвінілор. Іаш. 1645. б)

Шапте Тайне а Бисѣричій Ръсп8ріт8л8ї. 1645. Карте ръмжнъскъ де лвзцзт8ръ зела Праві-ліе днозртезъши зела алте Ж8дъце. Тзлмчітъ дін лимба єлинъскъ пре лимба ръмжнъскъ, ши типзритъ къ порънка л8ї въасіліе въевод Домн8л Цзрій Молдовей: ла Іаш дн Мэнестиръ трей Сфетитъл. Ля ан8л зела ХС яхмъ. (1646.)

- Ячастъ Карте зара спре ведъре ші днитреевинциа-ре ла ан8л 1821 дн фійнца мѣ дн Брашов пре-тінѣщие мі о а8 днкредінциат ръпосат8л Бойар Ні-колае Въкърескъл мареле Дворник де кътіе а Прін-ціпат8л8ї Цзрій ръмжнечъ.
- Възъ: Клаін Історіа Бісеріческъ дн Ман8скріс, каре се афлъ дн Бібліотека Мэнестірий дн Блај-

Ултира де ліцзес а сітвільй Апэрат Пророк
Давид тиپэрітъ жрв бівіте залеле Мар-
ини сале прѣлвінатвільй жрв Іс Хс
Іван Двка Боевод кв міла лвій дѣвз
дмн цѣркай Молдовей кв келтвіла Марій-
сале ши кв послвішаніа смереній ноастре До-
содей Митрополитвіл Свчавей, ж Типар-
ница сітей Митрополій ж ѿш. Слѣт ѿ
свт. мир. Ѿзрпи. (1680) април. лі. днв. а)
Віециле сіцилор. 1683.

Паримійле. 1683.

Лвзцвтврз сітв, адекв сітей ши дѣмнезе-
вшій Аутвргій, твлквире депе лимба гречас-
кж пе лимба рѣменіскж, де врємія Кана-
вела Даскал, кв порвнка Марій сале прѣ-
лвінатвільй Домн Іванн Янтіш Констан-

а) Ячастя Псалтіре е тіпэрітъ р旤жнѣшіе ші скрѣ-
шіе. Р旤жнѣшіе е префактъ дѹпк ісводвіл с. Іе-
ронім, каре се афлж елінѣшіе, латінѣшіе, ші евре-
ашіе; прекдум сж вѣде дін кважнітвіл че фаче До-
содей Мітрополітвіл катръ Четіторівъ, каре аша
свнк: „Юбите Четіторю, сж сокотішій ачастж
„таблж, каніржна ам тараптат богате кв-
„бинте че сж афлж скимбате жтвачастж Карте,
„каріле р旤жнія нѣ сж потривѣшіе кв сирія,
„пінтур кж сад твлмичніт депре изводвіл лвій
„стїй Іероним, карилей елінѣшіе, ши лжтінѣ-
„шіе, ши евреашіе. Дечій ной депре ачел извод-
„фодарте ам силит дѣм пѣс квінителе прекдум
„сж афлж аколш. ш. ч

дин Воєвода. Типзріт⁸са⁸ ʌ Іаш ʌ Типар-
ница домнаск^а, волѣт^ъ ѿ^хс^е. деля х^с ʌ ахч^з.
(1697) мца Маю ʌ є.

Ал^вий Іван Димитріє Костандин Воєвода Ді-
ван⁸а ал^мій к^в ʌ целепт⁸л, са⁸ ж⁸дец⁸л
с⁸флєт⁸лв^и к^в т⁸р⁸п⁸л, р⁸мжн^ъш^е ши гре-
ч^ъш^е. ʌ Іаш. 1697. а)

Лв^иц⁸т⁸р^и пре^шц⁸ш^и деспре шапте Тайнє.
Іаш. 1732—1745.

Сунопсис. 1747.

Трїод. 1747.

Часлов с⁸п^т Іш. Костандин Ник⁸л. в^в. Ма-
врокордат, к^в благословеніа прѣсфинцит⁸-
лв^и Кур Никифор Митрополит а тоат^з
Молдовей, де д⁸ка Стойкович деля Фа-
с⁸с⁸ Тупограф⁸л, ʌт⁸р⁸ ак⁸р⁸л Тупографі⁸
са⁸ тупозріт. ʌ Іаш 1750.

Ад^внаре д^е м⁸лте лв^иц⁸т⁸р^и, каре ак⁸м ʌ-
т⁸ю са⁸ тупозріт ʌт⁸рачеста кип ʌ зилеле
лв^и Іш. Скарлат Гика в^в. 1753.

Чалти^рѣ. 1752.

Іаков Митрополит⁸л Молдовей к^ввант дес-
пре лемн⁸л с. Кр⁸ч^и, каре деля Мэн-
стир^ѣ Широпотам⁸лв^и дин с. м⁸нте Ялон
са⁸ ад⁸с ʌ Іаш. 1760.

Алк⁸т⁸и^рѣ ʌзв⁸ріт^з ал^вій Сам⁸ил Равви жи-
лов⁸лв^и, м⁸с⁸г⁸ж^инд р⁸т⁸чи^рѣ жидовиша,
депре лимба арабичаск^а ф⁸к⁸т⁸г^и ʌт⁸ж^и ла-

а) Horányi sup. cit. op. Tom. II. pag. 285.

тинаш де Алфонс Воном дин тагма фра-
цилор Доминиканій, ыр депре латиніе
пе гречіе фэквтъ де Никифор Іеромонах
Феофоки, ши депе гречіе пе рыманіе де
Фома й. Логофет, прин юскрдія л8й Ішан
Кантакоцинно вел вист. к8 ак8й келтвала
са8 ши типврит ʌ Іаш. 1771. Дек. 22. к8
Благословенія Митроп. Гавріил.

Календарю п рбі. Іаш. 1785.

Чалтирѣ, с8пт Миҳай Констандин С8ц8л вв.
к8 благословеніа ши тоатъ келтвала Прѣ-
сфинцитв8й Митрополит ал Молдавіей
Кур Іаков 4тв8 чѣ дин нө8 фэквтъ Ту-
пографіе ʌ Іаш. 1794.

Де шеше Гешграфіа пе лімба молдавенѣскъ
а), скоась дин Гешграфіа л8й Б8фіер д8пз
аржндуала, каре ак8м май пре8рмъ са8 а-
шешат ʌ Академія дела Париж. С8пт Ал-
леандров Ішан Калимах ввд, к8 благосло-
венія ши тоатъ келтвала Прѣсфинцитв-

- а) Традукторъл ачешиї Географії дін лімба Іта-
ліенѣскъ (н8 дін чѣ французаскъ) іасте Ймфі-
лохіе в8піскоп Тітвлая ал Хатін8л8ї, үн вхрват
фодарте 4вжцат; пентр8 ачѣа, н8 мж пот д-
ст8л мінѹна, к8м ал п8т8т 4н тітвла Кэрції
8рматоареле к8вінте а скріе: ʌ лімба мол-
довенѣскъ. Я8 лімба молдовенѣскъ н8ї лім-
ба ромжнѣскъ ка чѣ дін Цара ромжнѣскъ ші дін
Трансильванія? ал н8 сжн ачѣстѣ с8врой дін 8-
на ші ачѣаші лімбъ а вкілор Романі?

л8й Митрополит а тоатъ Молдавія Куріш
Кур Іаков , жт8 а Прѣвѣсфинцій сале Ти-
пографіе ж сѣнта Митрополіе ж Іаш. 1795.
ав. 22.

Ж Афро8нтарѣ Жидовилар ас8пра ле8їй ши фен-
чѣюрилар лар , к8 доведирий дин сѣнта
ши д8мнезеаска Скриптурз , атжата дин чѣ
вѣкѣ , кжт ши дин чѣ нош ак8м жт8й ж-
т8 ачесташ кип типзритъ ж зилеле прѣ-
л8минат8л8й Домн8л8й ностр8 Але8андр8
Костандин Мор8л8з вв. жт8 адоаша дом-
ніе а Мэрій сале ж Молдова. К8 благо-
словенію ши тоатъ келт8лла Прѣвѣсфинци-
т8л8й Куріш Кур Іаков , Митрополит а
тоатъ Молдавія ; ж Іаш ла ан8л дела ХС
жашг. (1803) сав типзрит де Іеромонах8л
Кур Макаріе , ши де Герасим Іеродіакон
Типограф а).

Ачел8й динт8 сїцій Пэрнінтель8й ностр8 Іш-
аннь Дамаскин Дескоперире к8 амзр8нту8л
а православничей Крединцъ тзамвчитъ дин
лимба еллинѣскъ , с8пт Але8андр8 Костан-
дин ввд. Дин пор8нка прѣвѣсфинцит8л8й
Архіепископ ши Митрополит а тоатъ Мол-
давія Куріш Кур Веніамін : к8 ак8р8л Бла-
гословенію ши келт8ллз сав дат ши ж ти-

6

а) Я8ктор8л ачешиї Курцї се зіче а фі фост 8н Жи-
дов , каре крецинжнду8се а8 пріміт н8ме: Неофіт.

парю Спре фолоєвла де шбце. Адзогжнда се
ла сфершит ши нище жсмнзрй, ʌ Тупо-
графіа сйтей Митрополій ʌ Іаші ла а-
н8л ғавс. (1806) А8на а8й І8ніе. Трад8-
кторій сз зик а фи фост Григоріе ши Ге-
ронтіе Іеромонахі.

Хрнс8й Внголпіон дін французіе дат ʌ ту-
пар к8 келт8ала А8м. Быв вел Столник8л
Іврдаке Бог8н. 1810.

А8наре к8прин8зтоаре жсврт дин Кэрциле
жпзврзтешилор Правиле, ак8м жтай тупз-
ритз к8 по8воленіа пр8лнзлцат8л8й Домн
ши Ст8п8ннторю Молдавіей Скарат А-
ле8. Калемах воевод, ши к8 благословеніа
пр8шсфинцит8л8й Митрополит ал Молда-
віей Куріш Куріш Веніамін. Алкэт8итз к8
штен8леле ши шскрдія де Боярюл Мол-
давіей Йндронаки Донич. Іаш. 1814, ʌ
Типографіа сйтей Митрополій.

Н8ма Помпіліе. 2 Том. де Белдиман.

Бордешвла де рзпосат8л Азаке Архимандри-
т8л Митрополій.

Нѣмцѹл (Villa S. Germani) є Сат ші Мѣнѣстїре ՚и
Цінѣтѹл Нѣмцѹлѹї а).

XIX.

Афлгесъ ՚и ачастъ Мѣнѣстїре о Тіпографіє,
дін каре нѣ пѣціне Кэрці аз ешіт. Ачастъ Ті-
пографіє є ՚на дін чѣле маї нодо ՚и Молдова,
ші, прекѹм місъ паре дѹпъ анѹл 1800 рїдїка-
тъ, дар де чіне, нѣ ՚їз.

Кэрціле, каре аз ешіт дін ачастъ Тіпogra-
фіє, кжтем сѫнт квноскѹте, сѫнт ачѣстѣ:

Віеціле Сфінцилор ՚и 12 Томѹр.

Епитоми тѡу Θειѡν Δοуматѡу: адекъ Ярхта-
ре, са8 лсемнаре прескѹрт а дѣнѣзеешилор
6 *

- а) Ачест Сат Нѣмцѹл, дела каре ші Мѣнѣстїрѣ ші
Цінѣтѹл ш’ад лѹат нѹмірѣ, аз фост ՚и векіме
Ораш ՚и кѣ зід, ші аша адоада пѹтѣрнікъ
Четате дѹпъ чѣіа а Хотінѹлѹї, прекѹм не аратъ
՚и Хрісов алдї Георгіе Стефан Домнѹл Молдовий
дін 5 Япр. 1656, каре се афлж ՚и Ярхівѹл Бісѣ-
речїї с. Ніколае ՚и Болгарсегїј Брашовѹлѹї ՚и
Трансільванія, каре аічѣ врѣд сѣл алзатѹр дін
прічіна, кѣ кѹпрінде ՚и сіне мѹлте лѹкѹрї
врѣдніче де щінцз. 1. Яратъ ачѣ маре міло-
стніе, че аз факът Домнѹл Молдовий кѣ Бісѣріка
ромжнѣскъ ՚и Болгарсегїј Брашовѹлѹї. 2. Яра-
тъ рангѹл Четг҃її Нѣмцѹл ՚и векіме. 3. Че ва
сѣ зікъ Пазркзлак, ші че фѣлій де Драгуторіє
аз фост Пазркзлакъ ՚и векіме. 4. Яратъ ачест

Догме але Крединцій. Алкотвітъ де прѣ-
лцелептвлѧ Аланасіе дѣла Парос, че аѣ фогт
Даскалъ иѣстровълъ Хі8, ши жтреєзриле

Хрісовъ нѣмѣа ѹнїї славіте фамілїї, дїн акзріа.
сїн іасте ши ачел Прінцъ, каре кѣ атжта пэрін-
тѣскъ драгосте окжамъаше ѹн зіеле моястре а-
чест Прінціпат. Ачест Хрісовъ аша ѹрмѣзъ: „А-
„т҃ръ нѣмелѣ Татжлѣй ши а Фіюлѣй ши а сфин-
„тѣлѣй Дѣхъ, сфинтей ши дѣ в фіинцѣ ши не-
„деспѣрцитей Троицѣ. Іатѣ євъ юеълъ марелѣй
„Дѣмнезеъ, ши Мжнѣтврюлѣй ностръ 1с. Хс.
„ши а Троицей ѹкинжтварю. Ів. Георгіе Стѣфанъ
„Воеводъ кѣ мила лѣй Дѣмнезеъ Домнъ Царій
„Молдовей. Бине ам воит Домніа мѣ кѣ аноа-
„страж вѣнѣ ѹвоире дїн кѣратъ ши лѣминатъ и-
„нимъ, ши дїн тот сѹфлетвлъ ностръ, ши дїн
„аноастрѣ вѣнѣ аждѣтврінцѣ дїнпреднѣ кѣ сфа-
„тѣлъ Домній мѣле, ши благословеніа а патръ-
„лѡръ сфинцїй Пэринцій а Молдовіей, Кур Геде-
„шн Ярхіепископъ ши Митрополитвлъ Сѹчавей,
„ши Кур Анастасіе Впископъ Романѣлѣй, ши
„Кур Иѡрѣстѣ Впископъ Хѹшвлѣй; ши Кур Га-
„ва Впископъ Рѣдѣзцѣлѣй, оурумѧнд Домніа мѣ
„вѣнелѡръ фаптѣ челяръ майнаните ѹпосацїй
„Домній ай ноцри, каре аѣ милѹйт, ши аѣ ѹ-
„тарит сфинтѣ Бисѣрічъ ши Мжнѣстиръ. Пен-
„т҃ръ ачѣка ши Домніа мѣ дїн авѣрѣ, каре мій
„в аѣ дѣрбит Дѣмнезеъ, ам дат, ши ам милѹ-
„ит сфинтѣ Бисѣрікъ че сї афлѣ лжнгъ Четатѣ
„Брашовълѣй иѣ Цара оунгѣрѣскъ, карѣ сї нѣ-
„мѣще Шкѣй, оундѣ іасте Храмълъ Ярхіеревълѣй

ши ръзпънсъриле чѣле деологичеши а сѣн-
тълъвът Аданасіе чел маре, ши Исторіа пен-
търътъръкърътъ чѣ пентърътърътъ прѣ-

„ши фжкътъръюлъвъ дѣ минънъ лжбдатълъвъ Ни-
„колае, каре іасти зидитъ дин темеліе дѣ рѣ-
„посатълъ Петъръ Воеводъ че съ нѣмъщъе Черчелъ,
„ши не испрѣвигъ, ши май пре оуремъ съвѣр-
„шитъ дѣ Домниа са Йронъ Водъ, ши пентъръ по-
„менире аѣ фжкътъ ла ачастъ сѣнтие Бисѣръикъ
„дара дѣла милостивиръ са прекъм ши алцъ
„Домни дѣлъ аларъ вѣнъ вонре аѣ фжкътъ милъ
„ла ачѣ сѣнтие Бисѣръикъ швичнѣвигъ дание дин
„анъ танъ съ айвъ дѣла ной кѫте шпѣт мій дѣ Я-
„спри.*) Съ фіе ачешикъ дѣ келтъалъ ла Празни-
„кълъ сѣнтие Бисѣръчи, ши тримисълъвъ дѣ аколо
„трей сѣнтие дѣ Яспри. Пентъръ ачѣла воаш крединчо-
„шилашъ Превъци, карій вѣ афлаци ла ачѣ сѣнтие
„Бисѣръикъ, не рѣгъмъ, ка съ нѣ фим оуитацъ дѣ
„кагъръ Сфинцийле воастре днаинтъкъ Домнилъвъ
„Дмнезъдъ, чи съ авеци съ вѣ рѣгаци лъвъ Дмнізъдъ
„пентъръ съннататъкъ Домни мѣле, ши а Доамней
„Домни мѣле, ши пентъръ лжесаръ пжкателашъ Мо-
„шилашъ, Стражмошилашъ ши Пхринцилашъ Дом-
„ній мѣле, ши сънне скріеци, ши та дѣмнезъе-
„скълъ Жертвъникъ, ши ачест май със нѣмит
„швичѣю ши дание съ фіе дѣла ной сѣнтие Би-
„, сѣ-
„

*) Яспри ера 8н фѣлъвъ дѣ Еані, карій 40 фжкъ 8н Тале-
леръ тпжрътескъ пе ачѣле тжмпъръ, аша дара 8000
дѣ Яспри ера 200 дѣ Тале ре тпжрътеси. Вижъ:
Crusii Turco - Graecia pag. 287.

сфітчлвий дх, а прѣдцеелептчлвий Ярхіє-
піскоп ал Новогродій Феофан Прокович,
ши кважнт пентрв пврчедерѣ прѣсфітч-

„свречи нестражмѣтат ши вѣчник. Дрепт ачѣа
„ши дѣпї анасторж віацк ши домніе, пе каре
„ва алѣце дѣмнезѣд, ка сж фіе домнїцарій ноад-
„стрѣ Молдовей, сзл дѣвѣце домнїл дѣмнезѣд
„ка сж чинстѣск ши сж дѣтѣск ачест вѣн
„шкичѣю а сфітей Бисѣрич, ши пе каре дѣм-
„незѣд ва повацчи, пе ачела ши домнїл дѣм-
„незѣд сзл чинстѣск ши сзл пазѣск ѣ стаж-
„нирѣ домній сале. Ши спре ачаста іасте кре-
„динца домній мѣле чей май сѣ скрик Iw.
„Гевргіе Стефан Воевод кѣ мила лвий дѣмнезѣд
„домнїцарій Молдовей, ши крединца тѣтѣрар
„Боарилар ношри. Крединца дѣмнѣлвий Сте-
„фан Бодл мареле Дварник а Царій де жос, ши
„крединца дѣмнѣлвий Василіе Гетман, Пирка-
„лаевл Сѣчавій; ши крединца дѣмнѣлвий До-
„биже мареле Дварник де Цара де сѣ; ши кре-
„динца дѣмнѣлвий Куріан Стѣрз а ши Ха-
„бешескѣл Пиркѣлавій Хотинѣлвий; ши кредин-
„ца дѣмнѣлвий Бифаніе Пахнашин ши Ко-
„стантин Бантѣшк Пиркѣлавій Нѣмцѣлвий, ши
„крединца дѣмнѣлвий Ген Пиркѣлавѣл Ро-
„манѣлвий; ши крединца дѣмнѣлвий Вліа Шеп-
„телічѣ Постѣлник; ши крединца дѣмнѣлвий
„Григоріе Рѣсл Спетар; ши крединца дѣмнѣ-
„лвий Николае Могжнѣ Пахарник; ши кредин-
„ца дѣмнѣлвий Соломон Барладѣ мареле Ви-
„стієр; ши крединца дѣмнѣлвий Стаматіе Стол-

лвий ал прѣдѣл целептвльвий жтрз Іеромонахъ
Макаріе Макри, каре сав тглмччит ак8м
дин лимба елинѣскъ жтрз ачаста аноастрз
ѹмжнѣскъ прин осаждіа ши силинца юби-
торюлвий де Амнезе8 єпископ ал Сфѣтей є-
піскопії Ярѹеш Курі8 Іѡсиф, афарз де жи-
треєвріле ши ѹспѣнївріле мелогичеций а-
ле сфѣтвльвий Яланасіе, ши к8 Благослове-

„ник; ши крѣдинца Дѣмнѣлвий Дағіе Каракажц
„Коміс; ши крѣдинца Дѣмнѣлвий Хрисокола Ме-
„деничѣръ; ши тоцій крѣдинчошій Бояръ ай
„нощри а Молдавіей маріи ши мичи, ши спрѣ
„жтврірѣ ши жкрединца даѣ челвр май с8с нѣ-
„мите ам пшрѹнчигтла крѣдинчошл ши чинстї-
„т8л Бояр8л Дѣмнѣлвий Іѡнашк8 Рѹсбл марелвий
„Догофжт сж скріе ши сж атжрне печѣтѣ ноа-
„стрж ла ачест адевзрат ал ностр8 Хрисов, дин
„Іаш, ан8л „зр҃д. (1656) апр. є. аш скріс
Контжш. Іѡ. Гевргіе Стефан Воевода.*)

*) Печѣтѣ іасте атжрнатж де 8н шінор (іврішін)
рош8-вѣрде. Жн Печѣтѣ сж вѣде Марка Щарій
Кап8л де в8; жнтрж коарне о Стѣ, дѣ дрѣп-
та Соареле, ші дѣстѧнга Дѣна. Скріерѣ жпре-
ж8р: ♦ Печат іш Гевргіе Стефан Воевода Бжію
милостію господар Земли Молдавенои „зр҃д.
Ші дін жос де Кап8л де в8, ера скріс ан8л к8
нѣмдерѣ аравічеций. 1653. Печѣтѣ е де чарж, ші
апася 21 де лоці. Піѣлѣ, пе каре е скріс Христо-
в8л, е жн лѣнциме 3/4, іар жн лѣнциме 8н кот
латж, дѣпж кот8л дін Трансілванія; іар Орігі-
нал8л е сжрѣбѣшє скріс.

ніа прѣсфинцитълъвъши де Дѣніеъзъ алеъзълъвъ Митрополит ал Молдавій Курій Веніамин саъ дат ѧ тупарю ѧ зилеме прѣлъминатълъвъши прѣдѣнѣцацълъвъ Дѣн Скарлат Алѣксандръ Калімахъ воевод. ѧ сѣнта Мэнгистире Нѣмцълъ, пъртжнд кѣрма стѣрецій прѣкъвішълъ Архімандрит Кур Сулбестръ ла анъл ڇаші. (1816) Февръваріе ѿ. де Геронтие Іеромонахъ Тупографълъ. Тѣлкъвире прескърт тѣлмъчитъ дин чѣ прѣларг елинѣскъ алъї Никифоръ Каллістъ Шантопълъвълъ ла антифунелъ челвръ шпт глаъбръ, каре къ Благословеніа прѣсфинцитълъвъши де Дѣніеъзъ алеъзълъвъ Митрополит ал Молдав. Курій Курій Веніамин прин силинца прѣкъвішълъвъ Старецъ ши Архимандрит ал сѣнтелвръ Мэнгистиръ Нѣмцълъвъши Секълъвъ Кур Сулбестръ. Якъм ѧтако саъ дат ѧ тупарю ѧ сѣнта Монастире Нѣмцълъ. Ля анъл дела Мэнгъвитшрюл ностръ Х҃. ڇаші. (1817) де Геронтие Іеромонахъ, Туп.

Дескрієрѣ Молдавей алъї Димитріе Кантемир
Принцълъвъ. ѧ Молдова, ла Мэнгистирѣ Нѣмцълъ. 1825.

Фостаъ дн веніме дн Молдова днкъ доадо
Тіпографії, 8на дн Радзъцълъ віпіскопії, ши
алта дн Мовілъвъ, деспре каре вом грзі ла ло-
къл лор.

Деяние Тіпографіїле ромжнешій дн Пробінції-
ле Академічіната.

A.
РОСІА.

ЗНЕВ (Unieum) Ораш дн Рогіа.

XX.

Дн ачест Ораш сз афлэ дін векіме о Мнгестіре а Кул8гварілор 8ніці дін чін8л с. Васіліє
чел маре, дн каре Мнгестіре а8 фост дн векі-
ме о Тіпографіє к8 літере кірілічесі а). Досітей
Мітрополіт8л Молдавії Псалтиръ, каре, пре-
к8м зіче єл, к8 тоатз остенѣла, дн м8лці
ані, о а8 фжк8т дн верс8рі. Дн ачеста Тіпо-
графіє дн ан8л 1673 о а8 тіпзріт. Че а8 фост
прічинна ачест8і л8к8р8, н8 сз поате щі; пентр8
к8 пе ачест8і врэмі ера Тіпографіє дн Іаш. Ті-
т8ла ачесції Псалтирі аша 8рмѣхз:

Уалтире а синт8л8й Пророк Давид пре лим-
ба р8мжнѣскж, к8 зиса ши тоатз келт8я-
ла прѣл8минат8л8й дтр8 Іс Хс, Іш. Сте-
фан Пётр8 Боевода дмн8л Цэрэй Молдо-

а) Engel. Geschichte v. Servien und Bosnien. Halle. 1801.
S. 461.

вієй. Дин сїтеле скриптурй а сїнцилор
пзринцїй Даскалилор сїтей Бесжричъ, к8
л8нгж штенблж л м8лций ани сшкотитж
прин сїтеле к8рцъ, ши дачіл пре веरсврй
тохмитж л чинчї ани фоарте к8 шсжрдіе
маре, де смеритвл Досидей Митрополитвл
де Шара Молдовей. л Мэнстирѣ Оунев-
ском. 3рпа (1673).

Мовілоф (Movilovum) Ораш 4н Г8ефніа Мовілов8л8ї.

XXI.

Пела сфжршітвл вѣк8л8ї т҃ек8т ера 4н а-
чест Ораш о Тіпографіе ромжнѣскж, фжк8тж де
8н Протопоп к8 н8мел€ Міхайл Стрѣнбіцкій.
Лічї с'а8 тіпзріт 8рмжгоарѣ Карте:

Исторія а Александр8л8ї чел8ї маре тіпзритж
л Тіпографіа чѣ волникж а Протопоп8л8ї
Міхайл Стрѣнбіцкій тжргвл Мовил8л8ї
лтрж хотарзле Рогіей ши ал Молдовій.
Да. а. 1796.

Петров8рг (Petropolis) Ораш ші Ресіденціе 4н Г8-
ефніа Петров8рг8л8ї.

XXII.

К8мкж 4н ачастж Четате вестітж, скавнвл
ші лзк8інца атажтор щінце жналте, де м8лтж
врѣмє се афлж Тіпографії к8 літере кірілічеши

н8і жндоіалз, ші ла тоці чеї жнвзацї іасте к8носк8г. Тіпэріт8са8 лічк пела ан8л 1810 Бі-бліа д8пз чк дела Блаж, к8 келт8іала Соці-твцїй дін Англія, каре сз н8мкшє Бібліофілз.

Кішінє8 (Kisinnovum) Ораш жн Гасарбіа.

XXIII.

Жн ачест Оршзл, жн каре л8нгз врѣме а8 віец8іт Ексафх8л Гавріїл, Романн н8ск8т жн Трансільваніа; іар ак8м лзкаш8л 8н8і Епіскоп, сз афлз о Тіпографіе ромжнѣскз, жн каре пела ан8л 1823 а8 ешіт Леуіле ачевїї Пробінцїї ромжнѣшє ші р8сѣшє, жнсз к8 тіпарю фоарте прости.

В.

Г Н Г А Р І А.

Сїмбета маре (Tirnavia) Ораш жн Вармегіа
Пожон8л8і.

XXIV.

Фоста8 жн ачест Ораш майнаінте врѣме А-
кадемія Іес8віцілөр, ші лжнгз ачаста о Тіпографіе
ромжнѣскз. Кжнд с'а8 жнчеп8т, ші кжнд
а8 жнчетат, н8 ші8, н8маі атжта ам афлат,
к8 ла ан8л 1726 48 ешіт дін ачаста Тіпографіе
8рмзтоарк Карте:

Катекисмоушв сав ʌввцватврв крешинъскъ.

¶ фолосвл Неамвлвий русескъ дин Цара оунгврискъ, датъ афарв пинь шеврдиа, ши штенела Мврій салѣ Дшмнвлвий д. Іван Ішсифъ Декамилист. Іпіскопвл Себаствлвий, ши а Мянкачвлвий. и. проч. Чинвлвий пре-
щеск оунит дин лецеа гречаскъ викаришъ
Япостолическъ ¶ Цара оунгврискъ, сфин-
тей ши днзлцатій Апэрцій Рзмвлвий сфтет-
никъ. ¶ лимба румънъскъ жтоарсъ ши ти-
погрітъ. ¶ Сембета маре. Жн Типографія
Академичаскъ. Жнвл дела ХС չափк (1726).

Буда (Buda) Ораш ачастеніе жн Вармегіа Пециї.

XXV.

Іасте жн ачаст Ораш о Тіпографіє ромънъ-
скъ, каре съ зіче а ұніверсітгції дін Пеца.
Фостав ачастъ Тіпографіє жнтжів а 8н8і Тіпо-
граф Йосіф Кврцбек, Четецан дін віена, каре се
н8мѣ Тіпограф Крзеск а Рзсгрітвлві; пела ан8л
1793 аблзсе ачастъ Тіпографіє жн стзпжнірѣ
8н8і Стефан Наваковіч; Агент де Кврте, дела
каре, маї тжржів, пе лжнгъ контракт де к8мпз-
рапе вені жн стзпжнірѣ ұніверсітгції к8 Прікі-
леців, ка німенѣ жн ұнгарія Кврці ромънеші
съ н8 тіпогрѣскъ, познъ н8ші ба складе ұнівер-
сітатѣ тоате келтвлеле, че а8 ав8т к8 ачастъ

Тіопографіє. Тіпэріт⁸са⁸ дн ачастъ Тіопографіє дн тімп де 40 де ані м8лціме де Кврці ромжнеце, атжат бісерічеци, кжт ші політічеци, дінтрз ка-ре, че 68 ам ввх⁸т, сжант ачбісте 8рмжтоаре:

Реторикъ, адекъ лввц⁸т⁸ра ши фтокми⁸
фр8моасей к8вжнтарий. Як8м лтжю изво-
дитъ пе лимба р8мжн⁸скъ. Да Б8да 1798.
Обсервації де лимба р8мжн⁸скъ прин Павл
Іорговичий фжк⁸те. Да Б8да. 1799.

С8глиндъ артатъ шм8л8й лцелепт прин Ни-
колае Хорка, алмінтрелъ Попович Парох
греко-н8инит ал Селевш8л8й. А Б8да. 1801.

Сфат⁸риле а лцелѣ⁸чесрій чей с8нн⁸тоасе де До-
сиадею С8брадович, префжк⁸те пре лимба
Дако-романъ прин Димитріе Цикиндѣл, да
Б8да. 1802.

Ад8наре де л8к⁸р⁸ мораличеци прин Доси-
адею С8брадович, трад⁸съ лимба Дако-
романъ прин П8рннтеле Цикиндѣл, пар-
тъ лтжю А Б8да. 1808.

Исторія пентр⁸ лчеп⁸т⁸л Ромжнилор А Дакіа
де Петр⁸ Маішр Протопоп ши крзеск а Квр-
цилор Ревизор. А Б8да. 1812.

Исторія Бис⁸тричій Ромжнилор атжат ачестор
динкоаче, кжт ши ачелшр динколо де А8-
нере де Петр⁸ Маішр Протопоп ши крзеск
а Кврцилор Ревизор. А Б8да. 1813.

Географія са⁸ дескріерѣ⁸ п8мжн⁸л8й де Николае
Никола8. 2 Том. А Б8да. 1814 — 1815.

Катехисмъл чел мук историческ ашезат дѣ

Архімандрітъл Флебри, ыр рѣмжнѣшъ дѣ
Протопопъл Васіліе Колосси. Ля Бѣда. 1814.

Фабъл философичеши ши мораличеши дѣ Щи-
киндъл Парохъл Бечкерекълъй, ши ал Шкоа-
лелор препаранде рѣмжнѣши дин Ярадъл
векю Катехет. Ля Бѣда. 1814.

Біллом педагогіа ши методика традиціял
лимба Дакоромжнѣскъ дѣ Наум Петрович.
Ля Бѣда. 1818.

Грамматика ромжнѣскъ дѣ Константин Діако-
нович Дога. Ля Бѣда. 1822.

Старѣк дѣ акъм а Принципатърилор Молдавіей
ши Валахіей дѣ Фромас Форитон Внглезъл
Сол фінд ла Щалиград. Типзрітъл Париж
ла 1812. Гар акъм тѣлмчітъл лим-
ба ромжнѣскъ. Ля Бѣда. 1826.

Повѣдьміял Тинеримій кэтрэ дрѣпта чети-
ре дѣ А. Даџар фостъл Професор а дналте-
лор ромжнѣшилор Шкоале дин Бѣкѣреши.
Ля Бѣда. 1826.

Ядънаре дѣ пилде бисеричеши ши философи-
чесши тѣлмчітте депе лимба гречаскъ пе чѣ
ромжнѣскъ дѣ Константин дин Голеши. Ля
Бѣда. 1826.

Лісъмнаре а квалторій мѣле Константин Ра-
дович дин Голеши, фокътъл анъл 1824,
1825, 1826. Ля Бѣда. 1826.

Къвантара деспре Постъриле Бисѣричій гре-
чесши а Ресвиритълъй, май Атжю пе лимба

гречаскъ скриєз, іар ак8м скоась пе лим-
ба ромжнѣскъ, к8 Благословеніа п8ртг7то-
рюл8й Правословіей Прѣосфинцит8л8й Ми-
трополит а Оуффровлахіей Янастасіе тун-
ритъ ла Б8да. 1828 а).

- а) Чине є Трад8кторі8 ачешиї Кэрцї, н8 съ щіе,
атжта щім, к8мкъ ачастж Карте 4нтжю са8
скріс латінѣще, ші н8 гречѣще, д8 Пэрінтеле
Сам8іл Клаін Іеромонах дін Чін8л с. Ва8іліе чел
маре дін Блаж, с8пт тіт8ла: *Dissertatio de је-
junis in Ecclesia Graeca observandis et. I.* Л віена
пела а. 1780. Жи каре к8 марі довезі аратъ,
к8м к8 Пост8ріле а8 фост фж8тє маї к8 самж
пентр8 Кэл8гэрі, ші н8 пентр8 Мірѣні. Нічі а-
чѣіа н8і адевзрат, к8 ачастж Карте с'а8 тіп-
ріт к8 благословеніа Мітрополіт8л8й Янастасіе ал
Оуффровлахіей; пентр8 к8 дела ан8л 1780, п-
нз ла времіле ноастре Мітрополіт 4н Шара ромж-
нѣскъ к8 ачест н8ме н8 а8 фост; іар 4н ан8л
1828, кжнд са8 тіпзріт ачастж Карте ромжнѣ-
щіе, 4н Оунгровлахіа ера Мітрополіт Грігоріе,
каре бзрбат, пе кжт ера к8носк8т, ачест фѣлі8
д8 благословеніе, 4нтр8 адевзра, н8 ар фі дат.
Яша дарж ачастж Кэртічікъ с'а8 скріс 4нтжі8
латінѣще, ші н8 гречѣще, ші адевзрат8л еї Ян-
ктор іасте ржпосат8л Пэрінтеле Сам8іл Клаін,
4н бзрбат, каре прін ачастж Дісертаціе, прін
Elementa Linguae Dacoromanae sive Valachicae:
Viennae. 1780. прін проповеданіїлел морцї. Блаж.
1784. ші прін 4ндрептарѣ стіл8л8й 4н с. Бібліе
4н Блаж. 1795. ші алте м8лте скрісорї, каре не
а8 лжат д8пк моартѣ са, іасте к8 м8лт маї

Расп8ндере десг8рг8тоаре ла квртире дин Хале ʌ ан8л 1823. с8б тит8ла: Erweis, daß die Walachen nicht römischer Abkunft sind — де К. Консіліер — ф8к8тз. Ат8й латин8к8е, іар ак8м Дакоромжн8к8е тот де ачелаш Я8ктор Дамаскин Ф. Божина. Б8да. 1828.

Ka | Философія к8важн8л8й ши а н8рав8рилаш са8 Логіка ши Ианка Єлементаре, кврора се п8нє жнаннте Історія философічаск8, скриє Ат8й латин8к8е де л88дат8л Професор Iw. Гагл. Янекіе (Heinecius) апой трад8із ʌ Лимба Єллин8к8а де А8мн8л8й ма- реле Бан Гр. Бранков8н8л. Ир ак8м ʌ Лим- ба 8шмжн8к8а де 8фросин Потека спре А- в8ц8т8ра ла лециїйле сале де философіе. Б8да. 1829.

к8носк8т ла Стржн8, ші ла Ромжн8 д8кжт орічє Карт8 гречаск8, са8 оаре каре н8маї кіп8діт Мі- трополіт Янастасіе; ші, ʌнт8р8 адевз8 с8пт н8- меле Пхрінтел8і Клайн ар фі ав8т ачастк8 Карт8 ʌнт8р8 Ромжн8 маї м8лтк8 т8бчере, д8к8м аре а- к8м; ф8рк8 ач8к8 Veritas ipsa vincat, non aliud quodpiam, quod saepe veritatem obfuscat. Адевз- 8л с8 ʌнвінг8, ші н8 аlt чеба, каре ад8с8ор8 ʌнт8нек8 адевз8л. Agamant. Palladii Responsa ad Dubia Anonymi adversus Privilegium S. Steph. Abbatiae s. Martini a. Ml. concessum. s. l. 1779. Ан Praefac.

Семнадцати віківрій ши ал пофтеї иинмеї, ка-
реє прѣсторъ читавлій Домн Нестор Іша-
нович єпископъ літавлій Алжинде
Моги Свята. Бъда. 1829.

Каркалееки Захаріа Библиотека романіскъ.
Партъ I. II. 1829. Партъ III. IV. 1830.

Феофрон де Іван Феодорович, Парох романі-
скъ к Пеща. Бъда. 1832.

Лога Віаца лвий ХС. Бъда. 1832.

Басич Інгварен (Доктор) Індропологіа. Бъда.
1830.

Ачелаш. Діететіка. 1831.

Нѣгое Калиндар кв кипвл лвий Іван Ханіади.
1830.

Ачелаш. Калиндар кв кипвл лвий Ладислав
Ханіади. 1831.

Ачелаш. Калиндар кв кипвл лвий Матіас Кор-
вінус. 1832.

Темнішоарж (Temesvarinum) Ораш кн Варнегіа Тим-
нішоарж.

XXVI.

Ли ачест Ораш, ли каре съ афлъ ші лз-
квінца 8нві єпископъ романіскъ; пела анвл 1790
ера о Тіпографіе романіскъ, ли каре, пела а-
нвл маї свг нвміт аг єшіт о Карте деспре 7. тай-

НЕ АЛЕ БІСКРІЧІЙ ръсгріт8л8ї. ДЕ ЧІНЕ АВ ФОСТ ФЗ-
К8Г8, ШІ КЖНД АВ ДНЧЕТАТ, Н8 СЗ ЩІЕ.

С.

АХСТРИА.

Віенна (Vienna, Vindobona), Офаш дѣ Капетеніе дн
Австрія дѣ жос.

XXVII.

Пела ан8л 1777 8н Тіограф к8 н8меле Іо-
сіф К8рцбек, а8 фзк8т аічі о Тіографіє ромж-
нѣск8, ші с'а8 н8міт Тіограф крзеск ал ръс-
гріт8л8ї. Ячаств Тіографіє пела ан8л 1793 прін
Контракт дѣ к8мпзраре а8 т्रек8т ла 8н Ягент
дѣ К8рте к8 н8меле Стефан Наванович, ші де-
ла ачеста ла Ѣніверсітатѣ дела Пеци, прек8м
ам въз8т маі с8с. К8рці, че ам въз8т дін ача-
стv Тіографіє, сант ачѣсте 8рмзгоаре:

Яриаметику ромжнѣск8 ши немцаск8. А Беч.
1777.

Б8кварю пентр8 Пр8нчій чей р8мжнєшій, ка-
рій сз афл8 А Крзіл сунг8рѣск8 ши Хота-
рзле єй Апревнате, к8 довоирѣ стзпни-
торилар. Са8 тунпзрит А Бечъ ла Ішсиф дѣ
К8рцбек ръсгріт8л8ї Тіограф дела К8рте,
ла ан8л 1781.

Прѣкѣртгъ Ярзтаре, ʌ Беч. 1784.

Карте де мѫнъ. Беч. 1785.

Правилъ де швѣція фаптеларъ челаръ рѣ-
ле, ши пѣдепсирий ларъ. ʌ Беч. 1788.

Ядварѣ Каузанійларъ. ʌ Беч. 1793.

D.

Б є К О В І Н А.

Рѣдѣцъ (Radoicinum) Оржашл ʌн Бѣковіна.

XXVIII.

Пзнъ с'а8 цінѣт Бѣковіна де Молдова,
с'а8 пзнъ ла ан8л 1777 а8 фест ачест Оржашл
ска8н8л 8н8ї 旣іпскоп дін Молдова, каре 旣іп-
скопіе маї пе 8рмъ с'а8 мѣтат ла Черновіц. Пе-
ла ан8л 1744 旣іпскоп8л де ат8нчі Варлаам а8
рѣдікат ʌн ачастъ 旣іпскопіе о Тіпографіе рома-
нѣску, пре8м адеверѣзъ 8рмвтоарѣ Карте.

Ката8асіарю твлмчит пе лимба 8мѣнѣску,
ту8пзрит ʌ Тіпографіа чѣ ноаш а сѣнтеї
旣іпскопій Рѣдѣцъ8л8й. С8пг Іванн Нико-
лае Маврокордату 旣і. Митрополит8л Ни-
кифор, ши 旣іпскоп Рѣдѣцъ8л8й Варлаам
з8нк. (1744).

Черновіц (Ciernovicium) Ораш дн Ін8т8л Черно-
віц8л8ї.

XXIX.

Ли ачест Ораш сз афлз ак8м Епіскопія ру-
м8н8ск8, ші о Тіпографіє ромжн8ск8 а 8н8ї
Тіпограф к8 н8меле Петр8 Екхарді, каре сз н8-
м8ш8 кесаро - кр8еск Тіпограф а Ін8т8л8ї, пре-
к8м адевер8з8 о Грамматік8 нем8аск8-ромжн8-
ск8 ф8к8т8 де Янтон Марки, Діректор8л Шко-
лелор ромжн8ш8 дн Б8ковіна. Тіпзріт8 дн Че-
рновіц. 1810.

Ші канд е Яңкторыл ләнгэ Тіпографіе, әнкэ съ
әнгамплэ грешелі тіпографічесій, дағ кө атжат май
мұлте дақы ны се афлаз де фацж: кө міне токма аша
с'ад әнгамплат. Яңкесте грешелі үнеле се афлаз ән
көрсөл ләкәрді, сад көм зік: ән Текст, іарз алте-
ле ән Аңсамниәрі. Грешелі май марі, каре ам афлат,
ам әндерептат: деспре чөле май міні, һаджадеск,
кә воіш авың ертәре де күтре ўштіңділ Четітөрід.

A. Грешелі ән Текст.

Фо.л.	Дініа.	ән лок	Четкеше
36	16	амарылді	Амарылді
44	3	Аұпқ көвантұл: астхзі	Схант
—	19	1696	1699
—	20	Анаінте де көвантұл: үніре Аұпқ	
58	3	Аұпқ көвантұл: Манастіре пе	
59	—	Длагомпли	Длагомполи
—	4	Бавара	Говора
67	—	алтеришилор	Волтеришилор
74	16	IX.	X.
76	6	Іерарфи	Іерархі
—	14	1650	1680
80	4	Февтоки	Февтоки
81	11	Морұңз	Морұз
82	7	Хрүсбій	Хрүсбін
96	6	Божинак	Божинка.

B. Грешелі ән Аңсамниәрі.

7	1	Religioral	Religiorol
—	7	bántaszik	bántassék
11	2	deterar.	Literar.
41	11	vixit	rexit
58	6	Мошие	Манастіре
—	9	Пләвездәній	Пләвичәній
62	1	Ostendiculi	Offendiculi
63	3	Дасітей	Досітей
87	17	Молдавенон	Молдавской.

